

Encycl. 0.

52.

5.

ományok zseb-könyvtára.

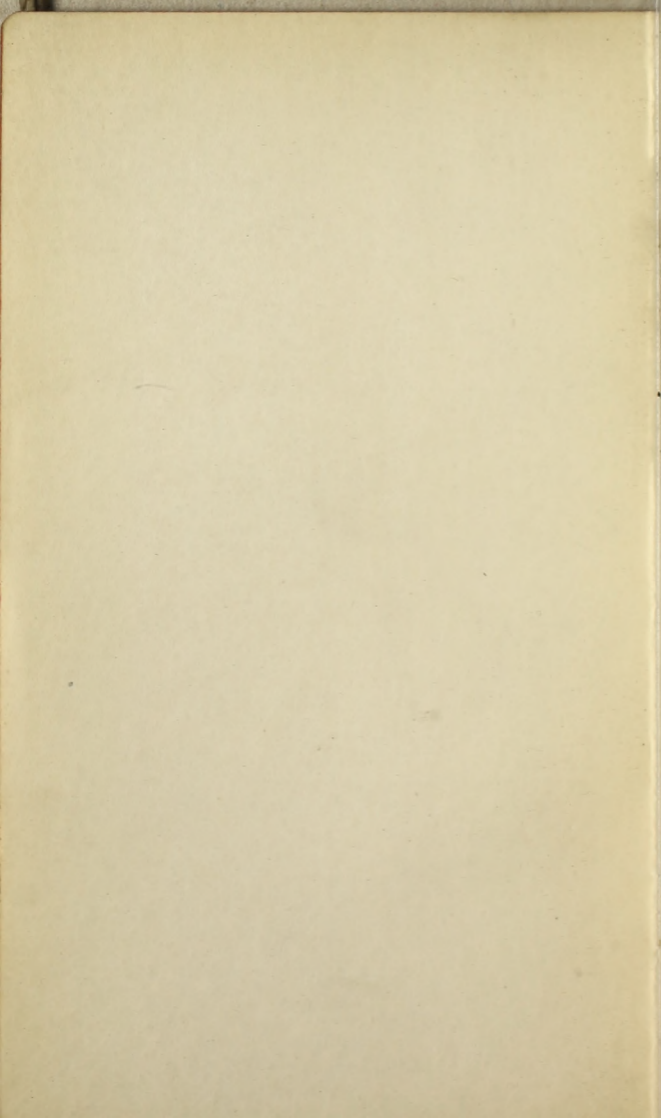
5.

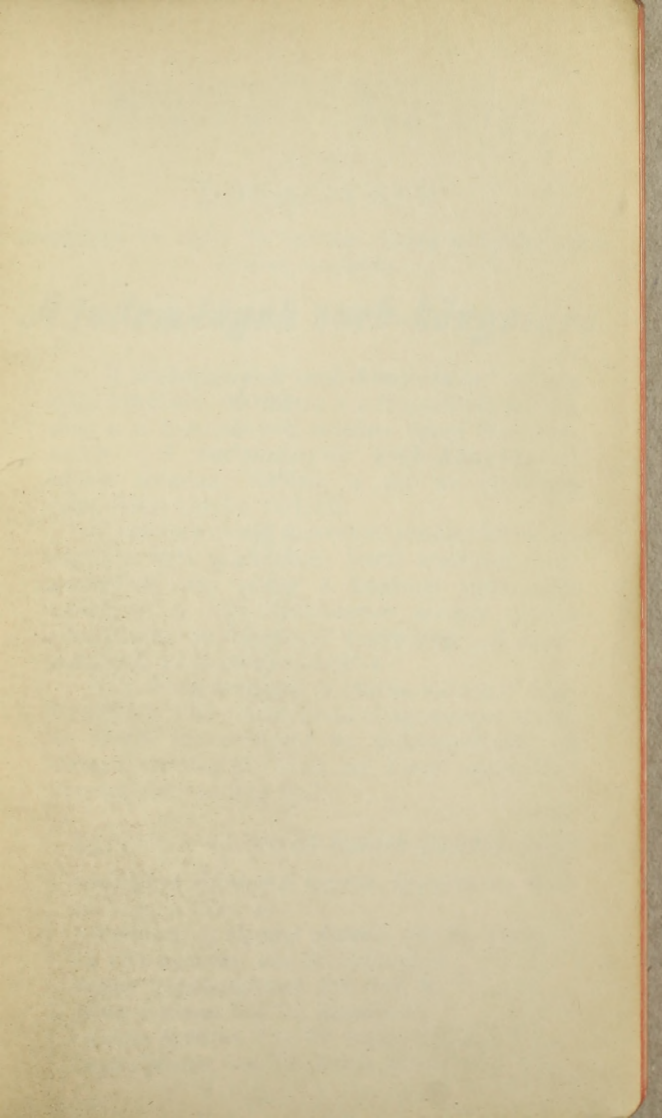
Dr. Schmidt Márton

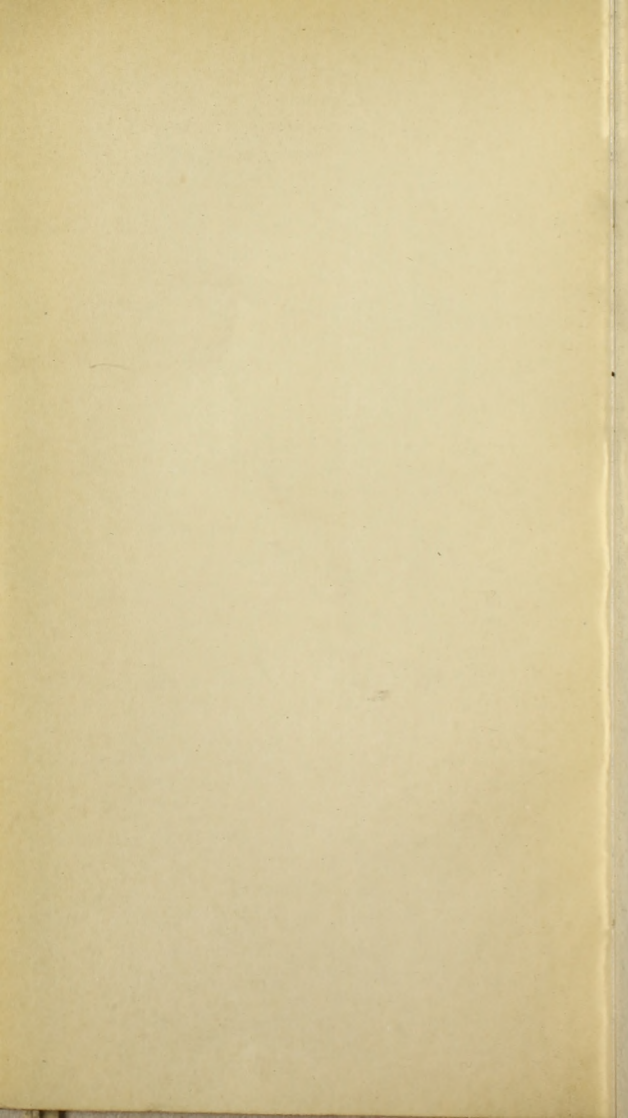
Görög nyelvtan

Árfa 30 Kr. = 85 fill.

POZSONY BUDAPEST
KIADJA
STAMPEL K.

Stampfel Károly

kiadása

POZSONYBAN

megjelent és nála és minden hazai könyvkereskedésben kapható :

A tudományok zseb-könyvtára.

„*A tudományok zseb-könyvtára*“ időhöz nem kötötten, 60 filléres kis füzetekben jelenik meg s a tudományok minden ágára kiterjeszkedik. „*A tudományok zseb-könyvtára*“ idővel mindazt felöleli, a mi az általános műveltség körébe tartozik.

A csinos külsejű füzeteket, rendkívüli olcsóságukra való tekintettel, bárki könnyen megszerezheti, aki pedig a hasznos tudnivalók ismeretét a legkényelmesebb módon akarja elsajátítani, az föltétlenül vegye meg „*A tudományok zseb-könyvtará*“-t.

A jó magyarsággal és eleven stilussal megírt füzetek főbb vonásokban világos képet adnak az illető tudományról és megismertetik az olvasót mindazzal, amit az illető szakmából okvetetlenül tudnia kell.

Eddigelé a következő füzetek jelentek meg:

1. Földrajzi és statisztikai tabellák. Összeállította Hickmann A. és Péter J.
2. Arithmetikai és algebrai példatár. Irta Dr. Lévay E.
3. Kis latin nyelvtan. Irta Dr. Schmidt M.
4. Magyar irodalomtörténet. Irta Gaal M.
5. Görög nyelvtan. Irta Dr. Schmidt M.
6. Francia nyelvtan. Irta Dr. Pröhle Vilmos.
7. Angol nyelvtan. Irta Dr. Pröhle Vilmos.

Legközelebb pedig — szintén időhöz nem kötötten — következő kötetek megjelenése van tervbe véve :

Magyar nyelvtan	Ethika
Magyar helyesírás	Népisme
Magyar stilisztika	Földtan
Magyar retorika	Physikai földrajz
Magyar poétika	Fogalmazványok
Német nyelvtan	Rajzolás
Német helyesírás	Építészeti stilisme
Német irodalomtörténet	Művelődéstörténet
Orosz nyelvtan	Logarithmustáblák
Olasz nyelvtan	Gyorsírás
Egyetemesirodalomtörténet	Francziák története
Magyarok története	Angolok története
Világtörténet	Szerves kémia
Egyháztörténet	Szervetlen kémia
Természetrajz	Római régiségek
Ásványtan	Geometriai példatár
Geológia	Római jog
Az ember őstörténete	Alkotmánytan
Természettan	Egyházjog
Astronomia	Nemzetgazdaságtan
Mértan	Pénzügytan
Betűszám-tan	Magyar magánjog
Mythológia	Közigazgatás
Pädagógia	Közjog
Oktatási módszertan	Statisztika
Psychológia és logika	Észjog
Aesthetika	Pénzügyi jog

Megrendelhető alulirt kiadónál, s bármely hazai könyvtárúsnál.

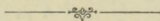
Pozsony. — Budapest.

Stampfel Károly,
kiadó.

A TUDOMÁNYOK ZSEB-KÖNYVTÁRA.

— 5. —

GÖRÖG NYELVTAN.

IRTA

Dr. SCHMIDT MÁRTON,
FŐGYMNASIUMI TANÁR.

MAGY. AKADEMLIA
KÖNYVTÁRA

POZSONY. 1899. BUDAPEST.

STAMPFEL KÁROLY KIADÁSA.

TARTALOMJEGYZÉK.

	Oldal
Hangtan	1
Alaktan	2
A névelő	2
Az első declinatio	3
A második declinatio	3
Melléknevek	4
A harmadik declinatio	5
Substantiva anomala	8
A melléknevek	9
A melléknevek fokozása	10
Rendhagyóságok a fokozásnál	10
Rendhagyó fokozás	11
A határozó szó (adverbium)	12
A számnév	12
Névmások	14
Az ige	19
Az <i>ω</i> -ra végződő igeik coniugatiója	19
A praesens és imperfectum	20
Az előrag (augmentum)	21
Verba contracta	22
A futurum képzése és coniugatiója	25
Az első aoristus képzése és coniugatiója	26
Az első aoristus passivi képzése	28
Az első futurum passivi képzése és coniugatiója	29
A második vagy erős aoristus képzése és coniugatiója	29
Az adiectivum verbale	30
A perfectum és plusquamperfectum képzése és coniugatiója	31
A perfectum és plusquamperfectum medii képzése és coniugatiója	32
A futurum exactum	34
Megjegyzések az időképzésekhez és coniugatiókhöz	35
A kettőzés (reduplicatio)	36
Az attikai kettőzés	36
Az <i>ui</i> -re végződő igeik coniugatiója	37
A praesensben reduplicáló <i>ui</i> igeik	37
A <i>vu</i> -re végződő igeik	43
A kisebb <i>ui</i> igeik	45
A rendhagyó igeik	47
Megjegyzések a különféle igealakok jelentéséről	53
Mondattan	55
Alany és állítmány	55
A jelző	56
A névelő	56
A melléknév helye	56
A névmások használata	57
Az accusativus használata	58
A genitivus használata	59
A dativus használata	61
Az előljárók	62
Az ige	64
Az activum, medium és passivum	64
Az adiectivum verbale	64
Az igeidők	64
Az idők és módok használata	65
A módok használata	66
A kérdőmondat	67
A mellékmondat	68
Az infinitivus használata	72
A participium használata	73
A függő beszéd	75
A tagadás	75
A kötőszók	76

Hangtan.

A betűk. *A, α, alpha; B, β, bēta; Γ, γ, gamma; Δ, δ, delta; E, ε, epszilon; Z, ζ, dzēta; H, η, ēta; Θ, θ, thēta; I, ι, iōta; K, κ, kappa; Λ, λ, lambda; M, μ, mū; N, ν, nū; Ξ, ξ, xi; O, ο, omikron; Π, π, pī; P, ρ, ro; Σ, σ, ς, szigma; T, τ, tau; Y, υ, üpszilon; Φ, φ, phi; X, χ, chi; Ψ, ψ, pszi; Ω, ω, ōmēga.* 1.

Kettős magánhangzók (*δίφθογγοί*): *αι, ει, οι, υι, αυ, ευ, ου.* — *Αι, Ηι, Ωι* (*iota adscriptum*); *ϝ, Ϟ, ϟ* (*iota subscriptum*). 2.

Hehezet. *Spiritus asper* = h, ' ; *spiritus lenis* = ' ; *ιστορία* = historia ; *ἄλφα*. — Kettős magánhangzóknál: *αἱ, εἰ; Αἱ, Εἰ.* — Iota ad- és subscriptumnál: *Αι; ἄ; Ηι; ἥ.* — Kezdő ρ, P-nál: *ῥήτωρ, ῥόδος*, nem ejtendő ki a h. — Kettős ρ felett: *ῥῶ* vagy *ρρ*: *Ῥῥόδος, Ῥῥορός.* 3.

Szótagolás. Muta cum liquida a következő szótaghoz tartozik: *ἄρι-θμός, ἔσ-θλός.* 4.

Összetett szavak részeik szerint: *ἐκ-λείπω.*

Írásjegyek. Kérdőjel = ; pontosvessző =

Hangsúly. Éles ékezet, *accentus acutus*, a hátulról számított harmadik szótagon (*proparoxytonon*) és hajtott ékezet, *accentus circumflexus*, a második szótagon (*properispomenon*) csak akkor állhat, ha az utolsó szótag rövid. — Másodéles: *paroxytonon.* — Végéles: *oxytonon*; véghajtott, *perispomenon.* Hajtott ékezet csak természeténél fogva hosszú szótagon állhat. Végén éles szó hangsúlya tompul (*accentus gravis*), ha utána más szó jő: *ὁ πιστός φίλος.* 5.

Simulók (*Encliticae*): 1) pron. personale: *μοῦ, μοί, μέ, σου, σοί, σέ.* 2) pronomén indefinitum: *τις, τὶ* minden alakja. 3) *εἰμί* és *φημί* kétszótagú alakjai ind. praesens-ben. 4) *γέ, τέ, τοί, ῥύν, πέρ, πώ, -δέ.* — Végéles és véghajtott után a simuló elveszti ékezetét; végéles nem tompul. Másodéles után az egyszótagú simuló elveszti, kétszótagú megtartja 6.

- ékezetét. — Harmadéles és másodhajtott után a simuló elveszti ékezetét; a szó utolsó szótagjára éles ékezet jön. — A simuló megtartja ékezetét: 1) ha hangsúly van rajta, 2) mondat élén, 3) elidált szótag után.
7. **Hangsúlytalan szók** (*Atona*): \acute{o} , $\acute{\eta}$, $o\acute{i}$, $a\acute{i}$; $\acute{\epsilon}\nu$, $\acute{\epsilon}\lambda\varsigma$, $\acute{\epsilon}\xi$, $\acute{\epsilon}\zeta$; $\acute{\epsilon}\lambda$, $\acute{\omega}\varsigma$; $o\acute{\upsilon}\zeta$, $o\acute{\upsilon}\chi$, $o\acute{\upsilon}$.
8. **A magánhangzók változásai.** 1) *Syncope*, magánhangzó kilökése a szó belsejéből: $\gamma\acute{\iota}\gamma\nu\omicron\mu\alpha\iota$ $\gamma\acute{\iota}\gamma\epsilon\omicron\mu\alpha\iota$ helyett. — 2) *Összevonás, contractio.* — 3) *Elisio* t. i. magánhangzó kilökése a szó végén *hiatus* elkerülésére: $\tau\acute{\alpha}\upsilon\tau\prime$ $\acute{\epsilon}\sigma\iota\tau\acute{\iota}\nu$. *Elisio* nem áll be *πρό*, *περί*-nél. Nem elidáltatik *v* és egytagú szavakban *α*, *ι*, *ο*. — 4) *Krasis*, egy végső magánhangzó és egy kezdő hangzó összevonása. Jele a *coronis*: $\tau\acute{o}\upsilon\omicron\mu\alpha$; $\pi\rho\acute{o}\upsilon\beta\alpha\lambda\omicron\nu$, $\kappa\acute{\alpha}\nu$ = $\kappa\alpha\acute{\iota}$ $\acute{\epsilon}\acute{\alpha}\nu$. — 5) *Metathesis* $\beta\alpha\lambda$ $\beta\acute{\epsilon}\beta\lambda\eta\kappa\alpha$, $\theta\alpha\nu$ $\tau\acute{\epsilon}\theta\eta\eta\kappa\alpha$.
9. **A mássalhangzók beosztása.** A néma (*mutae*) mássalhangzók: torokhangok (*gutturales*): κ , γ , χ ; fogbangok (*dentales*): τ , δ , θ ; ajakhangok (*labiales*): π , β , ϕ ; kemények (*tenues*): κ , τ , π ; lágyak (*mediae*): γ , δ , β ; hehezetesek (*aspiratae*): χ , θ , ϕ . — *Semivocales*: λ , μ , ν , ρ folyékonyak (*liquidae*); σ (*F. j.*) fűvők (*spirantes*).
10. **A hehezetes mássalhangzók.** A szó végén álló kemény mássalhangzó hehezetessé lesz, ha utána hehezetes magánhangzó következik: $\acute{\upsilon}\phi$ $\acute{\eta}\mu\omega\acute{\iota}\nu$ $\acute{\iota}\pi$ $\acute{\eta}\mu\omega\acute{\iota}\nu$ helyett. — Hehezetes mássalhangzó keménynyé változik $\acute{\epsilon}\tau\acute{\epsilon}\theta\eta\nu$ $\acute{\epsilon}\theta\acute{\epsilon}\theta\eta\nu$ helyett; $\acute{\epsilon}\tau\acute{\iota}\theta\eta\nu$ $\acute{\epsilon}\theta\acute{\iota}\theta\eta\nu$ helyett — A hehezet átmegy a ϕ vagy χ -ből a szó elején álló τ -ba: $\tau\rho\iota\chi$ -ből $\theta\rho\acute{\iota}\xi$, $\tau\rho\epsilon\phi$ -ből $\theta\rho\acute{\epsilon}\phi\omega$.
11. **A szó végén csak ν , ρ , ς (ξ , ψ) vagy magánhangzó állhat.** — ν *εφελευστικόν* hiatus kikerülésére hozzájárul a *dat. plur.* $\sigma\iota(\nu)$ ragjához, a *conjugatiók* 3. személyében található $\sigma\iota(\nu)$ végzethez, az egyes 3. személy $\epsilon(\nu)$ -végzetéhez és az $\epsilon\acute{\iota}\kappa\omicron\sigma\iota(\nu)$ szóhoz.

Alaktan.

A névelő.

12.	Singularis	Pluralis	Dualis
Nom.	\acute{o} , $\acute{\eta}$, $\tau\acute{o}$	$o\acute{i}$, $a\acute{i}$, $\tau\acute{\alpha}$	$\tau\acute{o}$
Gen.	$\tau\acute{o}\upsilon$, $\tau\acute{\eta}\varsigma$, $\tau\acute{o}\upsilon$	$\tau\acute{\omega}\nu$, $\tau\acute{\omega}\nu$, $\tau\acute{\omega}\nu$	$\tau\acute{o}\iota\nu$
Dat.	$\tau\acute{\omega}$, $\tau\acute{\eta}$, $\tau\acute{\omega}$	$\tau\acute{o}\iota\varsigma$, $\tau\acute{\alpha}\iota\varsigma$, $\tau\acute{o}\iota\varsigma$	$\tau\acute{o}\iota\nu$
Acc.	$\tau\acute{o}\nu$, $\tau\acute{\eta}\nu$, $\tau\acute{o}$	$\tau\acute{o}\upsilon\varsigma$, $\tau\acute{\alpha}\varsigma$, $\tau\acute{\alpha}$	$\tau\acute{\omega}$

Az első declinatio.

Nőnemű végzet α, η; hímnemű ας, ης.

13.

Singularis

Nom.	χώρα	θάλαττα	τιμή	νεανίας	πολίτης
Gen.	χώρας	θαλάττης	τιμῆς	νεανίου	πολίτου
Dat.	χώραι	θαλάττη	τιμῇ	νεανία	πολίτη
Acc.	χώραν	θάλατταν	τιμῆν	νεανίαν	πολίτην
Voc.	χώρα	θάλαττα	τιμή	νεανία	πολίτα.

Pluralis

Nom.	χώραι	θάλατται	τιμαί	νεανία	πολίται
Gen.	χωρῶν	θαλαπιῶν	τιμῶν	νεανιῶν	πολιτῶν
Dat.	χώραις	θαλάτταις	τιμαῖς	νεανίαις	πολίταις
Acc.	χώρας	θαλάττας	τιμάς	νεανίας	πολίτας
Voc.	χώραι	θάλατται	τιμαί	νεανία	πολίται.

Dualis

N. A. V.	χώρα	θάλαττα	τιμά	νεανία	πολίτα
G. D.	χώραιν	θαλάτταιν	τιμαῖν	νεανίαιν	πολίταιν

α megmarad a *gen.* és *dat. sing.*-ban (α-purum), ha az α előtt ε, ι vagy ρ áll. — της végű szavak és ης végű néprnevek vocativusa ᾶ. — **Ékezési szabály:** Az ékezet marad, a meddig lehet, ott a hol a *nom.*-ban volt. — Többes genitivus mindig véghajtott. — Végéles szó minden *gen.* és *dat.*-ban véghajtott lesz.

Kivételek: δεσπότης voc. δέσποτα; Ἀντίβας gen. Ἀντίβα (dór gen.)

A második declinatio.

14.

Hímnemű végzet ος, semleges nemű ον. Kivétellesen nőnemű: νῆσος, ἡπειρος, νόσος, ὁδός, τάφος, βίβλος, ψῆφος.

Singularis

Pluralis

Nom.	ἄνθρωπος	δῶρον	ἄνθρωποι	δῶρα
Gen.	ἀνθρώπου	δώρου	ἀνθρώπων	δώρων
Dat.	ἀνθρώπῳ	δώρῳ	ἀνθρώποις	δώροις
Acc.	ἄνθρωπον	δῶρον	ἀνθρώπους	δῶρα
Voc.	ἄνθρωπε	δῶρον	ἄνθρωποι	δῶρα

Dualis

Nom. Acc Voc.: ἀνθρώπῳ, δῶρῳ; Gen. Dat. ἀνθρώπων, δώροιν.

Ékezési szabály: Ékezet marad, a mig lehet, ott, a hol a *nom.*-ban volt. NB. ἀδελφός voc. ἄδελφε.

15. Az *oo* és *eo* végzetű töveknél **összevonás** áll be. Az összevont szótag kivéve a *dual. nom.*-ban hajtott; *περίπλους* marad másodéles minden esetben.

	Singularis		Pluralis	
Nom.	<i>πλοῦς</i>	<i>ὄστοῦν</i>	<i>πλοῖ</i>	<i>ὄσιᾶ</i>
Gen.	<i>πλοῦ</i>	<i>ὄστοῦ</i>	<i>πλω̄ν</i>	<i>ὄσιῶν</i>
Dat.	<i>πλω̄</i>	<i>ὄσιῶ</i>	<i>πλοῦς</i>	<i>ὄστοῖς</i>
Acc.	<i>πλοῦν</i>	<i>ὄστοῦν</i>	<i>πλοῦς</i>	<i>ὄσιᾶ</i>
Voc.	<i>πλοῦς</i>	<i>ὄστοῦν</i>	<i>τλοῖ</i>	<i>ὄσιᾶ</i>

Dualis

16. Nom. Acc. Voc. *πλώ, ὄσιῶ*; Gen. Dat. *πλω̄ν, ὄστοῖν*

Attikai declinatio. Sing: Nom. *νεώς*. Gen. *νεώ*. Dat. *νεῶ*. Acc. *νεών*. Plur: Nom. *νεῶ*. Gen. *νεών*. Dat. *νεῶς*. Acc. *νεώς*. — *εως* végzetű harmadélesek (*Μενέλεως*) maradnak harmadélesek.

Melléknevek.

17. 1. Háromvégű melléknevek nőneme *α*-ra végződik *ε, ι, ρ* után, különben *η*-ra. — A nőnemű többes nom. és gen. úgy van ékezdve mint a hímnemű. *δίκαιος, δικαία, δίκαιον, többes nom.-a δίκαιοι, δίκαιαι, δίκαια*; gen.-a: *δικαίων, δικαίων, δικαίων*.

2. Összevont melléknevek: 1. Anyagot, szint jelentenek. Az összevonás és ragozás mint *πλοῦς* és *ὄστοῦν*-nál; a nőnemű alak összevonatik *α*-ba *ρ* és *ε* után, különben *η*-ba: *χρυσούς, χρυσῆ, χρυσοῦν; ἀργυρούς, ἀργυροῖ, ἀργυροῦν*. — 2. Sokszorzó melléknevek: *ἀπλοῦς, ἀπλῆ, ἀπλοῦν*. — 3. *πλόος, ῥόος, νόος* összetételei két végzetűek. Az ékezet marad, a hol a *nom.*-ban volt: *εὐπλους, εὐπλουν, plur. εὐπλοι, εὐπλοα*.

3. Az attikai declinatio szerint:

	Singularis		Pluralis	
Nom.	<i>ἔλεως</i>	<i>ἔλεων</i>	<i>ἔλεω</i>	<i>ἔλεα</i>
Gen.	<i>ἔλεω</i>		<i>ἔλεων</i>	
Dat.	<i>ἔλεω</i>		<i>ἔλεως</i>	
Acc.	<i>ἔλεων</i>	<i>ἔλεων</i>	<i>ἔλεως</i>	<i>ἔλεα</i>

A harmadik declinatio.

1) Mássalhangzós tövek. 2) Magánhangzós tö-18. vek (*ι, υ, ω, ο*).

Gen. végzete *ος*, többes nom. *ες* és *α*. — Egyes acc. *α* mássalhangzós és *ω* és *ο* töveknél, *υ* az *ι* és *υ* töveknél és *ις, υς* végű nem végéles foghangú töveknél. — Többes acc. végzete *ας*, de az *υς, αυς, ους* töveknél (*υ*)ς. —

Ékezet marad, a hol a nom. volt, a mig lehet. Egyszótagú szavak az összes gen. és dat-okban a ragot ékezik.

Kivételek: 1. egytagu participiumok; 2. *πᾶς, παντός, παντί, πάντων, πᾶσι*. 3. a gen. plur. és dual.-ban másodéles: *παῖς, Τρώς, οὗς, δῆς* szavaknál.

Mássalhangzós tövek.

19.

Singularis.

Nom.	ὁ ἥτις	ὁ ποιμήν	ὁ δαίμων	ὁ γέρον
Gen.	ἥτιρος	ποιμένος	δαίμονος	γέροντιος
Dat.	ἥτιρι	ποιμένι	δαίμονι	γέροντι
Acc.	ἥτιρα	ποιμένα	δαίμονα	γέροντα
Voc.	ἥτις	ποιμήν	δαίμων	γέρον

Pluralis

Nom.	ἥτιρες	ποιμένες	δαίμονες	γέροντιες
Gen.	ἥτιρών	ποιμένων	δαιμόνων	γερόντιων
Dat.	ἥτιρσιν	ποιμέσι	δαίμοσι	γέρονσι
Acc.	ἥτιρας	ποιμένας	δαίμονας	γέροντας

Dualis

N. A. V.	ἥτιρε	ποιμέτε	δαίμονε	γέροντε
G. D.	ἥτιροιν	ποιμένοιν	δαιμόνοιν	γερόντιοιν

A *ρ, υ* és *οι* tövek nem kapnak *ς*-t a nom.-ban, a tőhangzó megnyulik. A vocativus a végéleséknél egyenlő a nominativussal, különben a tövel. — Megjegyzendők: "Απολλον, Πόσειδον, σωτηρ vocativusok Απολλών, Ποσειδών, σωτήρ nominativusokhoz. — A többes dativusban *ρ* megmarad, *υ* egyszerűen kiesik, *νι* kiesik pótló nyujtással..

Singularis

Nom.	λυθείς	φυγᾶς	τὸ σῶμα	ἡ φλέψ
Gen.	λυθέντιος	φυγάδος	σώματος	φλεβός
Dat.	λυθέντι	φυγάδι	σώματι	φλεβί
Acc.	λυθέντα	φυγάδα	σῶμα	φλέβα
Voc.	λυθείς	φυγᾶς	σῶμα	φλέψ

20.

Pluralis

Nom.	λυθέντες	φυγάδες	σώματα	φλέβες
Gen.	λυθέντων	φυγάδων	σωμάτων	φλεβῶν
Dat.	λυθεῖσι	φυγάσι	σώμασι	φλεβί
Acc.	λυθέντας	φυγάδας	σώματα	φλέβας

A nom. *s*-val képeztetik a néma töveknél, kivéve az *οντ* töveket és a neutrumokat. — A vocativus egyenlő a nominativussal a *p* és *k* töveknél és a végéles *t* töveknél. — A többes dativusban az egyszerű *τ, δ* egyszerűen kiesik, a *ντ* pótló nyujtással.

πατήρ, μήτηρ, θυγάτηρ, γαστήρ ragozása és ékeztése *μήτηρ, μηρός, μηροί, μητέρα, μητερο, — μητέρες, μητέρων, μηρόσιν, μητέρας* — szerint. — *ἀστήρ, ἀστέρος* többes dat.-a *ἀστροσίν*.

Az *ων, ον* végű melléknevek *δαίμων* szerint ragozandók. Az ily végzetű **comparatívusok** összevonják az *ονα* végzetet *ω*-ba, az *ονες* és *ονας* végzetet *ους*-ba: *βελτίονα — βελτίω, βελτίονες — βελτίους*.

21.

Singularis

Nom.	τὸ γένος	τὸ κρέας	εὐγενῆς	εὐγενές
Gen.	γένους	κρέως	εὐγενοῦς	
Dat.	γένει	κρέα	εὐγενεῖ	
Acc.	γένος	κρέας	εὐγενῆ	εὐγενές
Voc.	γένος	κρέας	εὐγενές	

Pluralis

Nom.	γένη	κρέα	εὐγενεῖς	εὐγενῆ
Gen.	γενῶν	κρεῶν	εὐγενῶν	
Dat.	γένεσιν	κρέασι	εὐγενέσι	
Acc.	γένη	κρέα	εὐγενεῖς	εὐγενῆ

Dualis

N. A. V.	γένη	κρέα	εὐγενῆ
G. D.	γενοῖν	κρεῶν	εὐγενοῖν

A szigmástövnű főnevek a tö végén álló szigmát két magánhangzó között kilökik és a két magánhangzót összevonják.

Összetett másodéles melléknevek (*συνήθης*) összevonják az ékezetet (*σύνηθεις*-alakban); többes gen. *συνήθων*. — Tulajdonnevek *-γενης, -σθενης, -κρατης, -μενης, -φανης* végzettel az accusativust *v*-vel is képezhetik *Σωκράτην* (Heteroclisia l. 25. 1.)

Ἡρακλῆς, gen. *-κλέους*, dat. *-κλεῖ*, acc. *-κλέα*, voc. *Ἡράκλεις*.

Magánhangzós tövek.

22.

a) *i* és *v* tövek.

Singularis

Nom.	ή σῦς	ή πόλις	γλυκός γλυκό
Gen.	σός	πόλεως	γλυκέος
Dat.	σὶ	πόλει	γλυκεῖ
Acc.	σῦν	πόλιν	γλυκόν γλυκό
Voc.	σῦ	πόλι	γλυκό

Pluralis

Nom.	σύες	πόλεις	γλυκεῖς γλυκέα
Gen.	σῶν	πόλεων	γλυκέων
Dat.	σσί	πόλεσι	γλυκέσι
Acc.	σύας és σῦς	πόλεις	γλυκεῖς γλυκέα

Dualis

N. A. V.	σύε	πόλεε	γλυκέε
G. D.	σσοῖν	πολέοιν	γλυκέοιν

πῆχυς, πέλεκυς, ἄστν szavak átalakítják a többeli *v-t*: *πήχεως, πήχει, πήχεις* stb. — *ἄστν plur. nom. ἄστη.*

b) *av, ou, ev* tövek.

Singularis

Nom.	ή γραῦς	ό, ή βοῦς	ό βασιλεύς
Gen.	γραός	βοός	βασιλέως
Dat.	γραί	βοί	βασιλεῖ
Acc.	γραῦν	βοῦν	βασιλέα
Voc.	γραῦ	βοῦ	βασιλεῦ

23.

Pluralis

Nom.	γραῖες	βόες	βασιλεῖς
Gen.	γραῶν	βοῶν	βασιλέων
Dat.	γραυσί	βουσί	βασιλεῦσι
Acc.	γραῦς	βοῦς	βασιλέας

Dualis

N. A. V.	γραῖε	βόε	βασιλέε
G. D.	γραοῖν	βοοῖν	βασιλέοιν

Ezen tövek eredetileg *F* tövek voltak; a *F* két magánhangzó között kiesik; *σ* előtt átváltozik *v*-ná.

c) *ω*-tövek.

24.

Változatlan tőhöz járul a rag: *ἦρως, ἦρωος, ἦρωι, ἦρωα; ἦρωες, ἦρώων, ἦρωσι, ἦρωας.*

d) *ο* tövek.

ή παιθώ, (πειθός) παιθοῖς, παιθοῖ, (πειθόα) παιθώ, παιθοῖ. — Dualis és pluralis a II. decl. szerint.

Substantiva anomala.

25. 1) *Heteroklisia*. Vannak főnevek, melyek egyes eseteket két oly tövből képeznek, melyek egy és ugyanazon nominativushoz tartozhatnak; ὄρνις lehet *t-tövé* és *i-tövé*; plur. nom. ὄρνιθες és ὄρνεις. Μίως tartozhatik az attikai II. declinatioéhoz és lehet III. declinatioós ω tövé: gen. Μίω és Μίωως; acc. Μίων és Μίω.

2) *Metaplasmos*. Vannak főnevek, melyek egyes eseteket oly tövből is képeznek, mely nem tartozhatik az illető főnév nominativusához; τὸ δένδρον plur. dat. δένδρεσι; τὸ πῦρ plur. dat. πυροῖς.

3) Azok a főnevek, melyeknél változik a nem, *heierogenea*: ὁ σίτος, τὰ σῖτα; τὸ στάδιον, οἱ στάδιοι.

4) ὁ ἀνὴρ (férfiu) ἀνδρός, ἀνδρί, ἄνδρα, ἄνερ — ἄνδρες, ἀνδρῶν, ἀνδράσι, ἄνδρας, — ἄνδρε, ἀνδροῖν. Ἄρης, Ἄρεως, Ἄρει, Ἄρη(ν), Ἄρες.

ἄρην, ὁ, ἡ (bárány) ἄρῶς, ἄρί, ἄρα — ἄρες, ἀρῶν, ἀράσιν, ἄρας.

γάλα, τὸ (tej) γάλακτος, dat. pl. γάλαξι.

γόνυ, τὸ (térd) γόνατος rendesen.

γυνή, ἡ (asszony) γυναικός, γυναικί, γυναῖκα, γύναι — γυναικε, γυναικοῖν — γυναικες, γυναικῶν, γυναιξίν, γυναικας.

δόρυ, τὸ (dárda) δόρατος rendesen.

Ζεὺς, Διός, Δί, Δία, Ζεῦ.

θρίξ, ἡ (haj) τριχός, τριχί, τρίχα — τρίχες, τριχῶν, θριξίν, τρίχας.

κλείς, ἡ (kulcs) κλειδός, κλειδί, κλεῖν — κλειδες (κλεις), κλειδας (κλεις). κλής, κληδός is stb.

κύων, ὁ, ἡ (kutya) κυνός, κυνί, κύνα, κύον — κύτες, κυνῶν, κυσίν, κύνας.

μάστιγς, ὁ, ἡ (tanu) μαστιγος dat. pl. μαστιγσιν.

ραῦς, ἡ (hajó) ρεώς, ρηί, ραῦν — ρεοῖν — ρῆες, ρεῶν, ραυσίν, ραῦς

ρύξ, ἡ (éj) ρυκτός dat. pl. ρυξίν.

οὔς, τὸ (fűl) οὔτος stb. — οὔτιν — οὔτων.

πνύξ, ἡ (gyülekezőhely Athénben) πυκνός.

ὔδωρ, τὸ (víz) ὔδατος rendesen.

υῖός, ὁ (fiú) υῖοῦ és υῖέος, υῖεῖ, υῖόν, — υῖέε, υῖέοιν — υῖεῖς, υῖέων, υῖέσιν, υῖεῖς.

χεῖρ, ἡ (kéz) gen. dual. χεροῖν, dat. pl. χερσίν.

A melléknevek.

Háromvégű melléknevek. Az első és második 27.
declinatio szerint ragozandó háromvégű mellékneveket
lásd 17.

Vannak még *v-, v-, vt-tövű* háromvégű mellék-
nevek, mint pl.: *γλυκός, γλυκεῖα, γλυκύ* (lásd 22);
μέλας, μέλαινα, μέλαν, gen. *μέλανος, μελαίνης*; *χαρίεις,*
χαρίεσσα, χαρίεν, gen. *χαρίεντος*; *έκών, έκοῦσα, έκόν*,
gen. *έκότος*.

Singularis

Pluralis

Nom.	<i>πᾶς, πᾶσα πᾶν</i>	<i>πάντες πᾶσαι πάντα</i>
Gen.	<i>παντός πάσης παντός</i>	<i>πάντων πασῶν πάντων</i>
Dat.	<i>παντί πάσῃ παντί</i>	<i>πᾶσι(ν) πάσαις πᾶσι(ν)</i>
Acc.	<i>πάντα πᾶσαν πᾶν</i>	<i>πάντας πάσας πάντα</i>

Kétvégű melléknevek. 1) A második declinatio- 28.
hoz tartozó összetett melléknevek kétvégűek: *ἄδικος,*
ἄδικον; εὔρους, εὔρου, — 2) Kétvégűek az *ων, ον-
r* végződők: *εὐδαίμων, εὐδαιμον; βελτίων, βέλτιον,*
(lásd 20.) — 3) *ης, ες* végűek *εὐγενής, εὐγενές* (lásd
21.) — 4) *ἄρῳν, ἄρῳν; ἄχαρις, ἄχαρι,* gen. *ἀχάριτος;*
δίπους, δίπου, gen. *δίποδος.*

Egyvégű melléknevek: *ἄγνως, ὄτως; ἄπαις, 29.*
ἄπαιδος; ἄρπαξ, αἰος; ἥλιξ, κος; πέρης, ητος stb.
Egyvégű melléknevek is, ίδος végzettel csak nőneműek:
συμμαχίς, πατρις stb.

Rendhagyó melléknevek.

30.

1) *μέγας* nagy.

Singularis.

N.	<i>μέγας,</i>	<i>μεγάλη,</i>	<i>μέγα</i>
G.	<i>μεγάλου,</i>	<i>μεγάλης,</i>	<i>μεγάλου</i>
D.	<i>μεγάλῳ,</i>	<i>μεγάλῃ,</i>	<i>μεγάλῳ</i>
A.	<i>μέγαν,</i>	<i>μεγάλην,</i>	<i>μέγα</i>

Pluralis és Dualis:

μεγάλοι, μεγάλοι, μαγίλα stb. rendszeren a II. és I.
decl. szerint.

2) *πολύς* sok.

Singularis.

N.	<i>πολύς,</i>	<i>πολλή,</i>	<i>πολύ</i>
G.	<i>πολλοῦ,</i>	<i>πολλῆς,</i>	<i>πολλοῦ</i>
D.	<i>πολλῷ,</i>	<i>πολλῇ,</i>	<i>πολλῷ</i>
A.	<i>πολύν,</i>	<i>πολλήν,</i>	<i>πολύ</i>

Pluralis és Dualis.

πολλοί, πολλοί, πολλοί stb. rendszeren a II. és I. decl.
szerint.

3) *πρῶτος, πρᾶϊα, πρᾶον* szelid.

Singularisban rendes.

Pluralis.

	masc.	fem.	neutr.
N.	<i>πρᾶοι</i>	<i>πρᾶϊαι</i>	<i>πρᾶέα</i>
G.	<i>πρᾶέων</i>	<i>πρᾶειῶν</i>	<i>πρᾶέων</i>
D.	<i>πρᾶέσι(ν)</i>	<i>πρᾶεῖαις</i>	<i>πρᾶέσι(ν)</i>
A.	<i>πρᾶους</i>	<i>πρᾶείας</i>	<i>πρᾶέα</i>

A melléknevek fokozása.

31. A comparativus képzője: *τερος, τέρα, τερον*; a superlativusé: *τατος, τᾶτη, τατον*.

Ezen képző az *ος, η (α), ον*; *ης*; *υς*; *ας* végű mellékneveknél a *τὸ*höz járul. Az *ο* tövű mellékneveknél az *ο* helyett *ω* van, ha az előtte való szó tag rövid: *δικαιότερος* és *σοφώτερος*.

Külön megjegyzendő: *χαρίεις, τὸ χαριεντ*, de a comp. *χαριέστερος*; *πένης, τὸ πενητ*, de a comp. *πενέστερος*.

Az *ων* végű melléknevek a *τὸ*höz *ες* szótagot toldanak: *εὐδαιμονέστερος*.

32. Ritkábban fordul elő az *ίων, ιον* és *ιστος, ίστη, ιστον* képző a comparativus és superlativus számára: *ίδύς, ἡδίων, ἡδιστος*; *ταχύς, θάσσων, τάχιστος*; *αἰσχρός, αἰσχίων, αἰσχιστος*; *ἐχθρός, ἐχθίων, ἐχθιστος*.

33. Történhetik a fokozás: *μᾶλλον* és *μάλιστα* szavakkal is, mint a latinban magis és maxime adverbiumokkal.

Rendhagyóságok a fokozásnál.

34. a) comp. *αἰτερος*, sup. *αἰτατος*.

<i>γεραιός</i> öreg	<i>γεραίτερος</i>	<i>γεραίτατος</i>
<i>παλαιός</i> régi	<i>παλαίτερος</i>	<i>παλαίτατος</i>
	<i>παλαιότερος</i>	<i>παλαιότατος</i>
<i>σχολαῖος</i> lassu	<i>σχολαίτερος</i>	<i>σχολαίτατος</i>
	<i>σχολαιότερος</i>	<i>σχολαιότατος</i>
<i>ἴσος</i> egyenlő	<i>ἰσαίτερος</i>	<i>ἰσαίτατος</i>
<i>μέσος</i> medius	<i>μεσαίτερος</i>	<i>μεσαίτατος</i>
<i>ὄψιμος</i> késő	<i>ὄψιαίτερος</i>	<i>ὄψιαίτατος</i>
<i>(πρῶτος)</i> adv. <i>πρῶ</i> korán	<i>πρωαίτερος</i>	<i>πρωαίτατος</i>
<i>ταραπλήσιος</i> ha- sonló	<i>ταραπλησιαίτερος</i>	<i>ταραπλησιαίτατος</i>

ἡσυχος nyugott ἡσυχαιτερος ἡσυχαιτατος
ἡσυχώτερος ἡσυχώτατος

b) εσ toldással:

ἄκρατος vegyítet- ἀκρατέστερος ἀκρατέσιτατος
len

ἐξῴωμένος erős ἐξῴωμενέστερος ἐξῴωμενέσιτατος

c) ισ toldással:

λάλος fecsegő λαλίστερος λαλίστατος

d) ες toldással és összevonással az összevont melléknevek:

ἀπλοῦς egyszerű ἀπλούστερος ἀπλούσιτατος

εὐνους jóakaró εὐνούστερος εὐνούσιτατος

Rendhagyó fokozás.

35.

1. ἀγαθός jó	ἀμείνων, ἄμεινον	ἄριστος
	βελτίων, βέλτιον	βέλτιστος
	κρείσσων, κρείσσον	κράτιστος
κακός. rossz	λῶων, λῶον	λῶστος
	κακίων, κάκιον	κάκιστος
	χείρων, χειῖρον	χειριστος
	ἥσσων, ἥσσον	ἥκιστα
		adv. mi-nime.
μέγας nagy	μείζων, μεῖζον	μέγιστος
μικρός kicsiny	μικρότερος	μικρότατος
	ἐλάσσων, ἔλασσον	ἐλάχιστος
ὀλίγος kevés	μείων, μεῖον	ὀλίγιστος
	ἐλάσσων, ἔλασσον	ἐλάχιστος
πολύς sok	πλείων (πλέων), πλέον	πλείστος
ὀάδιος facilis	ὀάων, ὀάον	ὀάστος
ἀλγεινός fájdalom mas	ἀλγεινότερος	ἀλγεινότατος
	ἀγλίων	ἀγλίστος
καλός szép	καλλίων	κάλλιστος

2. Melléknévi alapfok hiányzik a következőknél:

πλησιαίτερος πλησιαίτατος pro-ximus.

πρότερος prior πρώτος primus.

ὔστερος későbbi ὕστατος ultimus.

ἔσχατος extremus.

A határozó szó (adverbium).

36. A határozó szó képezhető a melléknév többes genitivusából az *ων* szótagnak átalakításával *ως*-szá.

δικαίος; plur. gen. *δικαίων*; adv. *δικαίως*.
μέγας; plur. gen. *μεγάλων*; adv. *μεγάλως*.

Az *adverbium fokozása*. Comparativusként használtatik a melléknév comparativusának egyes semleges accusativusa; superlativusként a melléknév superlativusának többes semleges accusativusa: *σοφῶς*, *σοφώτερον*, *σοφώτατα*.

εὖ (= *ἀγαθῶς*), comp. *ἄμεινον*, superl. *ἄριστα*.
μάλα, *μᾶλλον*, *μάλιστα*.

Az *ω* végű helyhatározó szók comp. *τέρω*, sup. *τάτω*: *ἔνω*, *άνωτέρω*, *άνωτάτω*.

A számnév.

37. Cardinalia (πόσοι; hány?). Ordinalia (πόστος; hányadik?)

1	<i>εἷς</i> , <i>μία</i> , <i>ἕν</i> Gen. <i>ἑνός</i> , <i>μιᾶς</i> , <i>ἑνός</i> Dat. <i>ἐνί</i> , <i>μιᾷ</i> , <i>ἐνί</i> Acc. <i>ἕνα</i> , <i>μίαν</i> , <i>ἕν</i>	<i>πρῶτος</i> , <i>πρώτη</i> , <i>πρῶτον</i> <i>primus</i> , <i>a</i> , <i>um</i> .
2	<i>δύο</i> (nom. acc.) <i>δυοῖν</i> (gen. dat.)	<i>δεύτερος</i> , <i>τέρα</i> , <i>τερο</i>
3	<i>τρεις</i> , <i>τρία</i> (nom. acc.) G. <i>τριῶν</i> . D. <i>τρισί(ν)</i>	<i>τρίτος</i> , <i>η</i> , <i>ον</i>
4	<i>τέσσαρες</i> , <i>τέσσαρα</i> G. <i>τεσσάρων</i> D. <i>τέσσαρσι</i> A. <i>τέσσαρας</i> , <i>α</i> .	<i>τέταρτος</i> , <i>τειάρτη</i> , <i>τείταριον</i>
5	<i>πέντε</i>	<i>πέμπτος</i> , <i>η</i> , <i>ον</i>
6	<i>ἕξ</i>	<i>ἕκτος</i>
7	<i>ἑπτά</i>	<i>ἕβδομος</i>
8	<i>ὀκτώ</i>	<i>ὀγδοος</i> , <i>δόη</i> , <i>δοον</i>
9	<i>ἐννέα</i>	<i>ἕνατος</i>
10	<i>δέκα</i>	<i>δέκατος</i>
11	<i>ἑνδεκα</i>	<i>ἐνδέκατος</i>
12	<i>δώδεκα</i>	<i>δωδέκατος</i> ,
13	<i>τρεις</i> (<i>τρία</i>) <i>καὶ</i> <i>δέκα</i> (<i>τρισκαίδεκα</i>)	<i>τρισκαιδέκατος</i> <i>τρίτος καὶ δέκατος</i> ,
14	<i>τέσσαρες</i> (<i>α</i>) <i>καὶ</i> <i>δέκα</i> (<i>τεσσαρακαίδεκα</i>)	<i>τεσσαρακαιδέκατος</i> <i>τέταρτος καὶ δέκατος</i>

15 πεντεκαίδεκα	πεντεκαιδέκατος, πέμπτος καὶ δέκα- τος
16 ἑκκαίδεκα	ἑκκαιδέκατος, ἕκτος καὶ δέκατος
17 ἑπτακαίδεκα	ἑπτακαιδέκατος, ἑβδομος καὶ δέκα- τος
18 ὀκτωκαίδεκα	ὀκτωκαιδέκατος, ὄγδοος καὶ δέκατος
19 ἔννεακαίδεκα	ἔννεακαιδέκατος. ἔνατος καὶ δέκατος
20 εἴκοσι(ν)	εἴκοστίος
21 εἴκοσι(ν) (καὶ) εἶς, εἶς καὶ εἴκοσι(ν)	εἴκοστίος (καὶ) πρῶ- τος, πρῶτος καὶ εἴκοστίος
30 τριάκοντα	τριακοστίος
40 τεσσαράκοντα	τεσσαρακοστίος
50 πενήκοντα	πεντηκοστίος
60 ἑξήκοντα	ἑξηκοστίος
70 ἑβδομηκοντα	ἑβδομηκοστίος
80 ὀγδοήκοντα	ὀγδοηκοστίος
90 ἔνενήκοντα	ἔνενηκοστίος
100 ἑκατόν	ἑκατοστίος
200 διακόσιοι, αι, α	διακοσιοστίος
300 τριακόσιοι	τριακοσιοστίος
400 τετρακόσιοι	τετρακοσιοστίος
500 πεντακόσιοι	πεντακοσιοστίος
600 ἑξακόσιοι	ἑξακοσιοστίος
700 ἑπτακόσιοι	ἑπτακοσιοστίος
800 ὀκτακόσιοι	ὀκτακοσιοστίος
900 ἔνακόσιοι	ἔνακοσιοστίος
1000 χίλιοι, αι, α	χιλιοστίος
2000 διςχίλιοι	διςχιλιοστίος
3000 τριςχίλιοι	τριςχιλιοστίος
4000 τετρακισχίλιοι	τετρακισχιλιοστίος
5000 πεντακισχίλιοι	πεντακισχιλιοστίος
6000 ἑξακισχίλιοι	ἑξακισχιλιοστίος
7000 ἑπτακισχίλιοι	ἑπτακισχιλιοστίος
8000 ὀκτακισχίλιοι	ὀκτακισχιλιοστίος
9000 ἔνακισχίλιοι	ἔνακισχιλιοστίος
10,000 μύριοι	μυριοστίος
20,000 δισμύριοι, δύο μυριάδες	δισμυριοστίος
100,000 δεκακισμύριοι	δεκακισμυριοστίος
1,000,000 ἑκατόν μυριάδες ἑκατοντακισμύριοι	ἑκατοντακισμυρι- οστίος

37. A számok megjelölése:

1 = α'; 2 = β'; 3 = γ'; 4 = δ'; 5 = ε'; 6 = ζ' (= νου); 7 = ζ'; 8 = η'; 9 = θ'; 10 = ι'; 11 = ια'; 12 = ιβ'; 20 = κ'; 30 = λ'; 40 = μ'; 50 = ν'; 60 = ξ'; 70 = ο'; 80 = π'; 90 = ρ' (= koppa); 100 = ρ'; 200 = σ'; 300 = τ'; 400 = υ'; 500 = φ'; 600 = χ'; 700 = ψ'; 800 = ω'; 900 = ϑ (szampi); 1000 = ,α; 2000 = ,β; 9000 = ,θ 10,000 = ä stb.

38. *Adverbia numeralia*: ἅπαξ, semel, egyszer, δίς, bis, kétszer, τρίς, ter, háromszor, τετράκις, πεντάκις, ἑξάκις, ἐπτάκις, ὀκτάκις, ἐνάκις (v. ἐννεάκις) δεκάκις, ἐνδεκάκις, δωδεκάκις, τρισκαίδεκάκις, τεσσαρκαίδεκάκις ἐννεακαίδεκάκις, εἰκοσάκις, τριᾶκοντάκις, τεσσαρᾶκοντάκις πεντηκοντάκις, ἑξηκοντάκις, ἑβδομηκοντάκις, ὀγδοηκοντάκις, ἐνενηκοντάκις, ἑκατοντάκις, διακοσιάκις, τριακοσιάκις, χιλιάκις, δισχιλιάκις, μυριάκις, δισμυριάκις.

39. *Multiplicativa*: (ποσαπλάσιος; hányszoros?)

a) ἀπλοῦς simplex	πενταπλοῦς
διπλοῦς duplex	ἑξαπλοῦς
τριπλοῦς	ἑπταπλοῦς
τετραπλοῦς	ὀκταπλοῦς
b) διπλάσιος kétszerannyi	τετραπλάσιος
τριπλάσιος	πενταπλάσιος

40. *Substantiva numeralia*

1 μονάς (ἄδος) egység	8 ὀγδοάς
2 δυάς	9 ἐννεάς
3 τριάς	10 δεκάς
4 τετράς	100 ἑκατοντάς
5 πεντάς	1000 χιλιάς
6 ἑξάς	10000 μυριάς
7 ἑβδομάς	

Névmások (pronomina).

41. 1) *Személyes névmások (pr. personalia).*

Singularis

N.	ἐγώ	σύ	—
G.	ἐμοῦ, μου	σου	οὔ
D.	ἐμοί, μοί	σοί	οἶ
A.	ἐμέ, μέ	σέ	ἔ

Dualis

N. A.	ὑοί	σφύ	(σφωέ)
G. D.	ὑῶν	σφῶν	(σφωίν)

Pluralis

N.	ἡμεῖς	ὑμεῖς	σφεῖς
G.	ἡμῶν	ὑμῶν	σφῶν
D.	ἡμῖν	ὑμῖν	σφίσιν(ν),
A.	ἡμᾶς	ὑμᾶς	σφᾶς

2) *Αὐτός, ἡ, ὁ* = ipse úgy declinálándó mint 42. egy melléknév. — 'Ο αὐτός, ἡ αὐτή, τὸ αὐτό vagy ταὐτό = idem, ugyanaz; gen. τοῦ αὐτοῦ = ταὐτοῦ; dat. τῷ αὐτῷ = ταὐτῷ; τῇ αὐτῇ = ταὐτῇ; plur. nom. neutr. τὰ αὐτά = ταὐτά.

3) *Pronomen reflexivum.*

43.

Singularis

G.	ἐμαυτοῦ, ἤς	σεαυτοῦ, ἤς	ἑαυτοῦ, ἤς
		σαυτοῦ, ἤς	αἰτοῦ, ἤς
D.	ἐμαυτῷ, ἡ	σεαυτῷ, ἡ	ἑαυτῷ, ἡ
		σαυτῷ, ἡ	αὐτῷ, ἡ
A.	ἐμαυτόν, ἡν	σεαυτόν, ἡν	ἑαυτόν, ἡν, ὁ
		σαυτόν, ἡν	αὐτόν, ἡν, ὁ

Pluralis

G.	ἡμῶν αὐτῶν	ὑμῶν αὐτῶν	ἑαυτῶν, αὐτῶν
			σφῶν αὐτῶν
D.	ἡμῖν αὐτοῖς, αῖς	ὑμῖν αὐτοῖς, αῖς	ἑαυτοῖς, αῖς
			σφίσιν αὐτοῖς, αῖς
A.	ἡμᾶς αὐτούς, ἄς	ὑμᾶς αὐτούς, ἄς	ἑαυτούς, ἄς, ἄ
			σφᾶς αὐτούς, ἄς, ἄ

4) *Pronomen possessivum.*

44.

ἐμός, ἐμή, ἐμόν = meus, a, um; σός, σή, σόν = tuus, a, um; ἡμέτερος, -τέρα, -τερον = noster, ra, um. ὑμέτερος, τέρα, -τερον = vester, ra, um.

A harmadik személy révmása helyettesítve van αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτῶν; ἑαυτοῦ, -τῆς, -τῶν alakokkal.

5) *Pronomen reciprocum.*

45.

Dualis

Pluralis

G.	} ἀλλήλοιν, αιν, οιν	ἀλλήλων
D.		ἀλλήλοισ, αῖς, οῖς
A.	ἀλλήλω, α, ω	ἀλλήλους, ᾶς, ἄλληλα

46. 6. *Pronomina demonstrativa.*

Singularis

N.	ὅδε	ἴδε	τόδε	οὗτος	αὕτη	τούτο
G.	τοῦδε	τῆςδε	τοῦδε	τούτου	ταύτης	τούτου
D.	τῶδε	τῆδε	τῶδε	τούτῳ	ταύτῃ	τούτῃ
A.	τόνδε	τήνδε	τόδε	τούτον	ταύτην	τούτο

Pluralis

N.	οἶδε	αἶδε	τάδε	οὗτοι	αὗται	ταῦτα
G.	τῶνδε	τῶνδε	τῶνδε	τούτων	ταύτων	τούτων
D.	τοῖςδε	ταῖςδε	τοῖςδε	τούτοις	ταύταις	τούτοις
A.	τούςδε	τάςδε	τάδε	τούτους	ταύτας	ταῦτα

Dualis

N. A.	τώδε	τάδε	τώδε	τούτῳ	[ταῦτα]	τούτῳ
G. D.	τοῖνδε	ταῖνδε	τοῖνδε	τούτοιν	ταύταιν	τούτοιν

Távolabbra mutat: ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο.

47. 7. *Pronomen relativum.*

Singularis

Pluralis

N.	ὅς, qui	ἣ, quae	ὅ, quod	οἱ	αἱ	ἅ
G.	οὗ	ἣς	οὗ	ῶν	ῶν	ῶν
D.	ὃ	ἣ	ὃ	οἷς	αἷς	οἷς
A.	ὅν	ἣν	ὅ	οὓς	ἄς	ἅ

Dualis

ὃ (ἄ) ὃ; οἷν (αἷν), οἷν.

ὄσπερ, ἠλερ, ὄπερ = qui quidem.

Singularis

N.	ὅστις	ἣτις	ὅτι
G.	οὗτινος (ὄτου)	ἣστινος	οὗτινος (ὄτου)
D.	ὃτινι (ὄτῳ)	ἣτινι	ὃτινι (ὄτῳ)
A.	ὄντινα	ἣντινα	ὄτι

Pluralis

N.	οἷτινες	αἷτινες	ἅτινα (ἄττα)
G.		ῶντινων	
D.	οἷστισι(ν)	αἷστισι(ν)	οἷστισι(ν)
A.	οἷστινας	ἄστινας	ἅτινα (ἄττα)

Dualis

N. A.	ὥτινε	ἄτινε	ὦτινε
G. D.	οἴντινοι	αἴντινοι	οἴντινοι

8. *Pronomen interrogativum és indefinitum.* 48.

- 1) τίς; τί; } quis, quid?
 } qui, quae, quod?
 2) τίς, τί aliquis, qua, quid (quod).

Singularis Dualis Pluralis

N.	τίς;	τί;	τίνε;	τίνες;	τίνα;
G.	τίνος(τουῦ);		τίνοι;	τίνων;	
D.	τίνι(τῶ);		τίνοι;	τίσι(ν);	
A.	τίνα;	τί;	τίνε;	τίνας;	τίνα;

Singularis Dualis Pluralis

N.	τίς	τί	τινέ	τινές	τινά (ἄττα)	
G.	τινός(τουῦ)		τινοῖν		τινῶν	
D.	τινί(τῶ)		τινοῖν		τισὶ(ν)	
A.	τινά	τί	τινέ		τινάς	τινά (ἄττα)

9. *Pronomina correlativa.*

49.

*interrogativa**indefinita*

πότερος; uter? melyik a kettő közül?	πότερος, alterüter, egyik a kettő közül
πόσος; quantus? mekkora? plur. quot?	ποσός, aliquantus, vala- mely nagyságú
ποιός; qualis? milyen?	ποιός, valamilyen tulaj- donságú
πηλίκος; mily korú?	πηλίκος valamilyen korú

*demonstrativa**relativa**indef. relativa*

ἕτερος, alter, egyik a kettő közül		ἑπότερος, utercun- que, melyik a kettő közül
(τίσος) τοσόςδε τοσοῦτος, tantus, tot	ἕσος, ἕσοςπερ quantus, quot a mennyi	ἑπόσος quantus, quot

(τοιόςδε) τοιούτος, talis	οἴος, οἴόςπερ	ὁποῖος qualis, milyen
(τηλίκος) τηλικόςδε τηλικούτος oly korú	ἤλικος a milyen koros	ὀπηλίκος mily korú

50.

10. Adverbia correlativa.

*interrogat.**indefinit.*

(mind simulók)

ποῦ; ūbi? hol?	ποῦ (ali)cūbi valahol
ποῖ; quō? hová?	ποῖ (ali)quō valahová
πόθεν; unde? honnan?	ποθεν (ali)cunde valahonnan
πότε; quando? mikor?	πότε (ali)quando valamikor
πηνίκα; mely időben?	
πῆ; quā? merre? hogyan?	πῆ (ali)quā valamerre valahogyan
πῶς; quōmōdō? hogyan?	πῶς, quōdammōdō valahogy

*demonstr.**relat.**indef. relativa*

ἐνθάδε hīc itt	οὗ ūbi a hol (ἐνθα)	ὅπου ūbi (a) hol
ἐνταῦθα ἴbi ott		
ἐκεῖ illīc amott		
ἐνθάδε hūc ide	οἷ quō a hová (ἐνθα)	ὅποι quo (a) hová
ἐνταῦθα eō } oda		
ἐκεῖσε illūc } } onnnan		
ἐνθενδε hinc innen	ὅθεν unde a honnan (ἐνθεν)	ὁπόθεν unde (a) honnan
ἐντεῦθεν } } onnnan		
inde } } onnnan		
ἐκεῖθεν } } onnnan		
illinc } } onnnan		
τότε tum akkor	ὅτε cum a mikor	ὁπότε (a) mikor
τηνικάδε } ez idő-	ἤνίκα a mely	ὀπηνίκα (a) mikor
τηνικαῦτα } tájban	időben	
τῆδε } erre	ῆ quā	ὀπη (a) hová,
ταύτη } ἴgy	a merre, a hogyan	(a) hol, (a) hogy
οὕτως } ita	οἷς } ut	
ὡδε } sīc, ἴgy	ὡςπερ } a mint	ὀπως (a) mint

Az ige (verbum).

A görögben két coniugatiót szokás megkülön- 50.
bözteni: 1. Az ω -ra végződő igék coniugatióját;
2. A μ -re végződő igék coniugatióját.

A ragok a következők:

51.

A c t i v u m		M e d i u m		
Főidőkben	Mellék- időkben	Főidők- ben	Mellék- időkben	
Singularis	1. — μ	— ν	— $\mu\alpha$	— $\mu\eta\nu$
	2. — $\sigma\iota$	— ς	— $\sigma\alpha$	— $\sigma\omicron$
	3. — $\tau\iota$	— τ	— $\tau\alpha$	— $\tau\omicron$
Dualis	1. — $\mu\epsilon\nu$	— $\mu\epsilon\nu$	— $\mu\epsilon\theta\alpha$	— $\mu\epsilon\theta\alpha$
	2. — $\tau\omicron\nu$	— $\tau\omicron\nu$	— $\sigma\theta\omicron\nu$	— $\sigma\theta\omicron\nu$
	3. — $\tau\omicron\nu$	— $\tau\eta\nu$	— $\sigma\theta\omicron\nu$	— $\sigma\theta\eta\nu$
Pluralis	1. — $\mu\epsilon\nu$	— $\mu\epsilon\nu$	— $\mu\epsilon\theta\alpha$	— $\mu\epsilon\theta\alpha$
	2. — $\tau\epsilon$	— $\tau\epsilon$	— $\sigma\theta\epsilon$	— $\sigma\theta\epsilon$
	3. — $\nu\tau\iota$	— $\nu\tau\iota$ v. — $\sigma\alpha\nu$	— $\nu\tau\alpha$	— $\nu\tau\omicron$

Az imperativus ragjai:

52.

	A c t i v u m :	M e d i u m :
S. 2.	— $\theta\iota$	— $\sigma\omicron$
3.	— $\tau\omega$	— $\sigma\theta\omega$
D. 2.	— $\tau\omicron\nu$	— $\sigma\theta\omicron\nu$
3.	— $\tau\omicron\nu$	— $\sigma\theta\omicron\nu$
Pl. 2.	— $\tau\epsilon$	— $\sigma\theta\epsilon$
3.	— $\nu\tau\omicron\nu$ (v. — $\tau\omicron\sigma\alpha\nu$)	— $\sigma\theta\omicron\nu$ (vagy $\sigma\theta\omicron\sigma\alpha\nu$).

Az ékezés. Ékezési főszabály az igékre nézve, 53.
hogy az ékezet mennél előbbre megy. Participiumok
megtartják declinációjukban az ékezetet azon szó-
tagon, a mely a nominativusban ékeztve volt, míg lehet.

A ω -ra végződő igék coniugatiója.

Az ω -ra végződő igék beosztása történhet két 54.
szempontból.

1. Feloszthatók az igék:

a) *verba vocalia*, b) *verba muta*, c) *verba li-
quida*-kra. Ezen felosztás történt az ige tövének
végső hangzója szerint.

2. Ha a felosztás alapját képezi az, hogy mi-
képen van a *praesens* töve képezve a tiszta töből,
nyerjük a következő osztályokat:

1. A bővitetlen osztály.	5. A nasalis toldók.
2. A τ-toldók.	6. Az inchoativ igék.
3. A j-toldók.	7. Az ε-toldók.
4. A nyújtó osztály.	8. A vegyes osztály.

A bővitetlen osztályba tartoznak a *verba vocalia*, sok *verba muta* és egynehány *verba liquida*: *λύω, παιδεύω, φιλέω; γράφω, διώκω; ρέω, μένω* stb.

A τ-toldók osztályába *ρ* (π, β, φ)-tönvű igék tartoznak: *βλάπτω, τὸ βλαβ; θάπτω, τὸ ταφ; τύπτω, τὸ τυπ*. Ide tartozik még *τίκτω, τὸ τεκ*.

A j-toldók osztályába tartoznak *k* (κ, γ, χ) tönvű igék, δ-tönvűek, *verba liquidák*, továbbá *καίω* és *χλαίω*. *κ, γ, χ + j = σσ; δ + j = ζ*. Pld. *φυλάσσω, τὸ φυλακ; σφάττω, τὸ σφαγ; ἐλπίζω, τὸ ἐλπιδ*. — A *j* a λ-t megkettőzi; *ν* és *ρ* töveknél mint *ι* a többé kerül: *ἀγγέλλω, τὸ ἀγγελ; φαίνω, τὸ φαν; καθαίρω, τὸ καθαρ*. — Ide tartoznak még e szabályoktól eltérőleg: *κράζω, στενάζω, οἰμώζω*, melyek γ-tönvűek; *σαλπίζω* töve *σαλπιγγ* és *ἀρμότιω, πλάσσω*, melyek t-tönvűek.

A praesens és imperfectum.

55. A praesens és imperfectum coniugatiója az ω-ra végződő összes igéknél egyformán történik az alantabb található példa szerint. — Az *άω, έω* és *όω* végzetű igéknél összevonás szokott előfordulni, a miért is ezeket *verba contracta*-nak szokás nevezni.

Activum

Medium

Indicativus.

<i>λύ-ω</i>	<i>λύ-ο-μαι</i>
<i>λύ-ει-ς</i>	<i>λύ-η</i> vagy <i>λύ-ει</i>
<i>λύ-ει</i>	<i>λύ-ε-ται</i>
<i>λύ-ε-τον</i>	<i>λύ-ε-σθον</i>
<i>λύ-ε-τον</i>	<i>λύ-ε-σθον</i>
<i>λύ-ο-μεν</i>	<i>λυ-ό-μεθα</i>
<i>λύ-ε-τε</i>	<i>λύ-ε-σθε</i>
<i>λύ-ου-σι(ν)</i>	<i>λύ-ο-νται</i>

Coniunctivus.

<i>λύ-ω</i>	<i>λύ-ω-μαι</i>
<i>λύ-η-ς</i>	<i>λύ-η</i>
<i>λύ-η</i>	<i>λύ-η-ται</i>
<i>λύ-η-τον</i>	<i>λύ-η-σθον</i>

λύ-η-τον	λύ-η-σθον
λύ-ω-μεν	λυ-ώ-μεθα
λί-η-τε	λί-η-σθε
λύ-ω-σι(ν)	λύ-ω-νται

Optativus.

λύ-οι-μι	λυ-οί-μην
λί-οι-ς	λί-οι-ο
λύ-οι	λύ-οι-το
λύ-οι-τον	λύ-οι-σθον
λυ-οί-την	λυ-οί-σθην
λύ-οι-μεν	λυ-οί-μεθα
λί-οι-τε	λύ-οι-σθε
λύ-οι-εν	λύ-οι-ντο

Imperativus.

λύ-ε	λύ-ον
λυ-έ-τω	λυ-έ-σθω
λύ-ε-τον	λύ-ε-σθον
λυ-έ-των	λυ-ί-σθων
—	—
λύ-ε-τε	λύ-ε-σθε
λυ-ό-ντων	λυ-έ-σθων
és λυ-έ-τωσαν	és λυ-έ-σθωσαν

Infinitivus.

λύειν	λύεσθαι
-------	---------

Participium.

λύων, λύουσα, λῦον	λύόμενος 3.
--------------------	-------------

Imperfectum.

ἔλνον	ἔλνομην
ἔλνες	ἔλνουν
ἔλνε	ἔλνετο
ἔλύετον	ἔλύεσθον
ἐλνέτην	ἐλνέσθην
ἐλύομεν	ἐλύόμεθα
ἐλύετε	ἐλύεσθε
ἔλνον.	ἔλύοντο.

Az előrag (augmentum).

Előrag az imperfectumon kívül van még az 56. aoristus indicativusában és a plusquamperfectumban.

Van kétféle előrag: szótagos (syllabicum) és időbeli (temporale).

Szótagos előrag fordul elő a mássalhangzóval kezdődő igéknél: λύω, ἔλνον.

A magánhangzóval kezdődő igék augmentum temporalét kapnak, azaz a kezdő hangzót megnyújtják: α lesz η ; $\alpha-\eta$; $\varepsilon-\eta$; $o-\omega$; $\alpha i-\eta$; $\alpha \upsilon-\eta \upsilon$; $o i-\varphi$.

57. A következő kilencz ige az ε -t η helyett εi -be nyújtja: $\xi\acute{\alpha}\omega$ (hagyok), $\xi\theta\acute{\iota}\zeta\omega$ (szoktatok), $\xi\lambda\acute{\iota}\sigma\sigma\omega$ (csavarok), $\xi\lambda\kappa\omega$ (vonok), $\xi\pi\omicron\mu\alpha i$ (követek), $\xi\rho\gamma\acute{\alpha}\zeta\omicron\mu\alpha i$ (dolgozom), $\xi\rho\pi\omega$ (mászok), $\xi\sigma\tau\acute{\iota}\omega$ (vendégelek), $\xi\chi\omega$ (birok valamivel).

58. Praepositiókkal összetett igék az augmentumot az egyszerű ige elé veszik: $\sigma\upsilon\lambda\lambda\acute{\epsilon}\gamma\omega$, $\sigma\upsilon\nu\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\gamma\omicron\nu$; $\xi\kappa\beta\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega$, $\xi\zeta\acute{\epsilon}\beta\alpha\lambda\lambda\omicron\nu$.

Magánhangzóval végződő praepositíók $\pi\epsilon\rho\acute{\iota}$ és $\pi\rho\acute{o}$ -t kivéve elvesztik a praepositio végén álló magánhangzót az augmentum előtt: $\acute{\alpha}\upsilon\mu\iota\beta\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega$, $\acute{\alpha}\upsilon\mu\acute{\epsilon}\beta\alpha\lambda\lambda\omicron\nu$; $\pi\epsilon\rho\iota\beta\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega$, $\pi\epsilon\rho\iota\acute{\epsilon}\beta\alpha\lambda\lambda\omicron\nu$; $\pi\rho\omicron\beta\acute{\alpha}\lambda\lambda\omega$, $\pi\rho\omicron\upsilon\beta\alpha\lambda\lambda\omicron\nu$.

A praepositio előtt áll az augmentum a következőknél: $\kappa\alpha\theta\acute{\epsilon}\nu\delta\omega$, $\kappa\alpha\theta\acute{\iota}\zeta\omega$; $\kappa\alpha\theta\acute{\eta}\mu\alpha i$, $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}\sigma\tau\alpha\mu\alpha i$, $\acute{\alpha}\mu\mu\acute{\iota}\epsilon\nu\nu\mu\iota$. — Kettős augmentuma van $\acute{\alpha}\nu\acute{\epsilon}\chi\omicron\mu\alpha i$ -nak.

59. $\beta\omicron\upsilon\lambda\omicron\mu\alpha i$, $\delta\acute{\nu}\nu\alpha\mu\alpha i$, $\mu\acute{\epsilon}\lambda\lambda\omega$ η -val is augmentálhatnak: $\eta\beta\omicron\upsilon\lambda\omicron\mu\eta\nu$ és $\acute{\epsilon}\beta\omicron\upsilon\lambda\omicron\mu\eta\nu$.

ρ -val kezdődő igék az augmentum után megkettőzik a ρ -t: $\rho\iota\pi\tau\omega$, $\acute{\epsilon}\rho\acute{\rho}\iota\pi\tau\omicron\nu$.

60. Szótagos augmentumot kapnak a következő igék is: $\omega\theta\acute{\epsilon}\omega$, $\acute{\epsilon}\omega\theta\omicron\nu\nu$; $\omega\nu\acute{\epsilon}\omicron\mu\alpha i$ $\acute{\epsilon}\omega\nu\omicron\mu\eta\nu$; $\acute{\alpha}\gamma\nu\nu\mu\iota$, $\acute{\epsilon}\alpha\zeta\alpha$; $\acute{\alpha}\lambda\acute{\iota}\sigma\chi\omicron\mu\alpha i$, $\acute{\epsilon}\acute{\alpha}\lambda\omega\nu$; szótagos és időbeli augmentumot kapnak: $\acute{\omicron}\rho\acute{\alpha}\omega$, $\acute{\epsilon}\omega\rho\omega\nu$ (!); $\acute{\alpha}\rho\acute{o}\iota\gamma\omega$, $\acute{\alpha}\nu\acute{\epsilon}\omega\gamma\omicron\nu$ (!)

Verba contracta.

Activum.

61.	I N D I C A T I V U S.		
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\omega)\omega$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\omega)\omega$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\omega)\omega$	
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\epsilon\iota)\acute{\alpha}\zeta$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\epsilon\iota\varsigma)\epsilon\acute{\iota}\varsigma$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\epsilon\iota\varsigma)\omicron\acute{\iota}\varsigma$	
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\epsilon\iota)\acute{\alpha}$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\epsilon\iota)\epsilon\acute{\iota}$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\epsilon\iota)\omicron\acute{\iota}$	
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\epsilon)\acute{\alpha}-\tau\omicron\nu$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\epsilon)\epsilon\acute{\iota}-\tau\omicron\nu$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\epsilon)\omicron\upsilon\tilde{-}\tau\omicron\nu$	
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\epsilon)\acute{\alpha}-\tau\omicron\nu$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\epsilon)\epsilon\acute{\iota}-\tau\omicron\nu$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\epsilon)\omicron\upsilon\tilde{-}\tau\omicron\nu$	
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\omicron)\acute{\omega}-\mu\epsilon\nu$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\omicron)\omicron\upsilon\tilde{-}\mu\epsilon\nu$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\omicron)\omicron\upsilon\tilde{-}\mu\epsilon\nu$	
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\epsilon)\acute{\alpha}-\tau\epsilon$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\epsilon)\epsilon\acute{\iota}-\tau\epsilon$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\epsilon)\omicron\upsilon\tilde{-}\tau\epsilon$	
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\omicron\nu)\acute{\omega}-\sigma\iota(\nu)$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\omicron\nu)\omicron\upsilon\tilde{-}\sigma\iota(\nu)$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\omicron\nu)\omicron\upsilon\tilde{-}\sigma\iota(\nu)$	

Coniunctivus.

$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\omega)\acute{\omega}$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\omega)\acute{\omega}$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\omega)\acute{\omega}$
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\eta\varsigma)\acute{\alpha}\zeta$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\eta\varsigma)\eta\acute{\iota}\varsigma$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\eta)\omicron\acute{\iota}\varsigma$
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\eta)\acute{\alpha}$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\eta)\eta\acute{\iota}$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\eta)\omicron\acute{\iota}$
$\tau\iota\mu(\acute{\alpha}-\eta)\acute{\alpha}-\tau\omicron\nu$	$\phi\iota\lambda(\acute{\epsilon}-\eta)\eta\acute{\iota}-\tau\omicron\nu$	$\delta\omicron\upsilon\lambda(\acute{o}-\eta)\acute{\omega}\tilde{-}\tau\omicron\nu$

τιμ(ά-η)ᾶ-τον	φιλ(έ-η)ῆ-τον	δουλ(ό-η)ῶ-τον
τιμ(ά-ω)ῶ-μεν	φιλ(έ-ω)ῶ-μεν	δουλ(ό-ω)ῶ-μεν
τιμ(ά-η)ᾶ-τε	φιλ(έ-η)ῆ-τε	δουλ(ό-η)ῶ-τε
τιμ(ά-ω)ῶ-σι(ν)	φιλ(έ-ω)ῶ-σι(ν)	δουλ(ό-ω)ῶ-σι(ν)

Optativus.

τιμ(ά-οι)ῶ-μι	φιλ(έ-οι)οἶ-μι	δουλ(ό-οι)οἶ-μι
τιμ(ά-οις)ῶ-ς	φιλ(έ-οις)οἶ-ς	δουλ(ό-οι)οἶ-ς
τιμ(ά-οι)ῶ	φιλ(έ-οι)οἶ	δουλ(ό-οι)οἶ
τιμ(ά-οι)ῶ-τον	φιλ(έ-οι)οἶ-τον	δουλ(ό-οι)οἶ-τον
τιμ(α-οί)ῶ-την	φιλ(ε-οί)οἶ-την	δουλ(ο-οί)οἶ-την
τιμ(ά-οι)ῶ-μεν	φιλ(έ-οι)οἶ-μεν	δουλ(ό-οι)οἶ-μεν
τιμ(ά-οι)ῶ-τε	φιλ(έ-οι)οἶ-τε	δουλ(ό-οι)οἶ-τε
τιμ(ά-οι)ῶ-εν	φιλ(έ-οι)οἶ-εν	δουλ(ό-οι)οἶ-εν

Attikai optativus.

τιμ(α-οί)ῶ-ην	φιλ(ε-οί)οἶ-ην	δουλ(ο-οί)οἶ-ην
τιμ(α-οί)ῶ-ης	φιλ(ε-οί)οἶ-ης	δουλ(ο-οί)οἶ-ης
τιμ(α-οί)ῶ-η	φιλ(ε-οί)οἶ-η	δουλ(ο-οί)οἶ-η
τιμ(α-οί)ῶ-ητον	φιλ(ε-οί)οἶ-ητον	δουλ(ο-οί)οἶ-ητον
τιμ(α-οι)ῶ-ήτην	φιλ(ε-οι)οἶ-ήτην	δουλ(ο-οι)οἶ-ήτην
τιμ(α-οί)ῶ-ημεν	φιλ(ε-οί)οἶ-ημεν	δουλ(ο-οί)οἶ-ημεν
τιμ(α-οί)ῶ-ητε	φιλ(ε-οί)οἶ-ητε	δουλ(ο-οί)οἶ-ητε
τιμ(ά-οι)ῶ-εν	φιλ(έ-οι)οἶ-εν	δουλ(ό-οι)οἶ-εν

Imperativus

τίμ(α-ε)ᾶ	φίλ(ε-ε)ει	δούλ(ο-ε)ου
τιμ(α-έ)ᾶ-τω	φιλ(ε-έ)εἶ-τω	δουλ(ο-έ)οὔ-τω
τιμ(ά-ε)ᾶ-τον	φιλ(έ-ε)εἶ-τον	δουλ(ό-ε)οὔ-τον
τιμ(α-έ)ᾶ-των	φιλ(ε-έ)εἶ-των	δουλ(ο-έ)οὔ-των
τιμ(ά-ε)ᾶ-τε	φιλ(έ-ε)εἶ-τε	δουλ(ό-ε)οὔ-τε
τιμ(α-ό)ῶ-ντων	φιλ(ε-ό)οὔ-ντων	δουλ(ο-ό)οὔ-ντων

Infinitivus.

τιμ(ά-ειν)ᾶν	φιλ(έ-ειν)εῖν	δουλ(ό-ειν)οὔν
--------------	---------------	----------------

Participium.

τιμ(ά-ων)ῶν	φιλ(έ-ων)ῶν	δουλ(ό-ων)ῶν
τιμ(ά-ου)ῶ-σα	φιλ(έ-ου)οὔ-σα	δουλ(ό-ου)οὔ-σα
τιμ(ά-ον)ῶν	φιλ(έ-ον)οὔν	δουλ(ό-ον)οὔν
τιμ(ά-ο)ῶ-ντος	φιλ(έ-ο)οὔ-ντος	δουλ(ό-ο)οὔ-ντος
τιμ(α-ού)ῶ-σης	φιλ(ε-ού)οὔ-σης	δουλ(ο-ού)οὔ-σης

Imperfectum.

ἐτίμ(α-ον)ων	ἐφίλ(ε-ον)ουν	ἐδούλ(ο-ον)ουν
ἐτίμ(α-εσ)ᾶς	ἐφίλ(ε-εσ)εις	ἐδούλ(ο-εσ)ους
ἐτίμ(α-ε)ᾶ	ἐφίλ(ε-ε)ει	ἐδούλ(ο-ε)ου
ἐτίμ(ά-ε)ᾶ-τον	ἐφιλ(έ-ε)εἶ-τον	ἐδουλ(ό-ε)οὔ-τον

ἐτιμ(α-ε)ά-την	ἐφιλ(ε-ε)εί-την	ἐδουλ(ο-ε)ού-την
ἐτιμ(ά-ο)ῶμεν	ἐφιλ(έ-ο)οῦ-μεν	ἐδουλ(ό-ο)οῦ-μεν
ἐτιμ(ά-ε)ἄτε	ἐφιλ(έ-ε)εἷ-τε	ἐδουλ(ό-ε)οῦ-τε
ἐτίμ(α-ον)ων	ἐφίλ(ε-ον)ουν	ἐδούλ(ο-ον)ουν

62.

Medium.

Indicativus

τιμ(ά-ο)ῶ-μαι	φιλ(έ-ο)οῦ-μαι	δουλ(ό-ο)οῦ-μαι
τιμ(ά-η)ᾶ	φιλ(έ-η)ῆ	δουλ(ό-η)οἶ
τιμ(ά-ε)ᾶ-ται	φιλ(έ-ε)εἷ-ται	δουλ(ό-ε)οῦ-ται
τιμ(ά-ε)ᾶ-σθον	φιλ(έ-ε)εἷ-σθον	δουλ(ό-ε)οῦ-σθον
τιμ(ά-ε)ᾶ-σθον	φιλ(έ-ε)εἷ-σθον	δουλ(ό-ε)οῦ-σθον
τιμ(α-ό)ῶ-μεθα	φιλ(ε-ό)ού-μεθα	δουλ(ο-ό)ού-μεθα
τιμ(ά-ε)ᾶ-σθε	φιλ(έ-ε)εἷ-σθε	δουλ(ό-ε)οῦ-σθε
τιμ(ά-ο)ῶ-νται	φιλ(έ-ο)οῦ-νται	δουλ(ό-ο)οῦ-νται

Coniunctivus

τιμ(ά-ω)ῶ-μαι	φιλ(έ-ω)ῶ-μαι	δουλ(ό-ω)ῶ-μαι
τιμ(ά-η)ᾶ	φιλ(έ-η)ῆ	δουλ(ό-η)οἶ
τιμ(ά-η)ᾶ-ται	φιλ(έ-η)ῆ-ται	δουλ(ό-η)ῶ-ται
τιμ(ά-η)ᾶ-σθον	φιλ(έ-η)ῆ-σθον	δουλ(ό-η)ῶ-σθον
τιμ(ά-η)ᾶ-σθον	φιλ(έ-η)ῆ-σθον	δουλ(ό-η)ῶ-σθον
τιμ(α-ώ)ῶ-μεθα	φιλ(ε-ώ)ῶ-μεθα	δουλ(ο-ώ)ῶ-μεθα
τιμ(ά-η)ᾶ-σθε	φιλ(έ-η)ῆ-σθε	δουλ(ό-η)ῶ-σθε
τιμ(ά-ω)ῶ-νται	φιλ(έ-ω)ῶ-νται	δουλ(ό-ω)ῶ-νται

Optativus

τιμ(α-οί)ῶ-μην	φιλ(ε-οί)οἶ-μην	δουλ(ο-οί)οἶ-μην
τιμ(ά-οι)ῶ-ο	φιλ(έ-οι)οἶ-ο	δουλ(ό-οι)οἶ-ο
τιμ(ά-οι)ῶ-το	φιλ(έ-οι)οἶ-το	δουλ(ό-οι)οἶ-το
τιμ(ά-οι)ῶ-σθον	φιλ(έ-οι)οἶ-σθον	δουλ(ό-οι)οἶ-σθον
τιμ(α-οί)ῶ-σθην	φιλ(ε-οί)οἶ-σθην	δουλ(ο-οί)οἶ-σθην
τιμ(α-οί)ῶ-μεθα	φιλ(ε-οί)οἶ-μεθα	δουλ(ο-οί)οἶ-μεθα
τιμ(ά-οι)ῶ-σθε	φιλ(έ-οι)οἶ-σθε	δουλ(ό-οι)οἶ-σθε
τιμ(ά-οι)ῶ-ντο	φιλ(έ-οι)οἶ-ντο	δουλ(ό-οι)οἶ-ντο

Imperativus

τιμ(ά-ον)ῶ	φιλ(έ-ον)οῦ	δουλ(ό-ον)οῦ
τιμ(α-έ)ά-σθω	φιλ(ε-έ)εἷ-σθω	δουλ(ο-έ)ού-σθω
τιμ(ά-ε)ᾶ-σθον	φιλ(έ-ε)εἷ-σθον	δουλ(ό-ε)οῦ-σθον
τιμ(α-έ)ά-σθων	φιλ(ε-έ)εἷ-σθων	δουλ(ο-έ)οἶ-σθων
τιμ(ά-ε)ᾶ-σθε	φιλ(έ-ε)εἷ-σθε	δουλ(ό-ε)οῦ-σθε
τιμ(α-έ)ά-σθων	φιλ(ε-έ)εἷ-σθων	δουλ(ο-έ)ού-σθων

Infinitivus

τιμ(ά-ε)ᾶ-σθαι	φιλ(έ-ε)εἷ-σθαι	δουλ(ό-ε)οῦ-σθαι
----------------	-----------------	------------------

Participium

τιμ(α-ό)ώ-μενος	φιλ(ε-ό)ού-μενος	δουλ(ο-ό)ού-μενος
τιμ(α-ο)ω-μένη	φιλ(ε-ο)ου-μένη	δουλ(ο-ο)ου-μένη
τιμ(α-ό)ώ-μενον	φιλ(ε-ό)ού-μενον	δουλ(ο-ό)ού-μενον
τιμ(α-ο)ω-μένον	φιλ(ε-ο)ου-μένον	δουλ(ο-ο)ου-μένον
τιμ(α-ο)ω-μένης	φιλ(ε-ο)ου-μένης	δουλ(ο-ο)ου-μένης

Imperfectum

ἐτιμ(α-ό)ώ-μην	ἐφιλ(ε-ό)ού-μην	ἐδουλ(ο-ό)ού-μην
ἐτιμ(ά-ο)ῶ	ἐφιλ(έ-ο)ουῶ	ἐδουλ(ό-ο)ουῶ
ἐτιμ(ά-ε)ᾶ-το	ἐφιλ(έ-ε)εἶ-το	ἐδουλ(ό-ε)οὔ-το
ἐτιμ(ά-ε)ᾶ-σθον	ἐφιλ(έ-ε)εἶ-σθον	ἐδουλ(ό-ε)οὔ-σθον
ἐτιμ(α-έ)ά-σθην	ἐφιλ(ε-έ)εἶ-σθην	ἐδουλ(ο-έ)ού-σθην
ἐτιμ(α-ό)ώ-μεθα	ἐφιλ(ε-ό)ού-μεθα	ἐδουλ(ο-ό)ού-μεθα
ἐτιμ(ά-ε)ᾶ-σθε	ἐφιλ(έ-ε)εἶ-σθε	ἐδουλ(ό-ε)οὔ-σθε
ἐτιμ(ά-ο)ῶ-ντο	ἐφιλ(έ-ο)οὔ-ντο	ἐδουλ(ό-ο)οὔ-ντο

Nem *ā*, hanem η van az összevonásban ζάω, 63.
διπλάω, πεινάω, χράω és χράομαι igéknél.

Az egyszótagú ε-*t*övű igék csak azon szótagokat vonják össze, a melyekben az összevonás ε-*t* ad. δέω, kötök, minden alakját összevonja.

A futurum képzése és coniugatiója.

A futurum nem képez coniunctivust és imperativust. 64.

A futurumban az igetövéhez σ járul s ez után következnek a kötőhangzók és ragok, melyek itt époly változást tüntetnek fel, mint a praesensben.

A *verba vocalia* a végső rövid hangzót megnyújtják. A *verba muta*-nál a *t*ő végén álló *p* vagy *k*-hang a σ-val egyesülve ad ψ illetve ξ-*t*; a *t* hang a σ előtt kiesik: ἄγω, fut. ἄξω; γράφω fut. γράψω; πείθω fut. πείσω. — Az *ιζω*-ra végződő több mint kétszótagú igék *futurum Atticumot* képeznek: ἰσω, ἰσομαι helyett ἰῶ, ἰοῦμαι (= ἰέω, ἰέομαι)-ra végződnek; κομίζω, κομιῶ, κομιοῦμαι. Ragozásuk olyan mint φιλέω-é. βιβάζω, τελέω és καλέω szintén *futurum Atticumot* képeznek: βιβῶ, βιβᾶς; τελῶ, τελεῖς; καλῶ, καλεῖς. — Ily összevont futurum van a *verba liquida*-nál is (*futurum contractum*): στέλλω, fut. (στελ-ε-σω) στελῶ; φαίρω, fut. φαῖῶ, ἄλλομαι, fut. ἀλοῦμαι.

Ezen igék φεύγω, πλέω, πνέω és νέω a rendes futurumon kívül képeznek *futurum Doricumot* is: φεύξομαι, φευξοῦμαι; πλεύσομαι, πλευσοῦμαι; νεύσομαι és νευσοῦμαι.

Fut. Act.

Fut. Medium.

I n d i c a t i v u s

λύσω	λύσομαι
λύσεις	λύσει
λύσει	λύσεται
λύσετον	λύσεσθον
λύσετον	λύσεσθον
λύσομεν	λυσόμεθα
λύσετε	λύσεσθε
λύσουσι	λύσονται

O p t a t i v u s .

λύ-σ-οιμι	λυ-σ-οίμην
λύ-σ-οις	λύ-σ-οιο
λύ-σ-οι	λύ-σ-οιτο
λύ-σ-οιτο	λύ-σ-οισθον
λυ-σ-οίτην	λυ-σ-οίσθην
λύ-σ-οιμεν	λυ-σ-οίμεθα
λύ-σ-οιτε	λύ-σ-οισθε
λύ-σ-οιεν	λύ-σ-οιεντο

I n f i n i t i v u s .

λύ-σ-ειν	λύ-σ-εσθαι
----------	------------

P a r t i c i p i u m .

λύ-σ-ων τὸ λυσοῦν	λυ-σ-όμενος
λύ-σ-ουσα	λυ-σ-ομένη
λύ-σ-ον	λυ-σ-όμενοι

Az első aoristus képzése és coniugatioja.

65. Az aoristus indicativusa kap augmentumot.

Az első aoristust jellemzik a σ időjelző és az α kötőhangzó.

A *verba vocalia* a rövid tőhangzót megnyújtják a σ előtt. — A *verba muta*-kal ugyanaz történik, mint a mi a futurum képzésénél meg volt jegyezve. — A *verba liquida*-ban a σ helyett pótló nyújtás van a többen (α-ból lesz η, ι és ρ után α; ε-ből ει.)

σφάλλω	(ἔσφαλα)	ἔσφηλα
μαίρω	(ἔμαιρα)	ἔμιαρα
ἄγγέλλω	(ἔγγελα)	ἔγγειλα

Aor. I. Act.

Aor. I. Med.

Indicativus.

ἔ-λυ-σα	ἔ-λυ-σά-μην
ἔ-λυ-σα-ς	ἔ-λύ-σω
ἔ-λυ-σε(ν)	ἔ-λύ-σα-το
ἔ-λύ-σα-τον	ἔ-λύ-σα-σθον
ἔ-λυ-σά-την	ἔ-λυ-σά-σθην
ἔ-λύ-σα-μεν	ἔ-λυ-σά-μεθα
ἔ-λύ-σα-τε	ἔ-λύ-σα-σθε
ἔ-λυ-σα-ν	ἔ-λύ-σα-ντο

Coniunctivus.

λύ-σω	λύ-σῶμαι
λύ-σης	λύ-ση
λύ-ση	λύ-σηται
λύ-σητον	λύ-σησθον
λύ-σητον	λύ-σησθον
λύ-σωμεν	λυ-σώμεθα
λύ-σητε	λύ-σησθε
λύ-σωσι(ν)	λύ-σωνται

Optativus.

λύ-σα-ι-μι	λυσαίμην
λύ-σα-ι-ς v. λύσειας	λύσαιο
λύ-σα-ι v. λύσειε(ν)	λύσαιτο
λύ-σα-ι-τον	λύσαισθον
λυ-σα-ί-την	λυσαίσθην
λύ-σα-ι-μεν	λυσαίμεθα
λύ-σα-ι-τε	λύσαισθε
λύ-σα-ι-εν v. λύσειαν	λύσαιντο

Imperativus.

λύ-σον	λύσαι
λυ-σά-τω	λυσάσθω
λύ-σα-των	λύσασθον
λυ-σά-των	λυσάσθων
λί-σα-τε	λίσασθε
λυ-σά-ντων	λυσάσθων
v. λυσάτωσαν	v. λυσίσθωσαι

Infinitivus.

λύ-σαι	λίσασθαι
--------	----------

Participium.

λῖ-σᾶ-ς	λυσάμενος
λῖ-σᾶ-σα	λυσάμενη
λῖ-σα-ν	λυσόμενον
τό· λουσαντ	

Az inf. act. mindig másodhajtott: παιδεῦσαι, ἀπολῦσαι. — Az imperativus med.-ben a végső *αι* szintén rövid, az ékezet vissza mehet a harmadik szótagra. — Az optativus act.-ben az *αι* hosszú, azért az ige csak másodéles lehet.

Az első aoristus passivi képzése.

66. Az első aoristus passivi képzése történik *θη* (az indicativus-, infinitivus- és imperativusban *θη*) szótaggal. — Az imperativusban a *θι* végzet helyén *τι* szótag áll. Az infinitivus és participium ékezete a főszabálytól eltérést mutat: amaz másodhajtott, emez végéles: λυθῆναι; λυθεις, εἶσα, ἐν.

A *verba muta* közül a *ρ* és *κ* tövek a *θη* (*θη*) előtt a tőhangzót átalakítják *φ* illetve *χ*-vé. A foghangú tövek tőhangzója a *θη* (*θη*) előtt átalakul *σ*-vá: βλέπω (tő βλαβ), aor. pass. ἐβλάφθην; ἀλλάσσω (tő ἀλλαγ) aor. pass. ἠλλάχθην; σκευάζω (tő σκευαδ), aor. pass. ἐσκευάσθην.

A *verba liquida* aor. passivumának képzése nem mutat semminemű feltűnőséget: ἀγγέλλω, ἠγγέλθην; καθαιρώ (tő καθαρ), aor. ἐκαθάρθην.

Aoristus I. Pass.

Indicativus

ἐλύθην	ἐλυθήτην
ἐλύθης	ἐλύθημεν
ἐλύθη	ἐλύθητε
ἐλύθητον	ἐλύθησαν

Coniunctivus

λυθῶ	λυθῆτον
λυθῆς	λυθῶμεν
λυθῆ	λυθῆτε
λυθῆτον	λυθῶσι(ν)

Optativus

λυθείην	λυθειήτην v. λυθείτην
λυθείης	λυθείήμεν v. λυθείμεν
λυθείη	λυθείητε v. λυθείτε
λυθείητον v. λυθειτον	λυθείησαν v. λυθείεν

Imperativus

λύθητι	λυθήτων
λυθήτω	λύθητε
λύθητον	λυθήτωσαν v. λυθέντων

Infinitivus

λυθῆναι

Participium

λυθείς, λυθειῖσα, λυθέν τῷ: λυθεντι.

Az első futurum passivi képzése és coniugatiója.

A futurum passiviben hiányzik, mint a futurum- 67. ban általában, a coniunctivus és az imperativus. A többi alakok az I. aor. passivi tövéből képeztetnek a futurumot jellemző σ és a medialis ragok által.

Fut. I. Pass.

Indicativus.	Optativus.	Infinitivus.
λυθήσομαι	λυθησοίμην	λυθήσεσθαι
λυθήσῃ	λυθησοιο	
λυθήσεται	λυθησοιο	Participium.
λυθήσεσθον	λυθησοισθον	λυθησόμενος 3.
λυθήσεσθον	λυθησοίσθην	
λυθησόμεθα	λυθησοίμεθα	
λυθήσεσθε	λυθησοισθε	
λυθήσονται	λυθησοιοιτο	

A második vagy erős aoristus képzése és coniugatiója.

Csak oly igék képezhetnek második aoristust 68. melyeknél a tiszta τῷ különbözik a praesens tövétől.

Kivételek: ἵσταναι, melynél az aor. képzésénél hangcsere áll be: ἵστατον; πέτομαι, mely az aoristust synkope-vel képezi, ἐπτόμην; ἄγω, melynél reduplicatio áll be: ἄγαγον

A coniugatio az indicativusban olyan, mint az imperfectumban; a többi módokban, mint a prae-sensben.

Feltűnő az ékezés: βαλεῖν inf.; βαλῶν part. activi; βαλοῦ imperat. medii; βαλέσθαι inf. medii.

A második aoristus passivi nem θε és θη-vel, hanem csak ε illetve η-val van képezve: ἐγράφην, γραφῶ, γραφεῖην, γραφῆναι, γράφηθι, γραφεῖς.

Ugyanígy képezhető a második futurum passivi: γραφήσομαι stb.

Első és második aoristust teljesen csak τρέπω ige képez: ἔτριψα, ἔτριπον; εἰτριψάμην, εἰτριπόμην; εἰτρέψθην, εἰτράπην.

Első és második aoristus passivi van a következőknél:

βλάπτω károsítok	ἐβλάψθην,	ἐβλάβην
ὄλιπτο dobok	ἐδόρίψθην,	ἐρορίψην
ἀλλάσσω változtatok	ἠλλάχθην,	ἠλλάγην.

Csak második aoristus van a következőknél:

ἄγω hajtok ἤγαγον	κατα-καίνω ölkök κατ-έξανον
τίσιω szülök ἔτεχον	ἐγείρω keltek ἠγρόμην.
ἀνακράζω kiáltok ἀν-έκραγον	τέμνω vágok ἔτεμον
βάλλω dobok ἔβαλον	κάμνω fáradok ἔκαμον

Lásd még a rendhagyó igéket.

Csak második aor. passivi van a következőknél:

γράφω irok ἐγράφην	σιτρέφω forгатok ἐστράφην
βάπτω bemártok ἐβάψην	κλέπτω lopok ἐκλάπην
σκάπτω ások ἐσκάψην	κόπτω ütök ἐκόπην
θάπτω eltemetek ἐτάψην	σφάτιω ölkök ἐσφάγην
τρέφω táplálok ἐτρέψην	συλλέγω gyűjtök συνελέγην

A liquidás igék közül második aoristus passivi-t képeznek:

μαίνομαι dühöngök, ξυάνην δειρώ, nyúzok, ἐδάσην
φαίνομαι, látszom, ἐφάνην κείρω, nyirok, ἐκάσην
σφώλλω, elejtek, ἐσφάλην σπείρω, szórok, ἐσπάρην
στέλλω, küldök, ἐστάλην φθειρώ, elrontok, ἐφθάρην.

Az adiectivum verbale.

Az adiectivum verbale két alakja: a τός és a τέος végű, a tiszta töből képeztetik: παιδευτός, παιδευτέος.

Ha az első aor. passivumában a tő megváltozik, ebből a megváltozott töből van az adi. verbale képezve: γελάω, ἐγελάσθην, γελαστός; κρίνω ἐκρίθην, κριτός.

A perfectum és plusquamperfectum activi 70. képzése és coniugatiója.

A perfectum töve az igetövéből képeztetik *kettőzéssel (reduplicatio)*.

1. Ha az ige egy mássalhangzóval vagy muta és liquidával kezdődik, akkor az első mássalhangzó ε-nal az ige töve elé kerül: λύω, λελυ-; γράφω; γεγραφ-.

2) Az aspiráták helyett a reduplicatióban a kemény mássalhangzók fordulnak elő: θνίόω, τεθνη-; γαίρω, πεγην-.

3. Két vagy több mássalhangzóval, kettős mássalhangzóval (ζ, ξ, ψ) és ρ-val kezdődő igék csak ε-t kapnak a perfectum tövében; a ρ megkettőztetik: κρίνω, ἐκρίνω; σκοπέω; ἐσκεπ-; ὀπίτω, ἐοπίω.

4. Magánhangzóval kezdődő igék e magánhangzót megnyújtják. E nyújtásra az augmentum temporale-nél adott szabályok érvényesek.

A verba vocalia, a t-tönű verba muta és a liquidás igék a perfectumot κ-val képezik: παιδεύω, πεπαιδευκα; τιμάω, τετίμηκα; πλάσσω, τὸ πλατ-perf. πέπλακα; a t hang kiesik a κ előtt: πείθω, πέπεικα. — Imperativus a perfect. act.-ban nem fordul elő. — Az infinitivus ναί végzetű és másodéles; a participium töve -οι him- és semleges nemben (végéles), ναί a nőnemben.

A plusquamperfectum augmentumot is kap, kötőhangzója ει; többes harmadik személy végzete σαν ε kötőhangzóval.

Indicativus Coniunctivus Optativus

λέλυκα	λελύκω	λελύκοιμι
λέλυκας	λελύκης	λελύκοις
λέλυκε(ν)	λελύκη	λελύκοι
λελύκατον	λελύκητον	λελύκοιτον
λελύκατον	λελύκητον	λελυκοίτην
λελύκαμεν	λελύκωμεν	λελύκοιμεν
λελύκατε	λελύκητε	λελύκοιτε
λελύκασι(ν)	λελύκωσι(ν)	λελύκοιεν

Infinitivus	Participium	Plusquamperfect.
λελυθέναι	λελυκός	ἐλελύκειν
	λελυκυῖα	ἐλελύκεις
	λελυκός	ἐλελύκει
	(T. λελυκοῖ)	ἐλελύκειτον
	Gen. λελυκότος	ἐλελυκεῖτην
	λελυκυίας	ἐλελύκειμεν
	λελυκότος	ἐλελύκειτε
		ἐλελύκεσαν

72. Egynehány verba muta és liquida nem képez *k*-ás perfectumot. Ezen perfectumképzésnél a *tő*-hangzó rendszeren megváltozik: *τίκτω*, *tő τεκ-*, perf. *τέτοκα*; *σῆπω*, *tő σαπ*, perf. *σέσηπα*. Egynehány *κ, γ, π, β*-ra végződő *tő* a *tő*hangzót aspirálja: *διώκω*, *δεδιώκα*; *ἄγω*, *ἤγα*; *κόπτω*, *κέκοφα*.

A *k*-nélküli perfectum coniugatiója olyan mint a *k*-ás perfectum-é.

73. A perfectum és plusquamperfectum medii képzése és coniugatiója.

A perfectum és plusquamperfectum mediiben a ragok egyenesen hozzájárulnak a reduplicált *tő*höz. — Az indicativus többes harmadik személye, a coniunctivus és az optativus *εἰμί* ige megfelelő alakjaiból és a part. perf. mediumból vannak összetéve. *κτάομαι* és *μιμνήσκω* körülírás nélkül is képeznek coniunctivust és optativust: *κεκτιώμαι*; *κεκτιήμην*, *κεκτιώμην*. Az *infinitivus* és a *participium* másodéles.

A mássalhangzóra végződő *tő*veknél a végső mássalhangzó különféle változásoknak van kitéve.

A torokhangú és ajakhangú *tő*vekben a *κ, γ, χ, ξ* és *π, β, μ, φ, ψ* a rag kezdő mássalhangzójának minősége szerint változik. — A *σθ*-val kezdődő ragok a *σ*-t elvesztik. — A foghangú *tő*vek *t*-hangja majd átalakul *σ*-vá, majd kiesik.

Perfectum.

Indicativus

λέ-λυ-μαι
λέ-λυ-σαι
λέ-λυ-ται

Coniunctivus

λελυμένος { $\begin{matrix} \omega \\ \eta \\ \varsigma \\ \eta \end{matrix}$

λέ-λυ-σθον	λελυμένω	{	ἦτον
λέ-λυ-σθον			ἦτον
λε-λύ-μεθα	λελυμένοι	{	ᾶμεν
λέ-λυ-σθε			ἦτε
λέ-λυ-νται			ᾶσι

Optativus

Imperativus

λελυμένος	{	εἶην	λέ-λυ-σο
		εἶης	λε-λύ-σθω
		εἶη	λέ-λυ-σθον
λελυμένω	{	εἶητον, εἶτον	λε-λύ-σθων
		εἶήτην, εἶτην	λέ-λυ-σθε
		εἶημεν, εἶμεν	λε-λύ-σθων <i>vagy</i>
λελυμένοι	{	εἶητε, εἶτε	λε-λύ-σθωσαν
		εἶησαν, εἶεν	

Participium

Infinitivus

λελυμένος 3.

λελύσθαι

Plusquamperfectum.

ἔλελύμην		ἐ-λε-λύ-μεθα
ἔλελυσο	ἐ-λέ-λυσθον	ἐ-λέ-λυ-σθε
ἔλελυτο	ἐ-λε-λύ-σθην	ἐ-λέ-λυ-ντο

Mássalhangzós tövek.

73.

Perfectum.

Indicativus

βέ-βλάμ-μαι	τέ-τάγ-μαι	ἐ-ψηφῖσ-μαι
βέ-βλαψ αι	τέ-ταξ- αι	ἐ-ψηφι -σαι
βέ-βλαπ-ται	τέ-τακ-ται	ἐ-ψηφισ-ται
βέ-βλαψ-θον	τέ-ταχ-θον	ἐ-ψηφι -σθον
βέ-βλαψ-θον	τέ-ταχ-θον	ἐ-ψηφι -σθον
βε-βλάμ-μεθα	τε-τάγ-μεθα	ἐ-ψηφισ-μεθα
βέ-βλαψ-θε	τέ-ταχ-θε	ἐ-ψηφι -σθε
βε-βλαμ-μένοι	τε-ταγ-μένοι	ἐ-ψηφισ-μένοι
εἰσί(ν)	εἰσί(ν)	εἰσί(ν)

Coniunctivus

βε-βλαμ-μένο-ς	τε-ταγ-μένο-ς	ἐ-ψηφισ-μένο-ς
ᾶ, ἦς	ᾶ, ἦς	ᾶ, ἦ

Optativus

βε-βλαμ-μένο-ς	τε-ταγ-μένο-ς	ἐ-ψηφισ-μένο-ς
εἶην, εἶης	εἶην, εἶης	εἶην, εἶης

Imperativus

βέ-βλαψ ο	τέ-τάξ ο	ξ-ψηφι -σο
βε-βλάψ-θω	τε-τάχ-θω	ξ-ψηφι -σθω
βέ-βλαψ-θον	τέ-ταχ-θον	ξ-ψηφι -σθον
βε-βλάψ-θων	τε-τάχ-θων	ξ-ψηφι -σθων
βέ-βλαψ-θε	τέ-ταχ-θε	ξ-ψηφι -σθε
βε-βλάψ-θων	τε-τάχ-θων	ξ-ψηφι -σθων

Participium

βε-βλαμ-μένο-ς	τε-ταγ-μένο-ς m.,	ξ-ψηφισ-μένο-ς
m., -η f., -ον n.	-η f., -ον n.	m., -η f., -ον n.

Infinitivus

βε-βλάψ-θαι	τε-τάχ-θαι	ξ-ψηφι -σθαι
-------------	------------	--------------

Plusquamperfectum.

ξ-βε-βλάμ-μην	ξ-τε-τάγ-μην	ξ-ψηφισ-μην
ξ-βέ-βλαψ ο	ξ-τέ-τάξ ο	ξ-ψηφι -σο
ξ-βέ-βλαπ-τιο	ξ-τέ-τακ-τιο	ξ-ψηφισ-τιο
ξ-βέ-βλαψ-θον	ξ-τέ-ταχ-θον	ξ-ψηφι-σθον
ξ-βε-βλάψ-θην	ξ-τε-τάχ-θην	ξ-ψηφι-σθην
ξ-βε-βλάμ-μεθα	ξ-τε-τάγ-μεθα	ξ-ψηφισ-μεθα
ξ-βέ-βλαψ-θε	ξ-τέ-ταχ-θε	ξ-ψηφι -σθε
βε-βλαμ-μένοι	τε-ταγ-μένοι	ξ-ψηφισ-μένοι
ἦσαν	ἦσαν	ἦσαν

74.

A futurum exactum.

A *futurum exactum activi* körülírásal képez-
tetik: λελυκώς ἔσομαι. Egyes alakok körülírás nél-
kül: ἔσθῆξω, τεθνήξω.

A *futurum exactum passivi* töve a perfectum
tő, van σ-ja és medialis ragokat kap.

Indicativus

Optativus

Infinitivus

λε-λύ-σομαι	λε-λυ-σ-οίμην	λελύσεσθαι
λε-λύ-σ-η	λε-λύ-σ-οιο	
λε-λύ-σ-εται	λε-λύ-σ-οιτο	Participium
λε-λύ-σ-εσθον	λε-λύ-σ-οισθον	λελυσόμενος 3.
λε-λύ-σ-εσθον	λε-λυ-σ-οίσθην	
λε-λυ-σ-όμεθα	λε-λυ-σ-οίμεθα	
λε-λύ-σ-εσθε	λε-λύ-σ-οισθε	
λε-λύ-σ-ονται	λε-λύ-σ-οιντο	

Igy még: βεβλάψομαι, τετάξομαι, ξψηφίσομαι.

Megjegyzések az időképzésekhez és conjungatiókhoz.

1. A többeli rövid hangzót megtartják valamennyi időben: γελῶω, nevetek, σπάω, húzok, ἀρκέω, elég vagyok, τελέω, bevégzek, τρέω, reszketek, αἰδέομαι, szégyenlem magamat, ἀρόω, szántok.

2. Ezen igék (ἀρόω kivételével) σ-t csusztatnak be a *perf. medi*i és az *aor. passivi*-ban: τετέλεσμαι, ἐτελέσθην.

3. καλέω, hívok, fut. καλέσω és καλῶ; aor. ἐκάλεσα; *perf.* κέκληκα, κέκλημαι, ἐκλήθην.

4. ἐπαιτέω, dicsérek, ἐπαινέσομαι, ἐπήνεσα, ἐπήνεκα, ἐπήνημαι, ἐπηνέθην, ἐπαινετός.

5. δέω, kötök, λύω és θύω, áldozok, csak a *futurum* és *aor. act.* és *medi*i-ben nyujtják a töhangzót.

6. A *perf. medi*i és *aor. pass*-ban σ csusztatnak: ἀκούω, κελεύω, κορούω, καταλεύω, παλαίω, σείω, χρίω, χόω, χράω.

7. δράω, cselekszem és κλείω, zárok: δέδραμαι, ἐδράσθην, δραστήιον; κέκλειμαι, ἐκλείσθην, κλειστός.

8. καίω és κλαίω digammás tövű igék; fut. καύσω és κλαύσομαι; aor. ἔκαυσα, ἔκλαυσα, aor. pass. ἐκαύθην.

9. Megfigyelendő a töhangzó változása a *perfectum*-ban a következő igéknél:

τρέπω, fordítok, τέτροφα, τέτραμμαι
τρέφω, táplálok, τέτροφα, τέθραμμαι
στρέφω, csavarok, ἔστροφα, ἔστραμμαι
κλέπτω, lopok, κέκλοφα, κέκλεμμαι
πέμπω, küldök, πέπομφα, πέπεμμαι.

10. σπένδω, italáldozatot hozok, σπείσω, ἔσπεισα, ἔσπεια, ἔσπειμαι.

11. ἔλκω, húzok, fut. ἔλξω; a többi időket, ἔλκω-többől képezi: εἴλκυσσα, εἴλκυσκα εἴλκυσμαι, εἴλκυσθην.

12. σώζω, mentek: σώσω, ἔσωσα, σέσωκα, σέσωσμαι, ἔσώθην.

13. Egyszótagu folyékony mássalhangzóra végződő igék, melyek tövében ε van, ezt α-vá változtatják a *perfectum*-ban éz az *aor. passivi*-ban: στέλλω, küldök, ἔστιακα, ἔστιαμαι.

14. A ν-t kilökik:

κρίνω, itélek, κλίνω, hajlítok és τείνω, feszítek: κέκρικα, κέκριμαι, ἐκρίθην; τέτακα, τέταμαι, ἐτάθην.

15. βάλλω, κάμνω és τέμνω igék egyes alakjainak képzésénél metathesis áll be: βέβλημαι, κέκμηκα, ἐτιμήθην.

16. Megjegyzendőök a következő II. perfectumok: θάλλω, fakadok, virágzom, τέθηλα; μαίνομαι, dühöngök, μέμνηνα; ἀποκτείνω, megölök, ἀπέκτονα.

17. A φαίνω igének I. perfectuma: πέφαγκα, II. perfectuma: πέφηνα; I. aor. pass. ἐφάνθη; II. aor. pass. ἐφάνθη. — A perfect. medii-ben a következő alakok fordulnak elő: πέφασμαι, πέφανται, πεφάσμεθα, πέφανθε, πεφασμένοι εἰσὶ; inf. πεφάνθαι.

76.

A kettőzés (reduplicatio).

A kettőzésről szóló általános szabályokat lásd a 70. pontban.

A muta és liquidával kezdődő igék rendszeresen reduplicálnak ε-nal. A γν-vel kezdődő igék azonban csak ε-t vesznek fel: ἔγνωκα.

Szabályellenes a κτάομαι és μιμνήσκω kettőzése: κέκτημαι, μέμνημαι.

Azon igék, melyek eredetileg digammával kezdődtek, szintén ε tesznek az ige elé a perfectumban: ἔωσμαι, ἐώνημαι, ἀνέωχα, ἐάλωκα, ἐώρακα.

A ρ-vel kezdődő igék is csak ε-t vesznek fel, de a ρ-t megkettőzik ἔρρωγα, (praes. ῥήγνυμι).

A kettőzés helyett ει szótagot találunk a következő igéknél: λαμβάνω, λαγχάνω, συλλέγω, διαλέγομαι: εἴληφα, εἴληχα, συνείλοχα, διείλεγμα; így még εἴρηχα, beszéltem; εἴωθα, szoktam.

77.

Az attikai kettőzés.

Egynehány α, ε vagy ο-vel kezdődő ige a perfectumban a tö elé teszi a tö elején álló magánhangzót a reá következő mássalhangzóval és a tö kezdő magánhangzóját megnyújtja. Az ilyen kettőzést szokás attikai kettőzés-nek nevezni:

ἀγείρω, gyűjtök,	ἀγήγερα,	ἀγήγερομαι
ἀκούω, hallok,	ἀκήκοα,	ἤκουσμαι
ἀλείφω, kenek,	ἀλήλιφα,	ἀλήλιμμαι
ἀρῶ, szántok,	—	ἄρηρομαι
ἐγείρω, keltek,	ἐγήγερα,	ἐγήγερομαι
	ἐγρήγορα,	—
ἐσθίω, eszem,	ἐδήδοκα,	ἐδήδεσμαι
ἐλαύνω, hajtok;	ἐλήλακα,	ἐλήλαμαι
ἐλέγχω, bizonyítok,	—	ἐλίλεγμα
ἔρχομαι, jövök,	ἐλήλυθα,	—

φέρω, viszek,	ἐνήνοχα,	ἐνήνευμαι
ὄζω, szaga van,	ὄδωδα,	—
ἀπόλλυμι, perdo	ἀπολώλεκα = perdid	
	ἀπόλωλα = perii	
ὄμνυμι, esküszöm,	ὀμώμοχα,	ὀμώμοσται
ὀρούσσω, ások,	ὀρώρουχα,	ὀρώρουγμαι

A *μι*-re végződő igék coniungatiója. 78.

A *μι*-re végződő igék coniungatiója az *ω*-végű igék coniungatiójától három időben tér el t. i. a praesensben, az imperfectumban és a második aoristusban. — Az eltérés abban áll, hogy ezen igék nem vesznek fel kötőhangzót.

Az idetartozó igéket lehet három csoportba összeállítani. Az első csoportot képezik azon igék, melyek a praesensben *reduplicatio*-t kapnak; a második csoportot képezik a *ννι*-re végződő igék, a harmadik csoportba szokás venni a következő, többé kevésbé rendhagyó igéket, a melyeket közös néven a *kisebb *μι* igéknek* is szoktak nevezni: φημί, ἤμι, εἶμι, οἶδα, κεῖμαι, κάθημαι.

A praesensben reduplicáló *μι* igék. 79.

Activum.

Praesens indicativi

τί-θη-μι*)	δί-δω-μι	ἴ-σιτη-μι
τί-θη-ς	δί-δω-ς	ἴ-σιτη-ς
τί-θη-σι(ν)	δί-δω-σι(ν)	ἴ-σιτη-σι(ν)
τί-θε-ιον	δί-δο-ιον	ἴ-σιᾶ-ιον
τί-θε-ιον	δί-δο-ιον	ἴ-σιᾶ-ιον
τί-θε-μεν	δί-δο-μεν	ἴ-σιᾶ-μεν
τί-θε-τε	δί-δο-τε	ἴ-σιᾶ-τε
τι-θέ-ασι(ν)	δι-δύ-ασι(ν)	ἰ-σιῦσι(ν)

*) τίθημι mintájára megy ἴημι, küldök. Praesens többes 3. szem. ἰᾶσι. — Aor.: ἦκα, ἦκας, ἦκε, εἶμεν, εἶτε, εἶσαν. — Fut.: ἴσω, ἴσομαι; perf.: εἶκα, εἶμαι; aor. pass.: εἶθην; fut. pass.: εἶθήσομαι.

Imperfectum.

ἐ-τί-θη-ν	ἐ-δί-δου-ν	ἴ-στη-ν
ἐ-τί-θη-ς(-ει-ς)	ἐ-δί-δου-ς	ἴ-στη-ς
ἐ-τί-θη(-ει)	ἐ-δί-δου	ἴ-στη
ἐ-τί-θε-ι-ον	ἐ-δί-δο-ι-ον	ἴ-σιᾶ-ι-ον
ἐ-τι-θέ-την	ἐ-δι-δό-την	ἴ-σιᾶ-την
ἐ-τί-θε-μεν	ἐ-δί-δο-μεν	ἴ-σιᾶ-μεν
ἐ-τί-θε-τε	ἐ-δί-δο-τε	ἴ-σιᾶ-τε
ἐ-τί-θε-σαν	ἐ-δί-δο-σαν	ἴ-σιᾶ-σαν

Praesens coniunctivi

τι-θῶ	δι-δῶ	ἴ-σιῶ
τι-θῆ-ς	δι-δῆ-ς	ἴ-σιῆ-ς
τι-θῆ	δι-δῶ	ἴ-σιῆ
τι-θῆ-ι-ον	δι-δῶ-ι-ον	ἴ-σιῆ-ι-ον
τι-θῆ-ι-ον	δι-δῶ-ι-ον	ἴ-σιῆ-ι-ον
τι-θῶ-μεν	δι-δῶ-μεν	ἴ-σιῶ-μεν
τι-θῆ-τε	δι-δῶ-τε	ἴ-σιῆ-τε
τι-θῶ-σι(ν)	δι-δῶ-σι(ν)	ἴ-σιῶ-σι(ν)

Praesens optativi

τι-θε-ίη-ν	δι-δο-ίη-ν	ἴ-στια-ίη-ν
τι-θε-ίη-ς	δι-δο-ίη-ς	ἴ-στια-ίη-ς
τι-θε-ίη	δι-δο-ίη	ἴ-στια-ίη
τι-θε-ίη-ι-ον	δι-δο-ίη-ι-ον	ἴ-στια-ίη-ι-ον
ν. τι-θε-ῖ-ι-ον	ν. δι-δο-ῖ-ι-ον	ν. ἴ-στια-ῖ-ι-ον
τι-θε-ίη-την	δι-δο-ίη-την	ἴ-στια-ίη-την
ν. τι-θε-ί-την	ν. δι-δο-ί-την	ν. ἴ-στια-ί-την
τι-θε-ίη-μεν	δι-δο-ίη-μεν	ἴ-στια-ίη-μεν
ν. τι-θε-ῖ-μεν	ν. δι-δο-ῖ-μεν	ν. ἴ-στια-ῖ-μεν
τι-θε-ίη-τε	δι-δο-ίη-τε	ἴ-στια-ίη-τε
ν. τι-θε-ῖ-τε	ν. δι-δο-ῖ-τε	ν. ἴ-στια-ῖ-τε
τι-θε-ίη-σαν	δι-δο-ίη-σαν	ἴ-στια-ίη-σαν
ν. τι-θε-ῖ-ε-ν	ν. δι-δο-ῖ-ε-ν	ν. ἴ-στια-ῖ-ε-ν

Imperativus praesentis

τί-θει	δί-δου	ἴ-στη
τι-θέ-τω	δι-δό-τω	ἴ-σιᾶ-τω
τί-θε-ι-ον	δί-δο-ι-ον	ἴ-στια-ι-ον
τι-θέ-των	δι-δό-των	ἴ-σιᾶ-των
τί-θε-τε	δί-δο-τε	ἴ-σιᾶ-τε
τί-θέ-ντων	δι-δό-ντων	ἴ-σιᾶ-των

Infinitivus praesentis

τι-θέ-ναι	δι-δόναι	ἴ-σιᾶ-ναι
-----------	----------	-----------

Participium praesentis

τι-θεί-ς	δι-δού-ς	ἰ-σιᾶ-ς
τι-θεῖσα	δι-δοῦσα	ἰ-σιᾶσα
τι-θέ-ν	δι-δό-ν	ἰ-σιᾶ-ν
τι-θέ-ντι-ος	δι-δό-ντιος	ἰ-σιᾶ-ντι-ος

Aoristus.

Indicativus

ἔ-θη-κ-α	ἔ-δω-κ-α	ἔ-στη-ν
ἔ-θη-κ-α-ς	ἔ-δω-κ-α-ς	ἔ-στη-ς
ἔ-θη-κ-ε(ν)	ἔ-δω-κ-ε(ν)	ἔ-στη
ἔ-θε-τον	ἔ-δο-τον	ἔ-στη-τον
ἔ-θέ-την	ἔ-δό-την	ἔστη-την
ἔ-θε-μεν	ἔ-δο-μεν	ἔ-στη-μεν
ἔ-θε-τε	ἔ-δο-τε	ἔ-στη-τε
ἔ-θε-σαν	ἔ-δο-σαν	ἔ-στη-σαν

Coniunctivus

θῶ	δῶ	σιῶ
θῶ-ς	δῶ-ς	σιῶ-ς

Optativus

θείην	δοίην	σιαίην
θείης	δοίης	σιαίης

Imperativus

θέ-ς (πρό-θε-ς)	δό-ς (ἀπί-δο-ς)	στή-θι
θέ-τω	δό-τω	στή-τω
θέ-τον	δό-τον	στή-τον
θέ-των	δό-των	στή-των
θέ-τε (πρό-θ.)	δό-τε (ἀπό-δο-τε)	στή-τε (μετά-σι.)
θέ-ντων	δό-ντων	σιᾶ-ντων

Infinitivus

θεῖναι	δοῦναι	σιῆναι
--------	--------	--------

Participium

θεί-ς (προ-θείς)	δού-ς (ἀπο-δούς)	σιᾶ-ς (μετα-σιᾶς)
θεῖσα	δοῦσα	σιᾶσα
θέ-ν	δό-ν	σιᾶ-ν
θέ-ντι-ος	δό-ντι-ος	σιᾶ-ντι-ος

A többi idők

Futurum

θή-σ-ω	δώ-σ-ω	στή-σ-ω
--------	--------	---------

Perfectum

τέ-θει-κ-α δέ-δω-κ-α ἔ-στη-κ-α

Plusquamperfectum

ἔ-τε-θει-κ-ει-ν ἔ-δε-δώ-κ-ει-ν εἰστή-κ-ει-ν
 V. ἔ-στή-κ-ει-ν

Fut. III. ἔ-στήξ-ω

Aoristus pass.

ἔ-τέ-θη-ν ἔ-δό-θη-ν ἔ-σιᾶ-θη-ν

Futurum pass.

τε-θή-σ-ο-μαι δο-θή-σ-ο-μαι σιᾶ-θή-σ-ο-μαι

Adiectiva verbalia

θε-τό-ς, ἑ-ο-ς 3. δο-τό-ς, -έο-ς 3. σιᾶ-τό-ς, -έο-ς 3.

80.

Medium.

Praesens indicativi.

τί-θει-μαι	δί-δο-μαι	ἴ-σιᾶ-μαι
τί-θει-σαι	δί-δο-σαι	ἴ-στα-σαι
τί-θει-ται	δί-δο-ται	ἴ-σται-ται
τί-θει-σθον	δί-δο-σθον	ἴ-σται-σθον
τί-θει-σθον	δί-δο-σθον	ἴ-σται-σθον
τι-θέ-μεθα	δι-δύ-μεθα	ἴ-στιά-μεθα
τί-θει-σθε	δί-δο-σθε	ἴ-σται-σθε
τί-θει-νται	δί-δο-νται	ἴ-σται-νται

Imperfectum

ἔ-τι-θέ-μην	ἔ-δι-δό-μην	ἴ-στιά-μην
ἔ-τί-θει-σο	ἔ-δί-δο-σο	ἴ-σται-σο
ἔ-τί-θει-το	ἔ-δί-δο-το	ἴ-σται-το
ἔ-τί-θει-σθον	ἔ-δί-δο-σθον	ἴ-σται-σθον
ἔ-τι-θέ-σθην	ἔ-δι-δύ-σθην	ἴ-στιά-σθην
ἔ-τι-θέ-μεθα	ἔ-δι-δύ-μεθα	ἴ-στιά-μεθα
ἔ-τί-θει-σθε	ἔ-δί-δο-σθε	ἴ-σται-σθε
ἔ-τί-θει-ντο	ἔ-δί-δο-ντο	ἴ-σται-ντο

Praesens coniunctivi

τι-θῶ-μαι	δι-δῶ-μαι	ἴ-σιῶ-μαι
τι-θῆ	δι-δῶ	ἴ-σιῆ
τι-θῆ-ται	δι-δῶ-ται	ἴ-σιῆ-ται
τι-θῆ-σθον	δι-δῶ-σθον	ἴ-σιῆ-σθον
τι-θῆ-σθον	δι-δῶ-σθον	ἴ-σιῆ-σθον
τι-θῶ-μεθα	δι-δῶ-μεθα	ἴ-σιῶ-μεθα
τι-θῆ-σθε	δι-δῶ-σθε	ἴ-σιῆ-σθε
τι-θῶ-νται	δι-δῶ-νται	ἴ-σιῶ-νται

Praesens optativi

τι-θε-ί-μην	δι-δο-ί-μην	ί-στα-ί-μην
τι-θε-ῖ-ο	δι-δο-ῖ-ο	ί-στα-ῖ-ο
τι-θε-ῖ-το	δι-δο-ῖ-το	ί-στα-ῖ-το
τι-θε-ῖ-σθον	δι-δο-ῖ-σθον	ί-στα-ῖ-σθον
τι-θε-ί-σθην	δι-δο-ί-σθην	ί-στα-ί-σθην
τι-θε-ί-μεθα	δι-δο-ί-μεθα	ί-στα-ί-μεθα
τι-θε-ῖ-σθε	δι-δο-ῖ-σθε	ί-στα-ῖ-σθε
τι-θε-ῖ-ντο	δι-δο-ῖ-ντο	ί-στα-ῖ-ντο

Imperativus praesentis

τί-θε-σο	δί-δο-σο	ί-στα-σο
τι-θέ-σθω	δι-δό-σθω	ί-στῖ-σθω
τί-θε-σθον	δί-δο-σθον	ί-στῖ-σθον
τι-θέ-σθων	δι-δό-σθων	ί-στῖ-σθων
τί-θε-σθε	δί-δο-σθε	ί-στα-σθε
τι-θέ-σθων	δι-δό-σθων	ί-στῖ-σθων

Infinitivus praesentis

τιθέσθαι	δίδοσθαι	ἵστασθαι
----------	----------	----------

Participium praesentis

τιθέμενος 3	διδόμενος 3	ἵστάμενος 3
-------------	-------------	-------------

Aoristus indicativi

ἔ-θε-μην	ἔ-δό-μην	ἔ-στη-σ-ά-μην
ἔ-θου	ἔ-δου	ἔ-στη-σω
ἔ-θε-το	ἔ-δο-το	stb.
ἔ-θε-σθον	ἔ-δο-σθον	
ἔ-θέ-σθην	ἔ-δό-σθην	
ἔ-θέ-μεθα	ἔ-δό-μεθα	
ἔ-θε-σθε	ἔ-δο-σθε	
ἔ-θε-ντο	ἔ-δο-ντο	

Aoristus coniunctivi

θῶμαι	δῶμαι	στησῶμαι
θῆ	δῆ	στησῆ

stb. mint a coniunct. praesens.

Aoristus optativi

θελῆμην	δοίμην	στησαίμην
θεῖο	δοῖο	στησαίω

stb. mint az optat. praesens.

Imperativus aoristi

θοῦ	δοῦ	στη-σαι
θέ-σθω	δό-σθω	στησά-σθω
θέ-σθον	δό-σθον	στησα-σθον

θέ-σθων	δύ-σθων	στησά-σθων
θέ-σθε	δύ-σθε	στήσα-σθε
θέ-σθων	δύ-σθων	στησά-σθων

Infinitivus aoristi

θεσθαι	δύσθαι	στήσασθαι
--------	--------	-----------

Participium aoristi

θέμενος	δύμενος	στησάμενος
---------	---------	------------

A többi időnk

Futurum

θήσομαι	δώσομαι	στήσομαι
---------	---------	----------

Perfectum

τέθειμαι	δέδομαι	έσταμαι
----------	---------	---------

Plusquamperfectum

ετεθείμην	εδεδόμην	(είστάμην)
-----------	----------	------------

Aoristus passivi

τιέθην	ιδύθην	εστάθην
--------	--------	---------

Futurum passivi

τεθήσομαι	δοθήσομαι	σταθήσομαι
-----------	-----------	------------

Adiectivum verbale

θειός 3	δοτός 3	στατός 3
θειεός 3	δοτεός 3	στατεός 3

Jegyzet. ἴστημι ige perfectumában a rendes (x-ás) alakokon kívül előfordulnak még x nélküli alakok is:

Perf. indic.	Coniunct.	Opt.	Imper.
έστατον	έστοῶμεν	έσταίην	έσταθι
έσταμεν	έστοῶσι	έσταίης	έστάτω
έστατε		stb.	έστατον
έστασι			

Plusquamperf.	Participium	Inf.
έστασαν	έστώς, έστιῶσα, έστός	έσθαι
	(gen. έσταῶτος.)	

Igy ragozható τεθνηκα is, melynek participiuma: τεθνεώς, τεθνεῶσα, τεθνεός (gen. τεθνεῶτος).

1. A ἴσθηναι szerint ragozandó praesensben és 81. imperfectumban: ὀνίνηναι, használok; πίμπλημι, megtöltök; πίμπρομαι, elégetek.

Ezen igék többi alakjai a következők:

1) ὀνήσω, ὠνήσα; ὀνίναμαι (hasznom van), ὀνήσομαι, (aor. II.) ὠνήμην (opt. ὀναίμην, inf. ὀνασθαι), ὠνήσθην.

2) πλήσω, ἔπλησα, πέπληκα, πέπλησμαι, ἐπλήσθην.

3) πρήσω, stb.

2. A ἴσταμαι mintájára ragozandók: ἄγαμαι, csodálok; δύναμαι (possum); ἐπίσταμαι, értek; κοίμαμαι, függök. Ezen igék a coniunctivusban és optativusban *harmadélese*k.

Ezen igék többi alakjai:

1) ἠγάσθην, ἀγαστός.

2) δυνήσομαι, ἐδυνήσθην és ἠδυνήσθην, δεδύνημαι, δυνατός.

3) ἐπιστήσομαι, ἠπιστήσθην, ἐπιστητός.

4) κοιμήσομαι.

3. Az előbb elsorolt *μι* igék mintájára, azaz *kötőhangzó nélküli* második aoristust képeznek:

1) βαίνω, megyek, ἔβην (tő βα)

φθάνω, megelőzők, ἔφθην (tő φθα)

ἀποδιδράσκω, elmenekülök, ἀπέδραον (tő δρα), δρωῶ, δρᾶιην, δρᾶθι, δρᾶναι, δράς.

2) σβέννυμι, eloltok, ἔσβην (tő σβε) } ἐγράψην

ὀέω, öntök, ἐορύην (tő ὀυε) } aor. pass.

χαίρω, örülök, ἐχάρην (tő χαρε) } mintájára.

3) γινώσκω, megismerem, ἔγνων (tő γνω), γνωῶ, γνωίην, γνωῶθι, γνωῶναι, γνωούς; ἀλίσκομαι, elfogatom, ἐάλων (tő άλω), ἀλωῶ, ἀλοίην, ἀλωθι, ἀλωῶναι, ἀλοούς; βιώω, élek, ἐβίωον (tő βιω), βιωῶ, βιοίην, βιώθι, βιωῶναι, βιούός.

4) δύω, elmeritek, ἔδυν (tő δυ), δύω, δύην, δῦθι, δῦναι, δύός; φύω, növesztek, ἔφυν (tő φυ), φύω, φύην, φύθι, φύναι, φύός.

A ννμι-re végződő igék.

82.

Praesens.

Indicativus

δείξ-νν-μι

δείξ-νν-ς

δείξ-νν-σι(ν)

δείξ-νν-τον

δείξ-νν-μαι

δείξ-νν-σαι

δείξ-νν-ται

δείξ-νν-σθον

δείκ-νῦ-τον	δείκ-νῦ σθον
δείκ-νῦ-μεν	δείκ-νῦ-μεθα
δείκ-νῦ-τε	δείκ-νῦ-σθε
δείκ-νῦ-ουσι(ν)	δείκ-νῦ-νται
(δείκ-νῦ-ἄσιν)	

Coniunctivus

δείκ-νῦ-ω, ης, η stb. δείκ-νῦ-ωμαι, η, ηται stb.

Optativus

δείκ-νῦ-οίμι, οίς, οί stb. δείκ-νῦ-οίμην, οίω, οίτω stb.

Imperativus

δείκνῦ, δείκνῦτω	δείκνῦσο, δείκνῦσθω
δείκνῦτον, δείκνῦτων	δείκνῦσθον, δείκνῦσθων
δείκνῦτε, δείκνῦντων	δείκνῦσθε, δείκνῦσθων
v. δείκνῦτωσαν	v. δείκνῦσθωσαν

Infinitivus

δείκνύναι δείκνῦσθαι

Participium

δείκνύς, ῦσα, ῦν δείκνύμενος, η, ον
gen. δείκ-νῦ-ντο-ς

Imperfectum

ἐ-δείκ-νῦ-ν	ἐ-δείκ-νῦ-μην
ἐ-δείκ-νῦ-ς	ἐ-δείκ-νῦ-σο
ἐ-δείκ-νῦ	ἐ-δείκ-νῦ-το
ἐ-δείκ-νῦ-τον	ἐ-δείκ-νῦ-σθον
ἐ-δείκ-νῦ-την	ἐ-δείκ-νῦ-σθην
ἐ-δείκ-νῦ-μεν	ἐ-δείκ-νῦ-μεθα
ἐ-δείκ-νῦ-τε	ἐ-δείκ-νῦ-σθε
ἐ-δείκ-νῦ-σαν	ἐ-δείκ-νῦ-ντο

Futurum

δείξω
δείξομαι
δείχθήσομαι

Aoristus

ἔδειξα
ἔδειξάμην
ἔδειχθην

Perfectum

δέδειχα
δέδειγμαι

Plusquamperfectam

ἔδεδειχαι
ἔδεδειγμαι

A di. verb.

δεικτικός, δεικτέος.

Az ezen minta szerint ragozandó igék az ötödik osztályba, a nasalis toldók osztályába tartoznak (Lásd 85.)

A kisebb *μι* igék.

83.

1. *φημί*, mondok.*Praesens*

Indicativus

φημί *φᾶτόν φᾶμέν*
φῆς (φῆς) *φᾶτόν φᾶτέ*
φῆσί(ν) *φᾶσί(ν)*

Coniunctivus

φῶ, *φῆς*, *φῆ*, *φῆτον*,
φῶμεν, *φῆτε*, *φῶσι(ν)*.

Optativus

φαίην, *φαίης*, *φαίη*, *φαίητον* és *φαίτον*, *φαιήτην* és *φαίτην*, *φαιήμεν* es *φαιμεν*, *φαιήτε* és *φαιτε*, *φαιεν*.

Imperativus

φᾶθί vagy *φᾶθι*, *φᾶτω*, *φᾶτον*, *φᾶτων*, *φᾶτε*, *φᾶτωσαν* és *φᾶτιων*.

Infinitivus

φᾶναι.

Participium

φᾶς, *φᾶσα*, *φᾶν*.

G. *φᾶντος*, *φᾶσης*,

Imperfectum.

<i>ἔφην</i>	<i>ἔφᾶτην</i>
<i>ἔφησθα</i> (ritkán <i>ἔφῆς</i>)	<i>ἔφᾶμεν</i>
<i>ἔφῆ</i>	<i>ἔφᾶτε</i>
<i>ἔφᾶτον</i>	<i>ἔφᾶσαν</i>

2. *ἦμι*, inquam.Híáuyos ige: 1. szem. *ἦν*, 3. szem. *ἦ*.3. *εἶμι*, megyek.*Praesens*

Indicativus Coniunctivus Optativus Imperativus

<i>εἶμι</i>	<i>ἶω</i>	<i>ἰοίην</i>	—
<i>εἶ</i>	<i>ἶης</i>	<i>ἶοις</i>	<i>ἶθι</i>
<i>εἶσι(ν)</i>	<i>ἶη</i>	<i>ἶοι</i>	<i>ἶτω</i>
<i>ἶτον</i>	<i>ἶητον</i>	<i>ἶοιτον</i>	<i>ἶτον</i>
<i>ἶτον</i>	<i>ἶητον</i>	<i>ἰοίτην</i>	<i>ἶτων</i>
<i>ἶμεν</i>	<i>ἶωμεν</i>	<i>ἶοιμεν</i>	—
<i>ἶτε</i>	<i>ἶητε</i>	<i>ἶοιτε</i>	<i>ἶτε</i>
<i>ἶασι(ν)</i>	<i>ἶωσι(ν)</i>	<i>ἶοιεν</i>	<i>ἶτωσαν</i>

V. *ἰόντων*

Infinitivus

ἰέναι

Participium

ἰών, *ἰούσα*, *ἰόν*

Imperfectum.

ἦεν v. ἦα, ἦεις v. ἦεισθα, ἦει v. ἦειν,
 ἦειτον v. ἦιτον, ἦείτην v. ἦιτην,
 ἦειμεν v. ἦμεν, ἦειτε v. ἦτε, ἦεσαν v. ἦσαν.

Adi. verb.

ἰτός, ἰτέος.

4. εἰμί, vagyok.

Praesens

Indicativus	Coniunctivus	Optativus	Imperativus
εἰ-μί	ᾧ	εἴην	—
εἶ	ἦς	εἴης	ἴσθι
ἔσ-τί(ν)	ἦ	εἴη	ἔστω
ἔσ-τόν	ἦιτον	εἴητον v. εἴιτον	ἔστων
ἔσ-τόν	ἦιτον	εἴητην v. εἴιτην	ἔστων
ἔσ-μέν	ᾧμεν	εἴημεν v. εἴμεν	—
ἔσ-τέ	ἦτε	εἴητε v. εἴτε	ἔστε
εἰ-σί(ν)	ᾧσι(ν)	εἴησαν v. εἴεν	ἔστων v. ἔστωσαν

Infin.

εἶναι

Partic.

ᾶν, οὔσα, ὄν

Imperfectum

ἦν, ἦ

ἦσθα

ἦν

ἦστον

ἦστην

ἦμεν

ἦτε

ἦσαν

Futurum: ἔσομαι, ἔσῃ ἐς ἔσει, ἔσται; inf. ἔσεσθαι.

5. οἶδα, tudok.

Perfectum

Indicativus	Coniunctivus	Optativus	Imperativus
οἶδα	εἰδῶ	εἰδείην	—
οἶσθα	εἰδῆς	εἰδείης	ἴσθι
οἶδε(ν)	εἰδῆ	εἰδείη	ἴστω
ἴστον	εἰδῆιτον	εἰδείητον	ἴστον
ἴστον	εἰδῆιτον	εἰδείητην	ἴστων
ἴσμεν	εἰδῶμεν	εἰδείημεν	—
ἴστε	εἰδῆτε	εἰδείητε	ἴστε
ἴσασι(ν)	εἰδῶσι(ν)	εἰδείεν	ἴστωσαν

Inf. εἰδέναι. Partic. εἰδώς, εἰδυῖα, εἰδός, gen. εἰδότης, εἰδυίας.

Plusquamperfectum

ἦδεν v. ἦδη — ἦδειμεν v. ἦσαμεν
 ἦδεις v. ἦδεισθα ἦδειτον v. ἦστον ἦδειτε v. ἦστε
 ἦδει(ν) v. ἦδη ἦδείτην v. ἦστην ἦδεσαν v. ἦσαν

Fut. εἰσομαι; adi. verb. ἰστέον.

6. κείμαι, fekszem.

Indic. κείμαι, κείσαι, κείται, κείσθον, κείμεθα, κείσθε, κείνται.

Coni. κέωμαι, κέη, κέηται stb. Optat. κείμην, κέοιο, κέοιτο stb.

Imper. κείσο, κείσθω stb. Inf. κείσθαι. Partic. κείμενος.

Imperfectum. ἐκείμην, ἔκεισο, ἔκειτο több. 3. sz. ἔκειντο. — Futurum. κείσομαι.

7. κάθημαι, ülök.

Praes. Ind.	Imperf.	Imperat.
κάθημαι	(ἐ)καθήμην	κάθησο
κάθηται	(ἐ)κάθητο	
κάθηνται	ἐκάθηντο	Infinit.
	v. καθήντο	καθήσθαι

Partic. καθήμενος 3.

A rendhagyó igék.

Negyedik vagy nyujtó osztály.

84.

1. σήπω rothasztok, σήπομαι rothadok, (igt. σᾶπ), σέσηπα rothadt vagyok, ἐσάπην rothadék, σαπέσομαι, σηπτός.

2. τήκω olvasztok, τήκομαι olvaszok (igt. τᾶκ), τέτηκα el vagyok olvasva, ἐτάκην olvasadék, τηκτός.

3. ἐκπλήσσω és καταπλήσσω ijesztek (igt. πλάγ), ἐκπλήξω, ἐξέπληξα, ἐκπέπληγμαί, ἐξεπλάγην.

4. τρώγω rágek (igt. τρώγ), τρώζομαι, ἐτρώγον, τέτρωγμαί, τρωκτός.

5. πνίγω fojtok, fulasztok (igt. πνίγ), πνίξαι, ἐπνίγην fuladék.

6. τριῖβω dörzsölök (igt. τριῖβ), τριῖβαι, τέτριψαι, τετριῖφθαι, ἐτριῖβην.

7. ῥίπιω hajítok, dobok (igt. ῥίψ), ῥίπω, ῥίψαι, ῥριψα, ῥόδιμμαι, ῥόφιπην és ῥόφιπθην.

8. πείθω rábeszélek (igt. πιθ), πείσω, ἔπεισα, πέπεικα; πείθομαι hiszek, engedelmeskedem, πείσομαι, ἐπεισθην, ἐπισθόμην, πέπεισμαι, πέποιθα bizom, πειστέον engedelmeskedni kell.

9. λείπω hagyok (igt. λιπ), λείπω, ἔλιπον, λέλοιπα, λέλειμμαι, λελείφομαι, ἐλείφθην; λειπτέος.

10. οἶδα tudok (igt. ἰδ) εἶσομαι, ἰστέον.

11. ἔοικα hasonló vagyok (igt. ἴκ) εἶξω.

12. δέδοικα félek (igt. δῖ)
13. ἀλείφω kenek (igt. ἀλίφ), ἀλείψω, ἤλειψα, ἀλήλιφα, ἀλήλιμμαι, ἠλείφθην.
14. φεύγω futok (igt. φῦγ), φεύξομαι és φευξοῦμαι, ἔφυγον, πέφευγα, φευκτός, φευκτιός.
15. πλέω hajózom (igt. πλῦ), πλεύσομαι és πλευσοῦμαι, ἐπλευσα, πέπλευσα, πέπλευσμαι, πλευσιός.
16. πνέω fúvok (igt. πνῦ) mint πλέω.
17. νέω úszom (igt. νῦ) mint πλέω.
18. θέω futok (igt. θῦ), θεύσομαι.
19. ῥέω folyok (igt. ῥῦ és ῥνε), ῥοῦήην, ῥυήσομαι, (ritkán ῥεύσομαι, ῥορρυσσα), ῥοῦήηα, ῥυτός.
20. χέω öntök (igt. χῦ) χέω, ἔχεα, κέχῦα, κέχῦμαι, ἐχῦθην, χῦτός.

85. Ötödik vagy orrhanguak osztálya.

1. βαίνω lépek, megyek (igt. βα), βήσομαι, βέβηκα, ἔβην, βατός.
2. ἐλαύνω űzők, vonok, (igt. ἐλα), ἐλῶ, ἐλᾶς, ἤλασα, ἤλασάμην; ἐλήλαα, ἐλήλαμαι; ἠλάθην, ἐλατιός.
3. πίνω iszom (igt. πῖ), πίομαι, ἔπιον.
4. τίνω lakolok (igt. τῖ), τίσω; ἐτίσα; τέτικα; τέτισμαι, ἐτίσθην. Medium: τίνομαι boszulok, büntetek, τίσομαι, ἐτίσάμην.
5. φθάνω utolérek, megelőzők (igt. φθά), φθήσομαι, (φθάσω); ἔφθασα; ἔφθην és ἔφθάμην; ἔφθακα.
6. δάκνω harapok, csípek (igt. δάκ), ἐδάκον; δήξομαι; δέδηχα; δέδηγμαι; ἐδήχθην.
7. δύνω elmerülök, mellékalakja δύω-nak (igt. δῦ); ἐδῦσα elsülyeszték; ἐδῦν, elsülyedék, elmerülék; δύσω, el fogok sülyesztetni, δύσομαι el fogok merülni; sülyedni; δέδῦα; ἐδῦθην.
8. κάμνω fáradok (igt. κάμ); καμοῦμαι, ἐκάμον, κέκμηκα.
9. τέμνω metszek, vágok (igt. τεμ); τεμῶ, ἐτεμον (költ. ἔταμον) τέμηκα, ἐτιμήθην.
10. φθίνω elrontok, elpusztulok (igt. φθι); φθίσω el fogok pusztítani, φθίσομαι el fogok pusztulni; ἔφθισα; ἔφθιμαι, ἐφθίθην.
11. ἰκ-τέ-ομαι jövök, elérek, megérkezem (igt. ἰκ); ἀφίξομαι; ἀφίξμην, ἀφίγμαι, ἀφίγμην.
12. ὑπισχ-τέ-ομαι ígerek (igt. ἰσχ és σχε) ὑπεσχόμην, ὑποσχίσομαι, ὑπέσχημαι.
13. κνέω csókolok (igt. κῦ), ἐκῦσα (és ἐκύνησα), κυνήσομαι.

14. αἰσθ-ἄν-ομαι érzek, észreveszek (igt. αἰσθ); ἡσθόμην; ἡσθημαι; αἰσθήσομαι.

15. ἁμαρτ-ἄν-ω hibázok, véték, vétkezem (igt. ἁμαρτ); ἡμαρτον; ἁμαρτήσομαι; ἡμάρτηκα; ἡμάρτημαι; ἡμαρτήθην.

16. ἀπ-εχθ-ἄν-ομαι gyűlöltetem (igt. ἐχθ); ἀπηχθόμην; ἀπεχθήσομαι; ἀπήχθημαι gyűlöletes vagyok.

17. αὐξ-ἄν-ω (és αὐξω) nagyítok, szaporítok (igt. αὐξ); αὐξήσω; ἠύξησα; ἠύξηκα; αὐξάνομαι nőök, növekszem, növekedem; ἠύξημαι; αὐξήσομαι; ἠύξήθην, növekedék.

18. βλαστ-ἄν-ω sarjadzom, sarjadok, fakadok (igt. βλαστ); ἔβλαστον; βλαστήσω; ἐβλάστηκα és βεβλάστηκα.

19. δαρθ-ἄν-ω, alszom, (igt. δαρθ); κατέδαρθον; καταδαρθήσομαι; καταδεδώρθηκα.

20. κίχάνω és κιχάνω talállok (igt. κιχ); ἔκικον, κίχισομαι.

21. ὀλισθ-ἄν-ω (és ὀλισθαίνω), csúszok, esem vmibe (igt. ὀλισθ); ὤλισθοι; ὀλισθήσω; ὤλισθηκα.

22. ὄσφο-αίν-ομαι megszagolok vmit (igt. ὄσφο); ὠσφοόμην; ὄσφρήσομαι

23. ὄφλ-ισκ-ἄν-ω tartozom vmivel, elkövetek vmit, vétkezem, (igt. ὄφλ), ὠφλον, ὄφλήσω; ὠφληκα; ὠφλημαι.

24. θίγγ-ἄν-ω érintek vmit (igt. θίγ); ἔθιγον; θίξομαι.

25. λαγχ-ἄν-ω nyerek sors által, (igt. λάχ); ἔλαχον; λήξομαι; εἴληχα; εἴληγμαι; ἐλίχθην.

26. λαμβ-ἄν-ω veszek, fogok (igt. λάβ) ἔλαβον, λήψομαι; εἴληφα; εἴλημμαι (ἐλέημμαι); ἐλήφθην; ἐλαβίμην.

27. λανθ-ἄν-ω rejlem, rejtve vagyok (igt. λαθ); ἔλαθον; λήσω; ἐλέθηκα; ἐπιλανθάνομαι elfelejtek, ἐπελαθόμεν; ἐπιλήσομαι; ἐπιλέλημαι.

28. μαθ-ἄν-ω tanulok, értesülök vmi felől (igt. μαθ); ἔμαθον; μαθήσομαι; μεμάθηκα; μαθητός.

29. πυνθ-ἄν-ομαι megtudok, hallok (igt. πυνθ); ἐπυνθόμην; πέπυσμαι, πέπυσαι; πεύσομαι.

30. τυγχ-ἄν-ω elérek (igt. τύχ); ἔτυχον, τεύξομαι; τετίχηκα és τέτευχα.

Hatodik vagy kezdő igék osztálya. 86.

1. ἀλ-ισκ-ομαι elfogatom (igt. ἀλ és ἀλω); ἡλίσκόμεν; ἀλώσομαι; ἡλων és ἔαλων bevétetem; ἡλωκα és ἔαλωκα el vagyok fogva.

2. ἀναλ-ισκ-ω költök, fogyasztok (igt. ἀναλ és ἀναλω); ἀνήϊσκον; ἀναλώσω; ἀνήλωσα és ἀνάλωσα,

ἀνήλωκα és ἀνάλωκα; ἀνήλωμαι és ἀνάλωμαι; ἀνηλώ-
θην és ἀναλώθην.

3. ἀρέσκω tetszem, (igt. ἄρε); ἀρέσω; ἤρεσα;
ἤρεσμαι; ἤρέσθην

4 βιβρώσκω eszem, (igt. βρω); βέβρωκα, βέβρωμαι;
έβρώθην.

5. βλώσκω megyek, (igt. βλω ebből mol); ἔμολον,
μολοῦμαι.

6. γηράσκω vénülök, (igt. γηρα); γηράσω, γηρά-
σομαι; ἐγήρασα; γεγήρακα öreg vagyok.

7. γιγνώσκω megismerek, (igt. γνω); γνώσομαι;
ἔγνω; ἔγνωκα; ἔγνωσμαι; ἐγνώσθην; γνωστίος.

8. διδάσκω tanítok, (igt. διδάχ); ἐδίδαξα, διδάξω,
δεδίδαχα; ἐδίδαξάμην, διδάξομαι, δεδίδαγμα; ἐδιδάχ-
θην, διδακτός.

9. διδράσκω megszököm, (igt. δρα); δράσομαι;
δέδρακα; ἔδρα.

10. εὐ-ίσκ-ω találok, (igt. εἶρ); εὔρον; εὐρήσω;
εὔρηκα; εἶρόμην; εὔρημαι; εὐρέθην.

11. ἠβάσκω serdülök. (igt. ἠβα); ἠβήσω, ἠβησα, ἠβηκα.

12. θνήσκω rendesen ἀποθνήσκω meghalok,
(igt. θαν); ἀπέθανον; ἀποθανοῦμαι; τέθνηκα (τέθνα-
μεν, τέθνατε, τεθνάσι(ν), τεθνάται) τεθνήξω halott
leszek; θνητός.

13. θρώσκω ugrom, beugrom (igt. θρω és θορ);
ἔθορον; θοροῦμαι.

14. ἰλάσκομαι engesztetek, (igt. ἰλα); ἰλάσομαι;
ἰλασάμην; ἰλάσθην.

15. μεθύσκω részegitek, (igt. μεθυ); ἐμέθυσα;
ἐμεθύσθην.

16. μιμνήσκω emlékeztetek (igt. μνα); μνήσω;
ἔμνησα; μέμνημαι emlékszem; (coni. μεμνήμαι, ἦ,
ἦται; opt. μεμνήμην, ἦ, ἦτο v. μεμνήμην ᾧ, ᾧτο);
μεμνήσομαι, ἐμνήσθην, μνησθήσομαι.

17. πάσκω szenvedek (igt. παθ); ἔπαθον; πείσο-
μαι, πέπονθα.

18. πιπράσκω eladok, (igt. πρα); πέπρακα; πέ-
πραμαι; ἐπράθη; πεπράσομαι.

19. στερ-ίσκ-ω és στερέ-ω megfosztok, (igt. στερ);
στερήσω; ἐστέρησα; ἐστέρηκα; στερίσκ-ομαι, στεροῦμαι
megfosztatom; στερήσομαι; ἐστέρημαι; ἐστερήθην
(ἐστέρην).

20. τιτρώσκω sebesítek, sebzek, (igt. τρω); τρώσω;
ἔτρωσα, τέτρωμαι; ἐτρώθην; τρωθήσομαι és τρώσομαι.

21. φάσκω = φημί mondok, állítok, (igt. φα);
ἔφασκον; φήσω; ἔφησα.

22. χάσκω száját tátok, (igt. χα és χάν); ἔχάνον;
χανοῦμαι; κέχνηα bámulok.

Hetedik vagy ε-toldó osztály.

87.

1. γαμέω nőül veszek, (igt. γαμ); γεγάμηκα; γάμω; ἔγημα; γαμοῦμαι férjhez megyek; γαμοῦμαι; ἔγημάην, γεγάμημαι, ἔγαμήθην.

2. γηθέω örvendek, γέγηθα.

3. δοκέω vélek, látszom (igt. δοκ); δόξω, ἔδοξα; (ἔδόκησα) δέδογμα, ἔδόχθην.

4. ὀπιτέω és ὀπιτω dobok, hajítok (ὀψ); ἔρριπα, ὀρίω, ἔρριπα; ἔρριμμα; ἔρριψθην és ἔρριψθην, ὀψθήσομαι.

5. ὠθέω taszítok (ὠθ); ἔωθουν, ὠσω és ὠθήσω; ἔωσα, ὠσαι; ἔωκα; ὠσομαι; ἔωσάην; ἔωσμαι; ἔωσθην.

6. ἀλέξω elhárítok, (igt. ἀλεξ(ε)); ἀλεξήσω, ἀλεξήσομαι és ἀλέξομαι; ἠλεξάην.

7. ἄχθομαι boszankodom, (ἀχθ(ε)); ἀχθέσομαι; ἠχθέσθην; ἀχθεσθήσομαι.

8. βύσχω (pasco) legeltetek, táplálok, (βοσκ(ε)); βοσκήσω; ἔβοσκησα; ἔβοσκήθην.

9. βούλομαι akarok, (igt. βουλ(ε)); βουλήσομαι; βεβούλημαι; ἔβουλήθην és ἠβουλήθην.

10. δέω hiányzom, (δε(ε)); rendszeren személytelenül használtatik; δεῖ, szüksége van vmire; δεήσει; ἔδεησε(ν); δεδέηκε(ν). δέομαι szükségem van vmire, kérek vkit: δεήσομαι; ἔδεήθην; δεδέημαι.

11. ἐθέλω és θέλω, (igt. θελ(ε) v. ἐθέλ(ε)) akarok; ἠθέλον és ἔθελον; ἔθειήσω és θελήσω; ἠθέλησα és ἔθειλησα; ἠθέληκα.

12. ἐρ(ε) törzstől, kérdezek, ἠρόμην, (aor.) ἔρωμαι, ἔροίμην, ἔροῦ, ἔρῃσθαι, ἔρόμενος; ἔρήσομαι.

13. εὔδω rendszeren καθείδω alszom (εὐδ(ε)); καθενδήσω; ἐκαθεύδησα.

14. καθίζω leültetek v. leülök, (igt. ἰζ(ε) és ἔδ); ἐκάθισον; καθιῶ; ἐκάθισα; κακάθικα; καθιζήσομαι; ἐκαθισάην.

15. κλαίω sirok, siratok, (igt. κλαν és κλαιε); κλαίσομαι és -σοῦμαι, ἔκλανσα; κέκλανμαι.

16. μάχομαι harczolok, (igt. μαχ(ε)); μαχοῦμαι; ἔμαχσομαι; μεμάχημαι.

17. μέλλω készülök vmit tenni, (igt. μελλ(ε)); ἔμελλον és ἠμελλον; μελλήσω; ἔμελλησα.

18. μέλει μοί τινος gondom van vmire (igt. μελ(ε)); μελήσει; ἔμελησε(ν); μεμέληκε(ν); μέλομαι rendszeren επιμέλομαι, επιμελήσομαι; ἐπεμελήθην; επιμεμέλημαι.

19. μένω maradok (igt. μεν(ε)); ἔμεινα, μενῶ, μεμένηκα, μενετός.

20. νέμω osztok (igt. νεμ(ε)); ἔνειμα, ἐνεμάμην; νεμῶ, νεμοῦμαι, νενέμηκα, νενέμημαι, ἐνεμήθην, νεμητέον.

21. οἶομαι és οἶμαι vélek, (igt. οἶ(ε)); οἰήσομαι; οἰήθην.

22. οἴχομαι elmegyek, (igt. οἴχ(ε)); οἰχόμεν; οἰχήσομαι; οἰχῆμαι.

23. ὀφείλω tartozom vmivel, (igt. ὀφειλ(ε) és ὀφελ); ὀφειλήσω; ὠφείλησα; ὠφείληκα; ὠφελον, ες, ε(ν), ὠφίληθην.

24. πέτομαι repülök, πτήσομαι; ἐπτόμην. (lásd 88, 13.)

25. τύπτω ütök; ἔτυπον, τυπτήσω és τυπτήσομαι; τέτυμμαι, ἐτύπην.

26. χαίρω örülök (χαιρ(ε) és χαρ); χαιρήσω; ἐχάρην; κεχάρηκα, κεχάρημαι és κέχαρμαι; χαρτέον.

88. Nyolczadik vagy vegyes tövű igék osztálya.

1. αἰρέω veszek, αἶρε törzstől: αἰρήσω, αἰρήσομαι; ἤρηκα, ἤρημαι; ἤρέθην, αἶρεθήσομαι, αἶρετός; ἐλ törzstől II. aor. εἶλον, εἶλόμην.

2. γίγνομαι (és γένομαι) leszek, törzsek γιγ(ε)ν és γεν(ε); ἐγενόμην, γενήσομαι, γέγονα, γεγένημαι.

3. ἔρχομαι megyek, jövök; ἐλ(ν)θ törzstől ἤλθον, ἐλθέ, ἐλθεῖν; ἐλεύσομαι; ἐλήλυθα.

4. ἔρδω és ῥέζω cselekszem, ἔρεξα, ἔρῳεξα; ἔρξω, ῥέξω.

5. ἔσθίω eszem, ἐδ(ε) törzstől ἔδομαι, ἐδήδοκα, ἐδήδεσμαι; ἰδέσθην, ἔδεστός; φαγ törzstől II. aor. ἔφαγον.

6. ἔπομαι követek, 1) ἐπ törzstől, εἰπόμην, ἔπομαι. 2) σ(ε)π törzstől, aor. ἐσπόμην, coni. σπῶμαι.

7. ἔχω birok, 1) ἐχ törzstől, εἶχον. 2) σχ(ε) törzstől, ἔ-σχον coni. σχῶ, ἐσχόμεν, σχήσω, σχήσομαι, ἔσχηκα, ἔσχημαι, 3) ἐχ törzstől, ἔξω, ἔξομαι; ἐκτός.

8. ζῶ élek, ζήσω és βιώσομαι, aor. ἐβίωσα és ἐβίων.

9. ἴζω rendesen καθίζω ültetek és ülök (törzsek: ἐδ, ἰδ, ἔξ, ἰξ, ἰξε, ἦς), ἐκάθισον, καθιῶ, καθῖσα és ἐκάθισα, καθίζομαι és καθέζομαι, ἐκαθίζομην, καθιζήσομαι és καθεδοῦμαι, ἐκαθισάμην, κάθημαι, lásd 87, 14.

10. ὀράω látok, 1) ὄρα törzstől, ἑώρακα, ἑώραμαι; 2) ἰδ törzstől. aor. εἶδον, 3) ὀπ törzstől ὀψομαι, ὀπωπα és ὤμμαι, ὤφθην.

11. πάσχω szenvedek; πασχ, παθ(ε), πενθ, lásd 86, 17.

12. πίνω iszom; 1) πιν törzstől a praesens; 2) πι törzstől: ἔπιον, πίομαι; 3) πο törzstől πέπωκα, πέπομαι, ἐπόθην, ποτός.

13. πείθω repülök, (πει, πτε, πτ, πια, ποτα); πτίσμαι, ἐπιτόμην és ἐπιτάμην, πεπότιμαι, lásd 87, 14.

14. πίπτω esem, ebből πι-πει-ω, törzsek πιπ-(ε)τι, πει, πτω; ἔπεσον (ered. ἔπειον), πεσοῦμαι, πέπτωκα.

15. τρέχω futok; 1) τρεχ törzsből a praesens; 2) δραμι és δραμε törzsektől: ἔδραμον, δραμοῦμαι, δεδράμηκα.

16. φέρω viszek; 1) ἐνεγκ törzstől ἤνεγκον, ἤνεγκα; ἐνήνοχα, ἐνήνεγμαi; ἠνέχθην, ἐνεχθήσομαι, 2) οἰ törzstől οἶσω, οἶσομαι; οἰστός.

17. ὠνέομαι vásárolok, veszek törzsek ὠνε és πρια, imperf. ἠωνοίμην; ὠνήσομαι, ἐπριοίμην, perf med. ἠώνημαι, ἠωνήθην.

18. εἶπον szólék, 1) εἶπ, εἶπον és εἶπα, 2) ἔρ, ἔρω; 3) ῥε, εἶρηκα, εἶρημαι, εἶρήσομαι, ἔρῳθήην, ῥήθήσομαι, ῥητός.

Megjegyzések a különféle igealakok 89. jelentéséről.

1. Sok activ igének mediális alakú futuruma van activ jelentéssel: γελῶω, γελῶσομαι; θείω, θείσομαι; φθάω, φθήσομαι stb.

2. Activ jelentésű mediumokat és passivumokat *deponensek*-nek szokás nevezni.—*Mediális deponensek* azok, melyeknél a mediális aoristus activ jelentésű.—*Passiv deponensek* azok, a melyeknél az aoristus passivi activ jelentésű.—*Passiv deponensek*: ἄγαμαι, csodálok; βούλομαι, akarok; δεῖομαι, szükségem van, kérek; δύναμαι = possum; ἐπίσταμαι, értek; ἤδομαι, örülök; διαλέγομαι, beszélgetek; οἶομαι, vélek stb.

3. Ha a passivumnak visszaható vagy mediális jelentése van, akkor a passivumot *mediálisnak* szokás hívni: κινέω, mozgatok, passivuma = mozgok, mozgolódom; κοιμάω, lefektetek, passivuma = lefekszem; ὀρμάω, inditok, passivuma = elindulok; τέρω, gyönyörködtetek, passivuma = gyönyörködöm stb.

4. Gyakran idők szerint is változik az ige *át-*ható és *benmaradó* jelentése:

a) ἴστημι-nek στήσω (állítani fogok), ἔστησα alakjai áthatók; ἔστην (állottam), ἔστηκα, εἰστήκειν alakjai benmaradók.

b) átható: δύω (alámeríték), δύσω, ἔδυσα, ἐδύθην; benmaradó: δύομαι (alámerülök), δύσομαι, ἔδυν, δέδυκα.

c) átható: φύω (létrehozok), φύσω, ἔφυσα; benmaradó: φύομαι (keletkezem), ἔφυν, πέφυκα.

d) átható: ἀποσβέννυμι (eloltok), ἀπέσβεσα; benmaradó: ἀποσβέννυμαι, ἀπέσβην, ἀπέσβηκα.

e) átható: ἐγείρω (felköltök), ἐγερω̄, ἤγειρα, ἐγήγερα, ἐγήγερα, ἠγέροθην; benmaradó: ἐγείρομαι (felkelek), ἠγρόμην, ἐγρήγορα.

f) átható: ἀπόλλυμι (tönkre teszek), ἀπολώ, ἀπώλεσα, ἀπολώλεκα; benmaradó: ἀπόλλυμαι (elpusztulok, tönkre megyek), ἀπολοῦμαι, ἀπώλωμην, ἀπόλωλα.

Ilyen változás a jelentésben tapasztalható még a következő igéknél: πείθω, φαίνω, ἄγνυμι, πήγνυμι; ῥήγνυμι, σήπω, τήχω, ἐκπλήττω.

Mondattan.

Alany és állítmány.

90.

Az állítmány egyezik alanyával számban és személyben.

Semleges többes számban álló alany után az állítmány egyes számban áll. Az állítmány kiegészítő melléknév vagy participium egyezik az alanyal.

Az állítmány kiegészítőnek nincs névelője, kivéve ha arra, mint valami ismeretes fogalomra történik utalás.

Állítmány kiegészítő áll oly állítmányok mellett, melyek jelentése: *lenni, válni vlmivé, látszani, maradni, neveztetni, tartatni* stb.

Hím- vagy nőnemű alanyhoz járulhat állítmányként egy melléknév semleges neme: *ἀθάνατον ἢ φυχῆ;* hasonló a latinban: *turpitude peius est* (nagyobb baj) quam dolor.

Ha több az alany és az alanyok tárgyak nevei, akkor az állítmány kiegészítő *plur-neut.*-ban áll, az ige egyes számban. — Különben ugyanazon szabályok érvényesek, mint a latinban.

Ha az állítmány az alanyak természetes, nem pedig nyelvtani nemével egyezik, vagy ha a többséget jelentő, de egyes számú alanyhoz az állítmány többes számba lép, beáll az u. n. *constructio κατὰ σύνεσιν*: *ἡ πόλις Ἀθηναίων εἰλοντο βασιλέα.* — Ha az állítmánykiegészítő főnév és az állítmány közelében áll, akkor az állítmány nem az alanyal egyezik, hanem a kiegészítővel. Pld: *Ἔστιν δὲ δύο λόγῳ ἡ Ἰσομένη ὑψηλῶ.*

A pronomen demonstrativum vagy interrogativum, mint alany fel szokta venni a *főnévi* állítmány kiegészítő nemét és számát, mint a latinban: *haec est mea sententia: Τίς ἐστι πηγὴ τῆς ἀρετῆς.* Ugyanez történik a relativmondásban a mondat elején álló relativ pronomennel is: *φίλον, ὃ μέγιστον ἀγαθὸν ἐστὶν ἡμῶν.* . . .

A mellékmondat alanyát szereti a görög, a mellékmondat *elé* állítani, sőt bele is vonni a főmondatba mint tárgyat. (Prolepsis v. Anticipatio): *Τὸν Δαίδαλον οὐκ ἀκίχουας, ὅτι ἡραγκάζετο Μίνω δουλεύειν;*

91.

A jelző.

Jelzőként használható a görögben a határozószó (adverbium) és a határozói kifejezés is: *ἡ ἐν Μαραθῶνι μάχη; ὁ ἐκ τῶν Ἑλλήνων εἰς τοὺς βαρβάρους πόβος.* (Lásd 93. pontot).

Sokszor jelzővel fejezi ki a görög az időt, sorrendet, lelki állapotokat kifejező határozókat; így a latinban is: *primus vidī; laeti abierunt; ὕσσιαιος ἦκεις* = utolsónak jössz; *σκοιταῖοι κατέβαινον* = sötétben mentek.

A superlativusban álló jelző gyakran nem a *legmagasabb* fokot, hanem csak nagy fokot fejez ki.

92.

A névelő.

A névelő bizonyos összeköttetésekben a mutató névmás jelentésével bir: *ὁ μὲν — ὁ δέ* = az egyik — a másik; *ὁ δέ, ἡ δέ, τὸ δέ, τοῦ δέ* = ez pedig; *καὶ τόν; τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό* = ez és ez; *πρὸ τοῦ* = azelőtt.

A névelő többes neutruma egy főnév genitivusával vagy egy határozói kifejezéssel kapcsolva a magyarban *viszonyok, állapotok, birtok* szóval fordítandó: *τὰ οἴκοι, az otthoni viszonyok; τὰ τῶν πολεμίων* = az ellenség birtoka.

A névelő semleges egyes számú alakja bármely szóból főnevet alakít: *τὸ ἀκούειν* = a hallgatás; *τὸ „Γινῶθι σεαυτὸν“* = az a mondás: „Ismerd meg tenmagadat.“

93.

A melléknév helye.

A jelző gyanánt használt melléknév vagy a névelő és főnév között áll vagy a névelővel ismételve a főnév mögé tétetik: *ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ; ὁ ἀνὴρ ὁ ἀγαθός.*

Ha a melléknév névelő nélkül áll, állítmányi kiegészítő értelmében van használva: *οἱ στρατιῶται εἴπορτο ἄσμενοι.*

Megfigyelendő: ἡ μέση νῆσος, a középső sziget; ἡ νῆσος μέση vagy μέση ἡ νῆσος, a sziget közepe. Így változik ἄκρος és ἑσχατος értelme is.

Πᾶσα ἡ πόλις, az egész város; πᾶσαι αἱ πόλεις, mind a városok; πόλις πᾶσα, egy egész város; πόλεις πᾶσαι, egész városok; αἱ πᾶσαι πόλεις, az összes városok; πᾶσα πόλις, mindegyik város. — "Ὅλος névelő nélkül = egész, névelővel = összes. — "Ἐκαστος mellett a főnévnek rendesen nincs, ἑκαστος-nak magának *soha* sincs névelője. "Ἄμω, ἀμώτεροι és ἐκάτερος mellett a főnévnek van, a mellékneveknek nincs névelőjük. — Οὗτος, ὅδε, ἐκεῖνος és αὐτός (maga): Οὗτος ὁ ἀνὴρ vagy ὁ ἀνὴρ οὗτος.

A névmások használata.

94.

A személyes névmás mint alany csak akkor van kitéve, ha hangsúly van rajta. — A harmadik személy névmása: αὐτός. — Ὁ pedig = ὁ δέ; ὄκ pedig = οἱ δέ. — Az ἐμοῦ, ἐμοί, ἐμέ alakok és σοῦ, σοί, σέ (ékeztve) akkor használatosak, ha hangsúly van rajtuk; különben μοῦ, μοί, μέ és σοῦ, σοί, σέ simulók.

A görög a visszaható (reflexiv) névmást akkor használja, ha a névmás ugyanazon mondat alanyára vonatkozik. — A mellékmondatban használtatik a visszaható névmás, ha az a főmondat alanyára vonatkozik. — A visszaható névmás harmadik személye akkor is használható, ha a mondat tárgyára mutat.

A birtokos névmás: ἐμός, σίς helyett állhat a személyes névmás genitivusa is: ἡ ἐμὴ οἰκία, ἡ οἰκία ἡ ἐμή; ἡ οἰκία μου. — A harmadik személy nem létező birtokos névmása helyett használatos αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτῶν, vagy ἑαυτοῦ, ἑαυτῆς, ἑαυτῶν. Ha hangsúly van rajta, használtatik ἐκεῖνος genitivusa. — A többesben ἡμέτερος, ὑμέτερος használatosabb mint ἡμῶν, ὑμῶν.

A mutatónévmás névelő nélkül áll főneve mellett: οὗτος ὁ ἀνὴρ vagy ὁ ἀνὴρ οὗτος. — A következő (hic, haec, hoc) értelmében használtatik ὅδε. — A latin *is*, *qui* értelmében áll a görögben a οὗτος, ὅς; a οὗτος el is maradhat. — A latin *et is* (még pedig) nek megfelel καὶ οὗτος.

A relatív névmás neme és száma függ azon szótól, melyre vonatkozik; esete függ a mellékmondatban elfoglalt szerepétől. — A főnév, a melyre relatív mondat vonatkozik, gyakran belevonatik a

relativ mondatba névelő nélkül: *Εἰς ἣν ἀφίκοντο κάμην, μεγάλη ἦν.*

Ha egy relativ névmás, melynek a mondat szerkezete szerint accusativusban kellene állnia, vonatkozik egy genitivusban vagy dativusban álló főnévre, akkor a relativ névmás felveszi a genitivus, illetve dativus esetét, a főnév pedig névelő nélkül a mellékmondatba juthat: *Ἐπορεύετο σὺν ἧ εἶχε δυνάμει* = *Ἐπορεύετο σὺν δυνάμει, ἣν εἶχε.* — Az ilyen szerkezet neve *attractio*. — Az *ἔστιν* létige után következhetik egy plurálisban álló relativum is; ha a relativ mondat multa vonatkozik, mégis csak *ἔστιν* áll a főmondatban. *Ἔστιν οἷς βέλτιον τεθράναι ἢ ζῆν.* — De a relativum himn. plur. nominativusa előtt *εἶσιν* (*ἦσαν*) áll: *Ἦσαν δὲ οἱ καὶ πῦρ προσέφερον.*

Ha két relativmondat egy főnévre vonatkozik, elmaradhat a második relativ mondat pronomenje, még ha más esetben állana is, mint az első. — A második relativ constructio helyett állhat *αὐτός*-nak odavaló esete.

Egyenes kérdésben *τις*, függő kérdésben *ὅστις* a kérdő névmás (lásd 48 és 49.)

A *határozatlan névmás* *τις*, *τι* megfelel a latin *aliquis* és *quidam*-nak. A mondat élén nem állhat.

95. Az accusativus használata.

A magyar és a görög nyelv között eltérés van a szerkesztésben azon igéknél, a melyek *használást* vagy *károsítást* jelentenek. a mennyiben a görög accusativust tesz oda, a hol a magyarban nincs tárgy: *ἀφελεῖν, ὀνινάναι, κακῶς ποιεῖν, ἀδικεῖν* stb., továbbá azoknál, melyek *szégyenlést* vagy *félést* jelentenek: *αἰσχύνεσθαι, φοβεῖσθαι, αἰδεῖσθαι* stb.

A görög szerkezet egyezik a latinnal *φεύγειν*, fugere; *λανθάνειν*, latere; *ἐπιλείπειν*, deficere igéknél.

Vannak igék, melyek átható és benmaradó értelemben használtatnak: *πλεῖν, οἰκεῖν, μένειν, σιγαῦν, δακροῖεν* stb.

A *menést*, *utazást* jelentő igék tárgynak vehetik magok mellé az átutazott teret.

Egyes intransitiv igék praepositíókkal összetéve transitiv igékké válnak: *διαβαίνειν τὸν ποταμὸν, περιπλεῖν τὴν νῆσον, παραβαίνειν τὰς σπονδὰς*; ez megvan a magyarban és latinban is: járni, bejárni; venire, circumvenire.

Két accusativus áll a következő igék mellett: *διδάσκειν* (docere aliquem aliquid) tanítani vkit vmire; *κρύπτειν* és *ἀποκρύπτεσθαι* (celare aliquem aliquid) eltitkolni vmit vki előtt; *ἑρωτᾶν*, *ἑρέσθαι* (interrogare) kérdezni vmit vkitől; *αἰτεῖν* (poscere) követelni, kérni vmit vkitől, *πράττεσθαι* és *εἰσπράττεσθαι* behajtani vmit vkitől v. vkin, *ἀμφιεννύναι*, *ἐνδύειν* felölteni magára vmit, *ἐκδύειν* levetni magáról vmit, *ἀφαιρεῖσθαι* megfosztani vkit vmitől, *ἀναμιμνήσκειν* és *ὑπομιμνήσκειν* emlékeztetni vkit vmire, *περιβάλλεσθαι* vmit körülvenni vmivel; továbbá *ἀγαθὸν* v. *κακὸν ποιεῖν τινα*, *κακὸν λέγειν τινά*.

Kettős accusativus áll oly igéknél, melyek nevezést, tartást, vlmv é tevést jelentenek: *ποιεῖν* (*ποιεῖσθαι*), *καθιστάναι*, *ἀποδεικνύναι*, *ἀπομαίνειν*, *αἰρεῖσθαι*, *χειροτονεῖν*, *ὀνομάζειν*, *καλεῖν*, *νομίζειν*, *ἡγεῖσθαι*.

Belső tárgynak nevezzük az ige tövéből vagy hasonló jelentésű ige tövéből képzett tárgyat: *κινδυνον κινδυνεύειν*, *φόβον φοβεῖσθαι*, *μάχην νικᾶν*.

Tárgyként áll néha a főnévi minőségben használt jelző: *Ὀλύμπια νικᾶν*, *ὑβρίζειν δεινά*, *ὄξυ ἀκούειν*, *ἡδὺ γελαῖν*.

Az átható igének, melynek van belső tárgya, lehet második (egyenes) tárgya is. Ily kettős accentus van a következő példákban: *καλοῦσί με τοῦτο τὸ ὄνομα*. "Ὁν Ζεὺς φίλει παντοίην φιλότητα. — Ha ily kifejezés a szenvedőbe megy át, a belső tárgy accusativusa megmarad: *Ἡ κοίσις, ἣν ἐκρίθη. Διήρηται αὕτη ἡ ἀγορὰ τέταρα μέρη*.

A latin *abl. limitationis*nak megfelel a görögben az *accusativus respectivus*: *Δεινός εἰμι ταύτην τὴν τέχνην*.

Használtatik az accusativus a tér- és időbeli kiterjedés megjelölésére is: *Ἀπέχει ἡ Πλάταια τῶν Θηβῶν σταδίους ἑβδομήκοντα*.

Az accusativus igen gyakran *adverbialis* értelemben fordul elő: *οὐδέν*, semmi tekintetben; *τάλλα*, máskülönben, *τὸ λοιπὸν* a következő időben.

A genitivus használata.

96.

A genitivus egy főnével kapcsolva kifejezheti a szerzőt, az okot, a birtokost, a számnévi jelzőt (*παῖς δέκα ἐτῶν*), a tartalmat v. anyagot (*δέξα ἄμαξαι πετρῶν*), az egészet, melynek részéről van szó, mint gen. partitivus (*οὐδεὶς ἡμῶν*), az alanyi

fogalmat (gen. subiectivus) és a tárgyi fogalmat (gen. obiectivus.)

Lehet kapcsolva a genitivus, mint állítmányi kiegészítő, az εἶναι igéhez vagy más kopulához. Ilyenkor jelentheti a genitivus a szerzőt, a birtokost, a számnévi kiegészítőt, az anyagot és az egészet (Σόλων τῶν ἐπιτὰ σοφιστῶν ἐκλήθη.)

Genitivus az ige mellett.

Genitivus áll az érték kifejezésére a becslést, vevést, eladást jelentő igék mellett: τιμᾶν, πρῶσθαι, ὠνεῖσθαι, πωλεῖν stb.

A vádolást, elítélést jelentő igék genitivussal állanak: αἰτιάομαι, διώκω, γράφομαι, κρίνω, δικάζω.

Hasonlóképen genitivust vonzanak az emlékezést, feledést, gondozást, elhanyagolást jelentő igék: μνησθῆναι, ἐπιλανθάνεσθαι, μέλει μοι, φροντίζειν, ἀμελεῖν.

Genitivus partitivus áll azon igéknél:

a) melyek jelentése: részesnek lenni, részt adni: μετέχειν, μεταλαμβάνειν, μεταδίδοναι.

b) melyek jelentése érinteni, belépni, kezdeni, kísérelni: ἄπτεσθαι, λαμβάνεσθαι, ἔχεσθαι, ἄρχειν, περιᾶσθαι.

c) melyek célzást, találást, elhibázást jelentenek: στοχάζεσθαι, ἐφικνεῖσθαι, ἀμαρτάνειν.

d) melyek vágyódást és élvezést jelentenek: ἐπιθυμεῖν, ὀρέγεσθαι, ἐφίεσθαι; ἀπολαύειν, γέυειν, γέυεσθαι.

Genitivus áll: 1) az észrevevést (hallást) jelentő igék mellett: honnan, kitől kérdésekre: ἀκούειν, μανθάνειν, πυνθάνεσθαι.

2) a bőséget és hiányt jelentő igék mellett, mint πληροῦν, γέμειν, δεῖσθαι.

3) az elválasztást és távozást jelentő igék mellett: ἀπέχειν, ἀπέχεσθαι, φείδεσθαι, διαφέρειν, κωλύειν, ἐλευθεροῦν.

4) azon igék mellett, melyek jelentése uralkodni, felülmulni, mögötte maradni: ἄρχειν, ἡγῆσθαι, λείπεσθαι.

5) azon igék mellett, melyek κατὰ praepositióval vannak össze téve és oly cselekvést fejeznek ki, mely vlkinek hátrányára van: καταφρονεῖν, megvetni; καταγελάειν, kinevetni; καταγιγνώσκειν, elítéli.

Genitivus a melléknév mellett.

Genitivus áll oly melléknevek mellett, melyek jelentése hasonló az előbb felsorolt igék jelentéséhez. — Így genitivus áll *emlékezést, bőséget* vagy *szükséget, különbözést, jártasságot, értéket* jelentő melléknevek mellett.

A latin *abl. comparationis* értelmében áll a görögben a *genitivus comparationis*.

Genitivus a határozó mellett.

Mindazon határozó szók mellett, melyek genitivust vonzó melléknevekből képezettek, szintén áll genitivus.

A genitivus partitivus értelmében áll a genitivus a következő kifejezésekben: *ποῦ γῆς; πηνίκα ἐστὶ τῆς ἡμέρας;*

A módot jelölő határozásoknál *ἔχειν* igével kapcsolva: *εὖ ἔχειν σώματος* (= testet illetőleg.)

Genitivus áll a nem valódi praepositíókkal, mint: *ἐγγύς, πλησίον, χωρὶς, πλὴν, μετὰ, ἐντός, ἔξω, ἐναντίον* stb.

Az *időt határozó* genitivus: *νυκτός, θέρους, ἐκείνου τοῦ μηνός* stb., vehető genitivus partitivusnak is, a mennyiben kifejezi azon egészet, mely *alatt* valami végbe megy.

A dativus használata.

97.

Dativus áll a görögben benmaradó és átható igék mellett, továbbá melléknevek mellett úgy, mint a magyarban a részes tárgy. — A következőkben csak azon esetek vannak kiemelve, a melyekben a szerkesztés különböző a két nyelvben.

Dativus áll oly igéknél, mellékneveknél és határozóknál, melyek *közeledést, támadást, együttléteket, harczolást és egyenlőséget* jelentenek:

a) *μιγνύται, κεραινύται τί τινι* keverni, *πλησιάζειν* közeledni vkihez, *ὁμιλεῖν* társalogni vkivel, *χοῆσθαι τινι* (uti aliqua re) vmivel élni, *διαλέγεσθαι* beszélgetni, *κοινοῦν τινί τι* (communicare aliquid cum aliquo) közölni vkivel vmit, részesíteni vkit vmiben, *κοινοῦσθαι τινι περὶ τινος* (consulere aliquem de aliqua re) vkit vmi iránt megkérdezni, *κοινωνεῖν, μετέχειν τινί τινος* vkivel együtt vmiben részt venni; *ἀμφισβητεῖν, διαφέρεσθαι, ἐρίζειν τινί*

vkivel czivakodni, μάχεσθαι, πολεμεῖν harczolni vkivel, ὁμοιοῦν, ἴσοῦν, εἰκάζειν τί τιμι vmit vmihez hasonlóná, egyenlővé tenni, vmivel összehasonlítani, ὁμοιοῦσθαι, εἰοικέται hasonlítani vkihez, ὁμολογεῖν, ὁμοιοῦν τινι egyezni vkivel.

b) ἴσος egyenlő, ὅμοιος, παραπλήσιος hasonló, ὁ αὐτός ugyanaz, οἰκεῖος, ἴδιος saját, tulajdon, κοινός közös, συγγενής rokon, ὁμορος szomszédos, οὐώνυμος egyenlő nevű, συνώνυμος egyenlő jelentésű, διάφορος ellenséges, ἐναντίος ellentett.

Dativus áll a σύν, ἐν, ἐπί, πρὸς, παρὰ, περὶ praepositiókkal összetett igéknél.

Az ige passiv perfectumánál és plusquamperfectumánál ὑπό és gen. helyett, a mi a latin ab. és abl.-nak felel meg, állhat a cselekvő személy dativusban is

A dativus ethicus részvételt fejez ki a beszélő részéről a mondatban kifejezett cselekvés iránt: Ἐφοβείτο Κῦρος, μὴ οἱ (= sibi) ὁ πάππος ἀποθάνῃ.

A dativus instrumenti kifejezi az eszközt, melynek segítségével valami végbe megy.

A dativus causae kifejezi a cselekvés belső okát, és érzelmet kifejező igéknél a külső okot; állhat az első esetben ὑπό és gen., a második esetben ἐπί és dat. vagy pusztá genitivus.

A dativus modi praepositio nélkül áll, ha a módhatározás jelzővel ellátott főnév által történik: παντὶ τρόπῳ, τίνι τρόπῳ, χρονῆ πολλῇ. — Ha jelző nincs, akkor praepositio áll a főnév előtt: σύν δίκῃ, μετὰ δίκῃς, δι' ἀκριβείας, κατὰ χάριτος.

Praepositio és jelző nélkül is állhat dat. modi: δρόμῳ, βίᾳ, σπουδῇ, σιγῇ stb.

A dativus differentiae v. mensurae a latin abl. mensurae értelmében használtatik: βραχεῖ χρόνῳ ὕστερον.

A dativus temporis áll a mikor? kérdésre határozott időpont megjelölésére: τῇ ὕστεραιᾷ (ἡμέρᾳ); τῷ πέμπτῳ ἔτει; ἐν praepositio használtatik, ha egy időköz van megjelölve, a melyen belül történik valami.

98. Az előjárók (praepositio).

1. Genitivussal állnak: ἐκ, πρὸς, ἀπό, ἀντί.
2. Dativussal: ἐν, σύν.
3. Accusativussal: εἰς, ἀνά.

4. Genitivussal és accusativussal: *διά, κατά, ὑπέρ, μετά.*

5. Genitivussal, dativussal és accusativussal: *πρός, ἀμφί, περί, ἐπί, ὑπό, παρὰ.*

1. *ἐκ*, ból, ből; től, kezdve.

πρό, előtt; ért, miatt.

ἀπό, től, által; től fogva, következtében.

ἀντί, helyett, ért.

2. *ἐν*, ban, ben.

σύν, val, vel.

3. *εἰς*, ba, be; felé; egészen -ig; (számoknál) körülbelől.

ἀνά, fel; — on, en végig; val, vel.

4. *διά* gen. át, által, alatt.

acc. által, miatt.

κατά gen. le, felé; ellen

acc. -on, en át-ig; értelmében; illetőleg.

ὑπέρ gen. felett, -ért, miatt.

acc. felett

μετά gen. val vel; által

acc. után

5. *πρός* gen. -tól, részéről, felé

dat. -nál, részén

acc. felé, részére, -ra, -re

ἀμφί gen. körül; -ért, miatt

dat. körül; -ért, miatt (költőknél)

acc. körül, -nál; (időhatározásban és számoknál) körülbelül

περί gen. -ről, miatt, -re vonatkozólag

dat. körül, -on, -en, miatt

acc. körül, illetőleg; (időhatározásnál és számoknál) körülbelül.

ἐπί gen. -on, -en; -nál, -nél; -ra, -re; (időhatározásnál) alatt, idejében.

dat. -on, -en; -nál, -nél; -ért, miatt

acc. -ra, -re, felé; vlmn végig (= per); —ig.

ὑπό gen. alól, által, -tól

dat. alatt

acc. alá. (időhatározásnál) felé = sub

παρὰ gen. mellől; -tól, -től;

dat. mellett, -nál, -nél

acc. mellé, -hoz, -ig, kivéve (praeter), értelmében (secundum); (időhatározásnál) alatt.

Az ige.

99. *Az activum, medium és passivum.*

Az *activum*-nak rendes jelentésén kívül van néha mivellettő jelentése, mint ez a latinban is előfordul.

A *medium*-nak visszaható (reflexiv) jelentése van. A mediális ige fordításánál az ige alanya előfordulhat tárgynak, előfordulhat részes tárgynak; *λούομαι* = mosom magamat; *γράφεται* = ír magának, maga számára. — Az előbbi az u. n. *medium directum*, az utóbbi a *medium indirectum*. — A *medium dynamicum* oly cselekvést fejez ki, melynek véghez viteléhez felhasználja a cselekvő alany saját erejét és eszközeit: *λύομαι*, a magam pénzén oldok fel; *παρέχομαι*, saját pénzemből adok.

A *passivum* mellett a cselekvő személy *ὑπό* praepositioval és *genitivussal* van kifejezve (a *pass. perfectumnál* és *plusquamperfectumnál* állhat *dativus* is), a létrehozó tárgy *dativussal*.

A *passivum*nak gyakran benmaradó jelentése van: *ἀγνοῦσθαι*, *ἀγῆναι*, eltörni; *ἐνεχθῆναι*, elsietni.

Egy néhány igeének, különösen a *verba vocaliák*-nak mediális *futuruma passiv* jelentésű: *τιμήσομαι*, *ἀδιζήσομαι*.

100. *Az adiectivum verbale.*

A *τός*, *τή*, *τόν* végű *adi. verbale* vagy oly jelentésű, mint a latin *part. perf. pass.* vagy lehetőséget fejez ki: *λυτός* = oldott, oldható. A *τέος*, *τέα*, *τέον* végű *adi. verbale* megfelel a latin *gerundium*nak, tehát szükségességet fejez ki. A személytelenül használt *τέος* végű *adi. verbale* mellett a cselekvés tárgya azon esetben jön, a melyet az ige *activum*ban megkiván: *Τούς φίλους ἐνεργητέον* (ἔστί). — *Τοῦ ἔργου ἀρχιτέον* (ἔστί). — A személyes szerkezet olyan, mint a latin; *Τοῦτο ἡμῖν ποιητέον*.

101. *Az igeidők.*

A cselekvés lehet folyó, beálló, befejezett, még pedig lehet ilyen a jelenben, a múltban és a jövőben. — A jelenben beálló és a jövőben folyó cselekvés kifejezésére a görögnek nincs külön alakja. A *praesens* a jelenben folyó cselekvést fejezi ki; az

imperfectum a multban folyó cselekvést. Az *aoristus* a multban beálló cselekvés, a *futurum* a jövőben beálló cselekvés kifejezésére szolgál. — A jelenben befejezett cselekvést kifejezi a *perfectum*, a multban befejezettet a *plusquamperfectum*, a jövőben befejezettet a *fut. exactum*.

Az idők és módok használata. 102.

Az *indicativi praesens* kifejezi a jelenben folyó és fejlődő cselekvést. Kifejezheti azonban, mint a latinban, a mult cselekvést, mint *praesens historicum*, és a jövő cselekvést is, melyet a beszélő lelkében már maga előtt lát.

b) Ha a *praesens* egy *szándékolt, akart*, cselekvést fejez ki, nevezzük *praesens de conatu*-nak

c) Kifejezheti a *praesens* az *ismételt* cselekvést is, továbbá azt a mult cselekvést mely eredményében még most is meg van: *νικῶ* = győző vagyok (= győztem); *γινώσκω* = tudom (= megismertem).

d) Mint más nyelvekben is, állhat az *ind. praes.* mindenkor érvényes mondásokban mint *praesens gnomicum*.

e) Minthogy a görögnek nincs külön ideje a jelenben beálló cselekvés kifejezésére, ily értelemben is használatos a *praesens*: *θαυμάζω* = bámulat fog el engem.

Az *imperfectum* a multban folyó és fejlődő cselekvést fejezi ki. — Megfelelőleg a *praesens de conatu*nak van a görögben *imperfectum de conatu* is. — Használható az *imperfectum* oly értelemben is, mint fennebb a *praesens*ről meg volt említve c) alatt: *ἐνίκηον* = győző voltam.

Az *imperfectum* használtatik akkor is, hogyha két mult cselekvést egyidejűnek akar a beszélő feltüntetni: ezért használatos az *imperfectum* a kíséző mellékkörülmények leírására.

Az *aoristus indicativusa* első sorban nem fejez ki mást, mint azt, hogy megkezdődött és történt egy cselekvés a multban. Igy: *ἔβασ'λευσα* = király lettem; *ἔδοίλευσα* = szolgaságba kerültem; *ἤβησα* = férfi lettem; *ἐπολέμησα* = háborút kezdtem; *ἐθάρασησα* = felbátorodtam.

Abból kifolyólag, hogy az *aoristus* egy a multban történt cselekvést jelöl, használja a görög ezen időt elbeszélő időnek, ugymint a latin a perf. *historicum*-ot: *ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα* = veni, vidi, vici.

Sajátságos az aoristus használata mindenkor érvényes általános mondásokban, mint *aoristus gnomicus*: οἰδεῖς, ἐπλοίτησεν ταχέως, δίκαιος ὦν = sohasem gazdagodott meg senki gyorsan = nem szokott meggazdagodni senki . . .

Oly cselekvések, melyek előbb történtek, mint más mult cselekvések, rendszeren az aoristus indicativusával vannak kifejezve.

105. A *praesens coniunctivi, optativi és infinitivi* egy fejlődő, tartós, csak akart vagy ismétlődő cselekvést fejeznek ki a nélkül azonban, hogy időt jelölnek.

Az *aoristus coniunctivi, optativi és infinitivi* szintén időjelzés nélkül egy cselekvést egyszerűen vagy egy cselekvés megkezdését fejezik ki.

Az *imperativus praesentis* csak tartós és ismétlődő cselekvések jelölésére használtatik.

Az *imperativus aoristi* pusztán a cselekvést mint olyat, jelöli.

A *participium praesentis* egy cselekvés alatt történő egyidejű mellék-cselekvés tartósságát fejezi ki.

A *participium aoristi* egy mellék-cselekvés megtörténtét fejezi ki a főcselekvés előtt.

106. A *futurum* a jövőben beálló vagy történő cselekvést fejezi ki. — A közvetlenül beálló jövőt a görög μέλλω igével és infinitivussal (*praesentis, futuri* vagy *aoristi*) fejezi ki.

107. A *perfectum* a jelenben befejezett cselekvést fejezi ki: τέθνηκε = meg van halva; ἔστηκα = állok.

A *plusquamperfectum* egy a multban befejezett cselekvés megjelölésére szolgál: ἔτεθνήκει = meg volt halva;

A *futurum exactum* egy cselekvés kifejezésére szolgál, mely a jövőben be lesz fejezve: τεθνήξω = meg leszek halva.

108. A *perfectum coniunctivi, optativi és infinitivi* időjelzés nélkül egyszerűen befejezett cselekvést jelölnek.

A *participium perfecti* rendszeren a mellék-cselekvés befejezettségének egyidejűségét fejezi ki a főcselekvéssel.

A módok használata.

109. Az *indicativus* kijelentő mondatokban szokott előfordulni.

Eltérőleg a magyartól *indicativus imperfecti* áll

ily kifejezésekben: kellene, kellett volna = ἔδει; érdemes volna, lett volna = ἄξιον ἦν; szabad lenne, lett volna = ἐξῆν stb. Ilyen imperfectumok még χρῆν, καιρὸς ἦν, προσῆκεν, εἰκὸς ἦν, δίκαιον ἦν, καλῶς εἶχεν és a τέος végű adiectivum verbale az ἦν igével kapcsolatban.

A *coniunctivus* kijelentő mondatokban csak Homerosnál található: καὶ ποτέ τις εἴπησιν,

A *coniunctivus* óhajtó mondatokban (μὴ tagadó 110. szóval) előfordul mint:

1) *coniunctivus adhortativus*: ἴωμεν, menjünk!

2) *coniunctivus dubitativus*: ἴωμεν; menjünk?

3) tiltás. Megjegyzendő, hogy az aoristus *coniunctivi* használható ily értelemben az aoristus *imperativi* helyett: μὴ φύγῃς = ne menekülj!

Az *optativus* és ἄν a kijelentő mondatban:

a) a cselekvést *lehetőnek* tünteti fel: ἔνθα πολλὴν σωφροσύνην καταμάθοι ἄν τις = tanulhat valaki (*modus potentialis*).

b) az *indicativus* helyett is használtatik egy szerény állítás kifejezésére: ideje (volna), hogy mennénk: ὄρα ἄν εἴη ἀποβαίνειν.

c) állhat az *imperativus* helyett majd udvarias beszédben, majd gúnyos értelemben: οὐκ ἄν φθάνοις λέγειν = mondd meg tüstént!

Az *optativus* ἄν nélkül az óhajtó mondatban εἰγάρ és εἴθε szavakkal vagy azok nélkül használ-tatik az óhaj kifejezésére. — Az aoristus *optativusa* nem vonatkozik a multa, hanem épúgy mint a *praesens optativusa* a jövőre.

A *praeteritum* (azaz az *imperfectum*, *plusquamperfectum* és aoristus *indicativi*) és ἄν csak oly kijelentő főmondatokban állhat, melyhez egy feltételes mellékmondat szóban vagy gondolatban hozzájárul (*modus irrealis*).

A *praeteritum* ἄν nélkül óhajtómondatokban 111. egy teljesíthetetlen óhaj kifejezésére szolgál. Ilyen óhaj kifejezésére szokta a görög az ὄφελον, ὄφελος, ὄφελε alakokat is használni infinitivussal. Εἴθε σοι συνεγενόμην = bár veled lettem volna. Ὁφελε Κύρος ζῆν = bár élne Kyros. Εἴθ' ὄφελος τότ' εὐθὺς λιπεῖν βίον = bár tüstént ott hagytad volna életedet.

A kérdőmondat.

A kérdőmondat elején vagy proctomen áll vagy adverbium vagy kérdőszó. — A latin *ne* kérdőszónak megfelel ἄρα vagy ἦ, melyek el is maradhatnak; 112.

nonne = ἀρ' οὐ, οὐκοῦν; num = ἀρα μή, vagy csak μή.

Kettős kérdések kötőszavai πότερον — ἢ, melyek közül az első el is maradhat.

A kérdő mondatban állhat indicativus; optativus és ἄν a lehetőség kifejezésére; a praeteritum és ἄν a lehetetlenség kifejezésére és a coniunctivus dubitativus kétkedő kérdésekben.

A mellékmondat.

113. Az **optativus obliquus**. Az író más véleményének kifejezésére *optativust* használhat a kijelentő indicativus és a kívánságot kifejező coniunctivus helyén, ha a főmondatban történeti idő áll.

Ha a másnak véleménye lehetőséget vagy lehetetlenséget fejez ki, akkor fentartandó az eredeti optativus vagy praeteritum és ἄν.

A görögnek *nem kell* a fennevezett esetben optativus obliquust használnia, megtarthatja az egyenes beszédben használt módokat.

Ha a főmondatban nem történeti, hanem főidő áll, akkor a másnak véleményét kifejező mellékmondatban fentartandók az eredeti módok.

114. A *függő kérdésre* nézve is érvényesek ezen szabályok. Kérdőszók gyanánt használatnak az egyszerű függő kérdésekben: εἰ, a kettős függő kérdésekben πότερον — ἢ, εἰ — ἢ, εἴτε — εἴτε.

115. A **célhatározó mellékmondat** kötőszavai: ὡς, ὅπως, ἵνα, ὡς μή, ὅπως μή, ἵνα μή vagy pusztán μή. Főidő után a célhatározó mellékmondatban *coniunctivus* áll. *Történeti* idő után rendesen *optativus* áll; ha azonban a kívánság külön ki van fejezve, állhat *coniunctivus* is.

A *törekvést* jelentő igék után tekintet nélkül a főmondat idejére indic. fut. áll. Kötőszó ὅπως, tagadás μή.

A *félést* jelentő igék után a módok használata olyan, mint a célhatározó mellékmondatokban. Kötőszó μή a magyar *hogy*-nak, μή οὐ a magyar *hogy nem* -nek megfelelőleg.

116. A **következményes mellékmondatban** ὅστε után indicativus áll; tagadás οὐ. — Ha a következményes mondat kifejezi azt, hogy bekövetkezhetik valami egy tehetség vagy minőség következtében, akkor a következményes mellékmondatban infinitivus áll; tagadás kifejezésére szolgál a μή. Pld : Οὐκ ἔχομεν ἀργύ-

οιον ὥστε ἀγοράζειν τὰ ἐπιτήδεια = nincs pénzünk, hogy megvehetnők az élelmet.

A comparativus után következő ἢ ὥστε és ἢ ὡς után, valamint akkor, ha a ὥστε tagadó főmondat után áll, infinitivus következik.

A főmondatban álló τοσοῦτος és τοιοῦτος után gyakran a ὥστε és infinitivus helyett a megfelelő relativumok (ὅσος és οἷος.) következnek infinitivussal.

A mutató τοσοῦτος illetve τοιοῦτος nélkül álló ὅσος = *elegendő arra hogy*, οἷος = *alkalmas arra hogy*: καλόν ἐστι ἢ ἐπιστήμη καὶ οἶον ἄρχειν τοῦ ἀνθρώπου.

A feltételes mellékmondat. 1) A feltételes **117.** mondatban és a főmondatban indicativus áll; ott a tagadás μή, itt οὐ. Pld.: *Εἰ θεοί τι δρώσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσὶ θεοί.*

2. a) A feltételes mondatban ἔάν és coniunctivus vagy εἰ és indicativi futurum (tagadás μή), a főmondatban indicativi futurum (tagadás οὐ). Ezen esetben a feltétel olyannak van feltüntetve, mint a melynek bekövetkeztét *elvárni lehet*. A főmondatban állhat a modus potentialis (= optativus ἄν-nal) és az imperativus is. — Pld: *Ἐὰν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις.* — *Εἰ μὴ φυλάξεις μικρὸν, ἀπολείς τὰ μελίζονα.*

2. b) A feltételes mondatban áll ἔάν és coniunctivus (tagadás μή), a főmondatban indicativi praesens (tagadás οὐ) — Ezen eset kifejezi azt, hogy *valahányszor* a szükséges feltételek meg vannak, mindég bekövetkezik a felvett eset. — Ha ugyanezt a multa nézve akarjuk kifejezni, akkor a feltételes mondatban εἰ áll optativussal, a főmondatban pedig praeteritum. — Pld.: *Ἦν ἔγγυς ἔλθῃ θάνατος, οὐδεὶς βούλεται θνήσκειν.* — *Σωκράτης οὐκ ἐπινεν, εἰ μὴ διψῶν.*

3. A feltételes mondatban εἰ áll optativussal (tagadás μή), a főmondatban optativus és ἄν (tagadás οὐ). — Ezen módon fejez ki a görög egy felvett, csak gondolt, képzelt esetet. — Pld: *Εἰ δ' ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἄν μᾶλλον ἀδικεῖσθαι = Feltéve, hogy választanunk kellene igazságtalánság elkövetése és eltérése között, a másodikat választanók.*

4. A feltételes mellékmondatban εἰ és praeteritum (tagadás μή), a főmondatban praeteritum és ἄν (tagadás οὐ). Ezen módban kifejezi a görög azt, hogy egy felvett eset *nem való*. Pld.: *φῶς εἰ μὴ εἶχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἄν ἦμεν.*

118. Az **okhatározó mondat** kötőszavai: *ὅτι, διότι, ὡς, ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ὅτε, ὅπότε*. — Az okhatározó mondatokban az összefüggés szerint állhat indicativus, optativus és praeteritum. — Helyettesítheti az okhatározó mellékmondatot a *διὰ τό* és infinitivus.

Az érzelmet és indulatot kifejező igék után, mint a milyenek: *θανυμάω, χαίρω, χαλεπῶς φέρω* a latin quod értelmében a görög *ὅτι* kötőszót használ.

119. A **megengedő mellékmondat** kötőszavai: *εἰ καί, καὶ εἰ, εἰ καὶ μὴ, καὶ εἰ μὴ*; ezen mondatok a feltételes mondatokról adott szabályok szerint vannak szerkesztve. — A latin quum és quamquam értelmében a görög participialis szerkezetet használ *καίπερ* kötőszóval vagy anélkül.

120. A **relatív mondat** ugy szerkesztendő mint az önálló főmondat; állhat tehát abban jelentése szerint indicativus, conjunctivus, optativus és praeteritum. Az *okot határozó* jelzői mondat sem mutat semminemű feltünőséget. Tagadása *οὐ*. — A *következményes* jelzői mondatban főleg indicativus áll. Tagadás *οὐ*. — Feltünő a latintól való eltérés ily kitételekben: *εἶσιν οἱ* = sunt qui; *οὐκ ἔστιν ὅστις* = nemo est qui; *οὐδεὶς ἔστι ὅστις οὐ* = nemo est quin. Pld.: *Οὐκ ἔστιν οὐδεὶς, ὅστις οὐχ αὐτὸν φιλεῖ*. — Ha egy ily következményes jelzői mondatban az van kifejezve, hogy vmi bekövetkezhetik vlmilyen tehetség vagy minőség következtében, akkor indicativi futurum használtatik. Pld.: *Ἐκεῖ οὐ πλοῖα ἔστιν, οἷς ἀποπλευσοῦμεθα*. — *Célhatározó* jelzői mellékmondatokban indicativi futurum áll. (Tagadás *μὴ*). Pld. *Ἔδοξε τῷ δήμῳ τριῖκοντα ἄνδρας ἐλθεῖν, οἱ τοὺς πατέρας νόμους συγγράψουσιν*. — Az ilyen célhatározó mellékmondatok helyett a görög inkább használja a participium futurumot: *κατασκηφόμενος ἔπειπε* = misit, qui specularentur. — A *feltételes* jelzői mondatok átalakíthatók *εἰ* vagy *ἐάν* kötőszóval kezdődő feltételes mondatokká (tagadás *μὴ*). Ezen mondatoknál a következő eseteket különböztethetjük meg:

a) ha a főmondatban jelen vagy mult áll és ha a jelzői mellékmondat egy oly feltételes mondatá alakítható át, a melyben *εἰ* és indicativus állana, akkor a jelzői mondatban indicativus áll. Ilyenkor a jelzői mondat feltételes volta csak a tagadó szócskából (*μὴ*) ismerhető fel. Pld.: *Τῶν Ἑλλήνων οἱ μὴ ἔτυχον ἐν ταῖς τάξεσιν ὄντες, εἰς τὰς τάξεις ἔθρον*. A hellének közül azok, a kik (ha ugyan voltak olyanok) nem voltak soraikban . . .

b) ha a főmondatban futurum áll, és ha a jelzői mondat átalakítható egy feltételes mondattá, melyben *ἐάν* és coniunctivus állana, akkor a jelzői mondatban coniunctivus áll és az *ἄν* közvetlenül a relativ névmáshoz csatlakozik. Pld.: Ἐν ἐγγελ-
meskedni fogok azon férfiúnak, a kit ti megfogtok
választani (ha ilyet fogtok választani): *Τῷ ἀνδρὶ,
ὃν ἄν ἐλησθε, πείσομαι.*

c) ha a jelzői mellékmondat feloldható egy fel-
tételes mondattá, a melynek kötőszava: *valahányszor*,
akkor a jelzői mondatban a főmondat praesense
után coniunctivus és *ἄν*, a főmondat praeterituma
után pusztá optativus áll. Pld.: *Οἱ Πέρσαι ὃν ἄν
γνώσι θυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδι-
δύντα δέ, κολάζουσιν ἰσχυρῶς.* Valahányszor a per-
zsák megtudják, hogy valaki, aki . . .

Az időhatározó mellékmondatok kötőszavai: 121.

ὅτε, ὅποτε, ἡνίκα = mikor; *ὡς* = a mint; *ἐπεὶ* és
ἐπειδὴ = cum; *ὡς τάχιστα, ἐπεὶ τάχιστα, ἐπειδὴ
τάχιστα, ἐπειδὴ πρῶτον* = cum primum; *ἐξ οὗ, ἀφ'
οὗ* = ex quo; *ἐν ᾧ* = mialatt; *ἕως* = mig; *ἔστε,
μέχρι* = mig nem; *πρίν* = mielőtt.

Az időhatározó mellékmondatokban rendesen
indicativus áll; tagadószó *οὐ*. — Ha az időhatározó
mellékmondatban vlmnek bekövetkezte csak el van
várva, a coniunctivus áll *ἄν*-nal, mely a kötőszóval
lehetőleg összeolvad (*ὅτιαν, ἐπειδάν*). Ezen esetben
a coniunctivi praesens megfelel a latin futurumnak,
a coniunctivi aoristus megfelel a latin futurum exac-
tumnak; tagadószó: *μή*. Pld.: *Ἡνίκα ἄν τις ὑμῶς
ἀδικῇ, ἡμεῖς ὑπὲρ ὑμῶν μαχοῦμεθα.* — *Ἐπειδάν
διαπράξωμαι, ἃ δέομαι, ἤξω.*

Ismétlést kifejező időhatározó mondatokban
coniunctivus és *ἄν* áll a főmondat praesense után;
pusztá optativus a főmondat praeterituma után.
Pld.: *Μαινόμεθα πάντες, ὅποταν ὀργιζώμεθα* =
valahányszor haragszunk . . . *Ἐπὶ πλησιάζει ὁ
ἵππος, ταῦτόν ἐποίουν* = *valahányszor* a ló közele-
dett, ugyanazt tették.

A *ἕως* (*ἔστε, μέχρι*) után *indicativus* áll, ha a
cselekvés igazán bekövetkezett: *Ταῦτα ἐποίουν,
μέχρι σκότος ἐγένετο.* Ha azonban a cselekvés csak
a jövőben be fog következni, vagy a jövőbe el fog
tartani, vagy csak szándékolt, akkor a főmondat fő-
ideje után coniunctivus áll és *ἄν*, a főmondat mellék-
ideje után optativus. Pld.: *Περιμέτετε, ἔσσι ἄν ἔλθω.*

A *πρίν* állító főmondat után infinitivussal áll;

tagadó főmondat után a *πρὶν*-nel indicativus áll, ha a főmondatban történeti idő áll; coniunctivus és *ἄν*, ha a főmondatban futurum vagy imperativus van. — Pld.: *Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀποθνήσκουσι πρότερον, πρὶν δῆλοι γίνεσθαι οἷοι ἦσαν.* — *Συέννεσις οὐκ ἔθελε ἵεναι, πρὶν ἢ γυνὴ αὐτὸν ἔπεισε.* — *Ποιητὴς οὐ πρότερον οἷός τε ποιεῖν, πρὶν ἂν ἐνθεος γένηται.*

122.

Az infinitivus használata.

Az infinitivushoz járuló állítmányi kiegészítő nominativusban áll. Pld.: *Ἐρωτώμενος ποδαπὸς εἶη, Πέρσης ἔφη εἶναι.*

Az infinitivushoz járuló alany (és állítmányi kiegészítő) accusativusba jön, ha ezen alany nem egyszersmind a mondat alánya. Pld.: *Κραυγὴν πολλὴν ἐποιοῦν καλοῦντες ἀλλήλους, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν.*

Mondást vagy *gondolást* jelentő igéktől függő kijelentő mondatok infinitivussal vannak kifejezve. Ha a kijelentő mondatban lehetőség vagy lehetetlenség van kifejezve, az infinitivushoz *ἄν* járul. — Tagadás *οὐ*. — *Οἱ ἠγεμόνες οὐ φασιν εἶναι ἄλλην ὁδόν.* — *Ἦλπιζε νικῆσαι ἄν τοὺς πολεμίους.*

Infinitivus áll (tagadás *μή*) azon állító igék után, melyek jelentése: *akarni, kísérteni, kezdeni, kívánni, követelni, kérni, rábeszélni, parancsolni, kényszeríteni*; továbbá azon tagadó igék után, melyek jelentése: *óvakodni, megtiltani, akadályozni, lebeszélni.*

Kiegészítésként járul az infinitivus oly igékhez és melléknevekhez, melyek *képességet, tehetséget* jelentenek, azután oly melléknevekhez, melyek jelentése: *méltó, könnyű, kellemes, szép, megfelelő.*

Infinitivus áll az *eszközlést* jelentő igék és a *történést* jelentő személytelen igék mellett; tagadás *μή*.

Cél kifejezésére szolgál az infinitivus azon igék mellett, melyek jelentése: *választani, venni, adni, hagyni, küldeni, rendelni, határozni.*

Végül *alanyként* használtatik az infinitivus személytelen kifejezések mellett, mint a milyenek: *χρή, δεῖ, διαφέρει, δοκεῖ, πρόπει, ἔξεισι, ἀδύνατόν ἐστι, καλόν ἐστι, αἰσχρόν ἐστι* stb.

Megjegyzendő az infinitivus használata a következő kifejezésekben: *ὡς εἰπεῖν* = úgy szólván; *ὡς ἐμοὶ δοκεῖν* = úgy látszik; *ὡς οὐτως αἰκούσαι* = ha úgy hallgatjuk.

A semleges névelővel használt infinitivus, mint vala-

mely főnév, állhat alanyként, tárgyként és praepositívóval határozóként Nagyjában megfelel ezen így használt infinitivus a latin gerundiumnak. — A magyarban gyakran „hogy“ kötőszóval kezdődő mellékmondatot kell használnunk ily infinitivus lefordítására: $\tau\tilde{\omega}$ = az által hogy; $\acute{\alpha}\nu\tau\tilde{\iota}\ \tau\tilde{\omega}\tilde{\upsilon}$ = a helyett hogy; $\delta\tilde{\iota}\acute{\alpha}\ \tau\tilde{\omega}$ = azért, hogy; $\tau\tilde{\omega}\tilde{\upsilon}$ — $\acute{\epsilon}\nu\epsilon\chi\alpha$ = azon célból hogy; $\pi\rho\acute{\omicron}\varsigma\ \tau\tilde{\omega}$ = azon kívül hogy . . .

A participium használata.

123.

A participium használható a főnév mellett **jelző**-ként és ily esetben ugyanazon szórendben használható, mint a melléknévi jelző: $\omicron\tilde{\iota}\ \pi\alpha\rho\acute{\omicron}\nu\tilde{\iota}\tau\epsilon\varsigma\ \pi\omicron\lambda\tilde{\iota}\tau\alpha\iota$ vagy $\omicron\tilde{\iota}\ \pi\omicron\lambda\tilde{\iota}\tau\alpha\iota\ \omicron\tilde{\iota}\ \pi\alpha\rho\acute{\omicron}\nu\tilde{\iota}\tau\epsilon\varsigma$. — A névelővel ellátott participium főnévként is használható: $\acute{\omicron}\ \beta\omicron\upsilon\lambda\acute{\omicron}\mu\epsilon\tilde{\nu}\omicron\varsigma$; $\acute{\omicron}\ \lambda\acute{\epsilon}\gamma\omega\nu$; $\acute{\omicron}\ \delta\rho\acute{\alpha}\sigma\alpha\varsigma$; $\omicron\tilde{\iota}\ \pi\omicron\lambda\iota\tau\epsilon\upsilon\acute{\omicron}\mu\epsilon\tilde{\nu}\omicron\iota$ = az államférfiak; $\tau\tilde{\omega}\ \sigma\upsilon\mu\mu\acute{\epsilon}\rho\omicron\nu$ = a hasznos, a haszon.

A participium a magyarra gyakran (idő, ok, cél, feltételes vagy megengedő) *mellékmondat*tal fordítható.

A latin ablativus absolutus szerkezetnek megfelel a görögben a *genitivus absolutus*: $K\tilde{\upsilon}\rho\omicron\varsigma\ \acute{\alpha}\nu\epsilon\beta\eta\ \omicron\tilde{\upsilon}\delta\epsilon\tilde{\iota}\nu\acute{\omicron}\varsigma\ \kappa\omega\lambda\tilde{\upsilon}\nu\omicron\tau\omicron\varsigma$.

A participium mellett gyakran használtatnak adverbiumok, a melyek rámutatnak arra, hogy milyen értelemben van a participium használva: az időhatározó értelemben használt participiumok mellett állhat: $\acute{\alpha}\mu\alpha$ = simul; $\mu\epsilon\tau\alpha\tilde{\xi}\acute{\upsilon}$ = alatt, közben; $\acute{\alpha}\nu\tau\tilde{\iota}\chi\alpha$ = tüstént; az okhatározó participium mellett $\acute{\alpha}\tau\epsilon$, $\omicron\tilde{\iota}\omicron\nu$, $\omicron\tilde{\iota}\acute{\alpha}$; megengedő értelemben $\kappa\alpha\tilde{\iota}\pi\epsilon\rho$. Ezen határozóknak megfelelőleg szoktak állani időhatározói participium után $\epsilon\tilde{\iota}\tau\alpha$, $\acute{\epsilon}\pi\epsilon\iota\tau\alpha$, $\tau\acute{\omicron}\tau\epsilon$, a megengedő participium után $\delta\mu\omega\varsigma$.

Fontos a participium mellett álló $\acute{\omega}\varsigma$ és $\acute{\omega}\sigma\pi\epsilon\rho$ használata. Ezen partikulákkal ki van fejezve az, hogy a participiumban megjelölt cselekvés nem veendő szószerint, vagy hogy az csak látszat, ürügy. — Más esetekben ismét ezen partikulákkal bevezeti az író egy más embernek véleményét. — Pld.: $\acute{\epsilon}\nu\tau\tilde{\iota}\acute{\alpha}\nu\theta'$ $\acute{\epsilon}\mu\epsilon\tilde{\iota}\omicron\nu\ \acute{\omega}\varsigma\ \kappa\alpha\tilde{\iota}\acute{\epsilon}\chi\omicron\nu\tilde{\iota}\tau\epsilon\varsigma\ \tau\tilde{\omega}\ \acute{\alpha}\chi\rho\nu$ = mintha már elérték volna . . .

Ha a $\acute{\omega}\varsigma$ vagy $\acute{\omega}\sigma\pi\epsilon\rho$ -rel bevezetett participium okot jelöl, akkor ezen ok nem az író véleményének veendő; ha az író az ő általa is elismert okot mondja el, akkor azt $\acute{\alpha}\tau\epsilon$, $\omicron\tilde{\iota}\omicron\nu$, $\omicron\tilde{\iota}\acute{\alpha}$ partikulákkal

vezeti be. Az előbbi esetnek megfelel a latinban az okhatározó *quod* coniunctivussal, az utóbbinak a *quod* indicativussal.

Sajátságos a görögben a semlegesnemű participiumnak abszolút használata. — Abszolút használat alatt értendő az, hogy a participium (ugy mint pld. a gen. absolutus) nem csatlakozik a mondat valamely főnévéhez, hanem önálló. Így használtatnak: *δέον* = mert kellett, jölehet szükséges lett volna; *προσῆκον* = mert illő volt, habár illő lett volna; *ἔξόν* = mint-hogy, habár szabad stb.: *Οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν προᾶγμα, σαντὸν προδοῦναι, ἔξόν σωθῆναι*, = úgy látszik nekem, hogy te nem teszel igazságos dolgot, a midőn magadat feláldozod, a mikor szabadságodban volna megmentened magadat.

A participium mint állítmányi kiegészítő is használható és mint ilyen vagy az alanyhoz, vagy a tárgyhoz lép közelebbi viszonyba; — ezen viszonynak megfelelőleg majd nominativusban van és az alanyval van megegyeztetve, majd accusativusban megegyezve a tárggyal.

Nominativusban álló participiális kiegészítést vesznek magukhoz: *τυγχάνω* = véletlenül vagyok; *διατελέω, διαμένω* = állandóan vagyok; *λανθάνω* = titokban vagyok; *φαίνομαι, φανερός εἰμι, δῆλός εἰμι* = világosan . . . vagyok; *παύεσθαι* = megszűnni; *φθάνειν* = megelőzni; *κἀυρεῖν* = fáradozni. — A fordításnál rendszeren a participium lesz a mondat állítmánya, míg a görög állítmány adverbiummá lesz: *Ἐτυχε διαδόεων ποταμός* = véletlenül (épen) keresztül folyt egy folyó. — *Μαχόμενοι διετέλεσαν* = tovább hárcoltak. — *Σωκράτης θύων φανερός ἦν* = S. mások előtt (szeme láttára) áldozott. — *Σκοπῶν οἰδέποι' ἔληγε* = nem szünt meg vizsgálni; egyfolytában vizsgált.

Így áll még nominativusban participiális kiegészítő az *érzelmet* és *indulatot* jelentő igéknél és azon igéknél, melyek jelentése: *helyesen, helytelenül cselekedni; túltenni vlkin; vlki mögött elmaradni*. Pld.: *Καλῶς ἐποίησε ἄρξας* = szépen cselekedett azáltal, hogy megkezdte . . . — *Ῥαδίως φέρεις ἡμᾶς ἀπολείπων* = könnyen fogod elviselni azt, hogy bennünket elhagysz.

Accusativusban álló participiális kiegészítést vesznek az *észrevevést* jelentő igék: *ὁράω, ἀκούω, γιγιώσκω, μανθάνω* stb. Pld.: *Ὁρῶμεν πάντα ἀληθῆ ὄντα*. — Így a latinban is: *video te vera dicentem*.

A participium is használható *ἄν*-nal és ezen esetben megfelel a modus potentialisnak, illetve a modus irrealisnak.

A függő beszéd.

124.

A függő beszédben az, a mi az egyenes beszéd főmondata lenne :

a) verbum finitummal és *ὡς* vagy *ὅτι* kötőszavakkal fejezendő ki, vagy infinitivussal (illetve acc. c. inf.-val), ha a mondat kijelentő;

b) infinitivussal, ha a mondat kívánságot fejez ki;

c) úgy, mint a függő kérdés, ha a mondat kérdő (lásd 114).

A mellékmondatokra nézve a következő szabályok érvényesek:

a) ha az ige, a melytől a kérdés függ. főidőben áll, akkor megmaradnak az egyenes beszédben használt idők és módok.

b) ha a nevezett ige mellékidőben áll, akkor a praesens, perfectum és futurum indicativusa helyett és a coniunctivus helyett optativus állhat. A többi idők és módok maradnak, mint a hogy voltak az egyenes beszédben.

A tagadás.

125.

A görögben két tagadó szó van: *οὐ* és *μή*. A *μή* használatára nézve általános szabály, hogy az előfordul kívánságot kifejező mondatokban (tehát a célhatározó mellékmondatokban is), a feltételes mondatok előtagjában és az infinitivus mellett.

Ha participiumok, melléknevek vagy főnevek tagadva vannak, a két tagadó szó közül *αὐ* használandó, a mely szükséges volna, ha az illető szó egész mondattá volna feloldva.

Egy tagadás már tagadó értelmet ad ugyan a reá következő határozatlan névmásnak, de a görög rendszeren nem elégszik meg ezen egyszerű tagadással, hanem az utána következő kifejezést újból tagadja. — Hasonló eset fordul elő a magyarban is; feltűnő a szerkesztés, ha a latinnal vetjük egybe.

— *Οὐδενὶ οὐδαμῆ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωρίαν ἔχει.*

Állító értelmök van azonban *οὐδεὶς οὐ* = *οὐδεὶς ἐστὶν ὅστις οὐ* vagy *οὐδεὶς ὅστις οὐ* kifejezéseknek és általában oly összetett tagadásoknak, a melyek

után egy ugyanazon tőből való egyszerű tagadás következik. — Hasonlóképen állítást ad *οὐ* és reá következő *μή* vagy *μή* és reákövetkező *οὐ*.

Feltűnő, hogy az *ἀντιλέγειν*, megvitatni, *ἀμφισβητεῖν*, kétségbe vonni és *ἀρνεῖσθαι*, tagadni, után következő *ὡς* kötőszóval bevezetett mellékmondatokban a tagadás újból ki van fejezve *οὐ* szócskával. Pld.: *Ἀμφισβητέω ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγει.*

Az *ἀντιλέγειν*, *ἀμφισβητεῖν*, *ἀρνεῖσθαι*; *ἀπολίειν*, feloldani, *ἐναντιοῦσθαι*, ellenkezni, *ἀπαγορεύειν*, megtiltani és hasonló jelentésű igék után következő *infinitivus μή* tagadószóval használtatik. Pld.: *Ἀμφισβητεῖ μή ἀληθῆ λέγειν ἐμέ.* — Ezen igéknek tagadása után az *infinitivushoz μή οὐ* járul. Pld.: *Ὁ Λοτυάγης οὐκ ἐδύνατο ἀντέχειν μή οὐ χαρίζεσθαι.*

Ugyancsak *μή οὐ* szokott járulni az *infinitivushoz* ily kifejezések után: *οὐ δύναμαι*, *ἀδύνατον*, *οὐχ οἶόντε*, *αἰσχρόν*, *δεινόν ἐστι*, *αἰσχύνῃ ἐστίν*, *αἰσχύνομαι*. Pld.: *Πᾶσιν αἰσχύνῃ ἦν μή οὐ συσπουδάξειν.*

126.

A kötőszók.

Mellérendelő kötőszók: *Kapcsolók:* *καί, τέ, οἰδέ, μηδέ;* *szétválasztók:* *ἢ, εἴτε, οὔτε, μήτε;* *ellentétesek:* *ἀλλά, αἰάο, αὐ, δέ, (μέν-δέ), μέντοι;* *következtetők:* *ἄρα, δῆ, οὖν, τοίνυν;* *okadó;* *γάρ;* *megengedő:* *καίτοι.*

Alárendelő kötőszók: *Időhatározók:* *ὅτε, ὅποτε, ἤνίκα, ὡς, ἐπεὶ, ἐπειδή, ὅσάκις, ὅποσάκις, ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ, ἐν ᾧ, ἕως, ἕστε, μέχρι, πρίν;* *megengedők:* *εἰ καί, καὶ εἰ;* *okhatározók:* *ὅτι, διότι, ὡς, ἐπεὶ;* *feltételes:* *εἰ (ἐάν);* *következményesek:* *ὡς τε, ὡς;* *czélhatározók:* *ἵνα, ὡς, ὅπως, μή;* *magyarázók:* *ὅτι, ὡς;* *összehasonlító:* *ὡς, ὅσπερ.*

Az alakokban előforduló igék jegyzéke.*)

A vessző előtti számok a lapok szélein található *paragraphus*-számok; a vessző utáni számok a *paragraphus*okon belőli *pontokra* vonatkoznak.

ἀγαμαι 81, 2.	ἀρχέω 75, 1 és 2.
ἀγείρω 77.	ἀρούω, 75, 1 és 2; 77.
ἀγννμι, eltörök, ἄζω, ἕαζα,	αὐξάνω 85, 17.
ἕαγα = el vagyok törve;	ἄχθομαι 87, 7.
ἕαγην.	βαίνω 85, 1; 81, 3.
ἄγω 68.	βάλλω 75, 15.
ἀιδέομαι 75, 1 és 2.	βιβρώσκω 86, 4.
αἰρέω 88, 1.	βιόω 81, 3 lásd ζάω
αἰσθάνομαι 85, 14.	βλάπτω 73.
ἀκούω 77; 75, 6.	βλαστάνω 85, 18.
ἀλείφω 77; 84, 13.	βλώσκω 86, 5.
ἀλέξω 87, 6.	βόσκω 87, 8.
ἀλίσκομαι 81, 3; 76; 86, 1.	βούλομαι 87, 9.
ἀμαρτάνω 85, 15.	γαμέω 87, 1.
ἀμφιένννμι, felöltöztetek,	γελάω 75, 1 és 2.
ἀμφιῶ, ἀμφιέσομαι, ἡμ-	γηθέω 87, 2.
φίεσα; ἡμφιέσμαι =	γηράσκω 86, 6.
fel vagyok öltözve.	γίγνομαι 88, 2.
ἀναλίσκω 86, 2.	γιγνώσκω 81, 3; 86, 7.
ἀνέχομαι 58.	δάκνω 85, 6.
ἀπεχθάνομαι 85, 16.	δαρθάνω 85, 19.
ἀποδιδράσκω 81, 3.	δέδοικα 84, 12.
ἀποθνήσκω 86, 12.	δεῖ 87, 10.
ἀποκτείνω 75, 16.	δείκννμι 82.
ἀράσκω 86, 3.	δέω (kötök) 75, 5.

*) Az ötödik igeosztályhoz tartozó *ννμι*-re végződő igék alakjai e jegyzékben találhatóak. — Ezen igék: κεράνννμι, κοεμάνννμι, πειάνννμι, σκεδάνννμι, ἀμφιένννμι, (ἀπο) σβένννμι, ζώνννμι, ῥώνννμι, ἄγννμι, ζεύγννμι, μίγννμι, (ἀπ)οἴγννμι, (ἀπ)όλλννμι, ὀυννμι, ὀμόργννμι, πήγννμι, ῥήγννμι.

- δέω (nélkülözök) 87, 10, ἤγαγον 68.
 διαλέγομαι 76. ἦμαι 83, 7.
 διδάσκω 86, 8. ἦμί 83, 2.
 διδράσκω 86, 9. θάλλω 75, 16.
 δίδωμι 80. θανεῖν 1. θνήσκω.
 διψάω 63. θέω 84, 18.
 διώκω 72. θιγγάνω 85, 24.
 δοκέω 87, 3. θνήσκω 80 jegyz.; 74; 86.
 δράω 75, 7. 12.
 δύναμαι 81, 2. θρώσκω 86, 13,
 δύνω 85, 7. θύω 75, 5.
 δύω 85, 7; 81, 3. ἴημι 80.
 εἶω 57. ἰκνέομαι 85, 11.
 ἐγείρω 77. ἰλάσκομαι 86, 14.
 ἔδομαι 88, 5. ἴστημι 80; 74.
 ἐθέλω 87, 11. καθεύδω 87, 13.
 εἶδον 88, 10. κάθημαι 83, 7.
 εἰμί 83, 4. καθίζω 87, 14; 88, 19.
 εἶμι 83, 3. καίω 75, 8.
 εἰπεῖν 88, 18. καλέω 75, 3.
 εἴρηκα 76. κάμνω 85, 8; 75, 15.
 ἐκπλήσσω 84, 3. καταπλήσσω 84, 3.
 ἐλαύνω 85, 2; 77. κείμαι 83, 6.
 ἐλέγχω 77. κελεύω 75, 6.
 ἐλίσσω 57. κεράννυμι, keverek, κερῶ,
 ἔλκω 75, 11. ἐκέρασα, κέρακα, κέρα-
 ἔνεγκεῖν 88, 16. μαι, ἐκράθην ἐς ἐκρά-
 ἔοικα 84, 11. σθην.
 ἐπαινέω 75, 4. κιχάνω 85, 20.
 ἐπίσταμαι 81, 2. κλαίω 75, 8; 87, 15.
 ἔπομαι 57; 88, 6. κλείω 75, 7.
 ἐργάζομαι 57. κλέπτω 75, 9.
 ἔρδω 88, 4. κλίνω 75, 14.
 ἔρπω 57. κόπτω 72.
 ἔρχομαι 77; 88, 3. κορέμαμαι 81, 2.
 ἔσθίω 77; 88, 5. κορμάννυμι, felakasztok,
 ἐστιάω 57. κορμῶ, ἐκορέμασα, ἐκρε-
 εὔδω 87, 13. μάσθην.
 εὐρίσκω 86, 10. κρίνω 75, 14.
 ἔχω 57; 88, 7. κτιάομαι 76; 73.
 ζάω 88, 8. κτείνω 75, 16.
 ζεύγνυμι, összekötök, κυνέω 85, 13.
 ζεύξω, ἔξευξα, ἔξευγμαί, λαγχάνω 85, 25.
 ζύγην. λαμβάνω 76; 85, 26.
 ζώννυμι, övezek, ζάσω, λανθάνω 76; 85, 27.
 ζώσα, ἔζωκα, ἔζωσμαι. λείπω 84, 9.
 ἠβάσκω 86, 11. λεύω 75, 6.

- λύω 75, 5.
 μαίνομαι 75, 16.
 μανθάνω 85, 28.
 μάχομαι 87, 16.
 μεθύσκω 86, 15.
 μέλει 87, 18.
 μέλλω 87, 17.
 μένω 87, 19.
 μίγνυμι, keverek, μίξω,
 ξμίζα, μέμιχα, μέμιγμαί,
 ξμίχθην és ξμιγην.
 μιμνήσκω 76; 73; 86, 16.
 νέω 84, 17.
 ὄζω 77.
 οἴγνυμι, nyitok, ἀνοίξω,
 ἀνέφξια, ἀνέφχα, ἀνέφγ-
 μαι, ἀνέφχθην.
 οἴγω, ἀνέφχα 76.
 οἶδα 84, 10; 83, 5
 οἶομαι 87, 24.
 οἴχομαι 87, 22
 ολισθάνω 85, 21.
 (ἀπ)όλλυμι 77; = perdo,
 ὀλώ, ὄλεσα, ὀλώλεκα; ὀλίτω 84, 7; 87, 4.
 ὀλλυμαι = pereo, ὀλοῖ-
 μαι, ὀλόμην, ὀλωλα.
 ὀμνυμι 77, esküszöm,
 ὀμοῦμαι, ὄμοσα, ὀμώ-
 μοκα, ὀμώμοται és ὀμώ-
 μοσται; ὀμῶθην és
 ὀμῶσθην.
 ὀμῶγγνυμι, letörülök,
 ὄμορξα stb.
 ὀνίτημι 81, 1.
 ὀράω 76; 88, 10.
 ὀρύσσω 77
 ὀσφραίνομαι 85, 22.
 ὀφείλω 87, 23.
 ὀφλισκάνω, 85, 23.
 παλαίω 75, 6.
 πάσχω 86, 17; 88, 11.
 πείθω 84, 8; 71.
 πεινάω 63
 πέμπω 75, 9.
 πετάννυμι, kiterjesztek,
 πετώ, ἐπέτασα, πέπτα-
 μαι, ἐπειάσθην.
 πέτομαι 87, 24; 88, 13.
 πήγνυμι, erősíték, πήξω,
 ἔπηξα, πέπηγμαί, ἐπήχ-
 θην; med. πήγγνυμαι,
 ἐπάγην, παγήσομαι,
 πέπηγα.
 πίμπλημι 81, 1.
 πίμπρημι 81, 1.
 πίνω 85, 3; 88, 12.
 πιπρίσκω 86, 18.
 πίπτω 88, 14.
 πλάσσω 71.
 πλέω 84, 15.
 πλήσσω 84, 3.
 πνέω 84, 16.
 πνίγω 84, 5.
 πυνθάνομαι 85, 29.
 ῥέξω 88, 4.
 ῥέω 84, 19; 81, 3.
 ῥήγγνυμι török, ῥήξω,
 ἔῥ-ῥήξα; med. ῥήγγνυμαι,
 ἔῥῶάγην, ῥαγίσομαι, perf.
 ἔῥῶγα.
 ῥώννυμι, erősíték, ῥώσω,
 ῥρωσα, ῥῶωμαι, ῥῶώ-
 σθην.
 (ἀπο)σβέννυμι 81, 3, el-
 oltok, σβέσω, ἔσβεσα,
 ἔσβεσμαι, ἐσβέσθην; med.
 σβέννυμαι, ἔσβην, ἔσβηκα.
 σεῖω 75, 6.
 σήπω 84, 1; 72.
 σκεδάννυμι, elszélesztek,
 σκιδῶ, ἐσκέδασα, ἐσκέ-
 δασμαι, ἐσκεδίσθην.
 σπάω 75, 1 és 2.
 σπένδω 75, 10.
 στέλλω 75, 13
 στερίσκω 86, 19.
 στρέφω 75, 9.
 σούζω 75, 12.
 τάσσω 73.
 τείνω 75, 14.
 τελέω 75, 1 és 2.
 τέμνω 85, 9; 75, 15; 87, 20.
 τήκω 84, 2.

τίθημι 80.	φέρω 77; 88, 16.
τίπτω 72.	φεύγω 84, 14,
τίνω 85, 4.	φημί 83, 1.
πιτώσχω 86, 20.	φάσσω 85, 5; 81, 3.
τρέπω 75, 9.	φθίνω 85, 10.
τρέφω 75, 9.	φύω 81, 3.
τρέχω 88, 15.	χαίρω 81, 3; 87, 26.
τρέω 75, 1 és 2.	χάσσω 86, 22.
τρέβο 84, 6.	χέω 84, 20.
τρώγω	χόω 75, 6.
τυγχάνω 85, 30.	χοάομαι 75, 6.
τύπτω 87, 25.	χρίω 75, 6.
ύπισχρέομαι 85, 12.	ψηφίζω 73.
φαίνω 75, 17.	ώθειω 76; 87, 5.
φάσσω 86, 21.	ώνέομαι 76; 88, 17.

MAGY. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

MAGY. AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

